

Växjö
kommun

Årsredovisning 2021

Växjö kommun

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Förord.....	4
Året i korthet.....	6
Förvaltningsberättelse.....	9
Översikt över verksamhetens utveckling.....	9
Den kommunala koncernen.....	11
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	14
Händelser av väsentlig betydelse.....	39
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	40
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	41
Balanskravsresultat.....	53
Väsentliga personalförhållanden.....	54
Förväntad utveckling.....	60
Finansiella rapporter.....	63
Resultaträkning.....	63
Balansräkning.....	63
Kassaflödesanalys.....	65
Noter.....	67
Not 1. Redovisningsprinciper.....	67
Noter.....	70
Kommuninvest.....	79
Pensionsredovisning fullfondmodell jämfört med blandmodell.....	80
Sammanlagd kostnad för kommunal räkenskapsrevision.....	81
Särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretag.....	81
Upplysning om upprättad särredovisning.....	82
Driftredovisning.....	88
Upplysning om driftredovisningens uppbyggnad.....	88
Upplysning om tillämpade internredovisningsprinciper.....	89
Beskrivning av drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar.....	91
Investeringsredovisning.....	92
Upplysning om investeringsredovisningens uppbyggnad.....	96
Exploateringsredovisning.....	97
Hållbarhetsredovisning.....	98
Rättvist och ansvarstagande.....	98
Växande och inkluderande.....	100
Klimat- och miljösmart.....	103
Trygg och tillitsfullt.....	105
Grönt och hälsosamt.....	107
Verksamhetsredovisning.....	111

	Uppföljning riktningsmål	111
Revisionsberättelse		137

Inledning

Förord

Växjö kommun har trots pandemin kunnat genomföra det viktiga förändringsarbetet med att frigöra ännu mer resurser till välfärdens kärna. Under 2021 fortsatte vi de planerade organisatoriska förändringarna, som genom hårt arbete resulterade i att 2022 kunde inledas med starka ekonomiska förutsättningar i ryggen.

Tack vare fortsatt ordning och reda i ekonomin och ett väl utfört arbete har vi under 2021 upparbetat drygt 200 miljoner i överskott. Det har möjliggjort för genomförandet av flera viktiga satsningar som banar väg för en kraftfull omstart i spåren av pandemin.

En stark ekonomi möjliggjorde för stora satsningar, dels en extra avsättning om 75 miljoner kronor för att trygga framtida pensionsutbetalningar. Det säkrar inte bara pensionerna, utan frigör i förlängningen ekonomiska resurser till välfärdens kärna; skola, omsorg och socialtjänst. Vi kunde även göra riktade satsningar på upprustningen av våra offentliga miljöer; lek- och badplatser, vandringsleder och inte minst ett efterlängtat investeringsstöd till ridsporten och flera andra för- eningsverksamheter.

I vår kommun finns en stark entreprenörsanda som vi ska slå vakt om. Vi har fortsatt haft en tät dialog med näringslivet för att tillsammans arbeta mot ett ännu bättre företagsklimat. Växjöloftet har i samarbete med näringslivet lanserat ett praktikupprop med målet att hitta 100 praktikplatser i näringslivet för långtidsarbetslösa. Det är när stora som små företag växer som fler arbetstillfällen skapas, den ekonomiska tillväxten stärks och välfärden tryggas. Vårt omfattande trygghetsarbete utvidgades under året och här samverkar vi nu även med näringslivet.

Det nya kommunala bolaget Växjö Linnæus Science Park AB får tillsammans med Växjö & Co viktiga roller för att utveckla samarbetet mellan kommun, akademi och näringsliv, men även för att öka Växjö kommuns attraktivitet som besöksmål och evenemangsstad.

Våra medarbetare inom omsorgen har trots restriktioner kunnat leverera en god och nära omsorg till våra äldre och sköra. Lärare och personal ute på skolor och förskolor har visat prov på flexibilitet och nytänkande under pandemin, vilket har bidragit till de bästa skolresultaten sedan 2014.

Europas grönaste stad är en stark förespråkare för ett miljö- och klimatarbete som går hand i hand med tillväxten. Vårt långsiktiga arbete med sjörening, träbyggnadsstrategin och VEABs satsning på att bli klimatpositivt visar på våra högt satta ambitioner. Att kroka arm med näringslivet i vårt fortsatta arbete är betydelsefullt för att nå målet om att bli en helt fossilfri kommun.

Växjö är platsen vid sjöarna där vägarna möts, här träffas och växer människor, här vågar vi gå före och det är här det händer. Vår träbyggnadsstrategi och kommunens framgångsrika hållbarhetsarbete väcker uppmärksamhet från alla världens hörn. Sammanslagningarna av Videum, Vöfab, Vidingehem och Växjöbostäder som snart blir två nya starka bolag, är tillsammans med den nya samhällsbyggnadsförvaltningen viktiga förändringar för att nå en hållbar

samhällsutveckling i hela kommunen.

Det är de goda värderingarna, synen på allas lika värde och allas möjlighet att bidra till vår gemensamma utveckling som skapar ett starkare Växjö på riktigt.

Anna Tenje (M)

Kommunstyrelsens ordförande

Året i korthet

Coronapandemin har under 2021 fortsatt stor påverkan och lett till flera omställningar. Även om framförallt flera evenemang fått ställas in, har det ändå i flera fall hittats lösningar för att kunna erbjuda och genomföra flera aktiviteter. Detta tack vare anpassning av verksamheterna och digitalisering.

Bostadsgaranti för äldre infördes

Kommunstyrelsen beslutade att införa en lokal bostadsgaranti för äldre. Garantin gör det möjligt även för omsorgstagare som inte har behov av ett särskilt boende att få en anpassad bostad.

Fortsatt satsning på forskningssamarbete

För femte året i rad satsade Växjö kommun två miljoner på sitt forskningssamarbete med Linnéuniversitetet.

Växjö kommun signerar demokratideklarationen

Kommunstyrelsens ordförande Anna Tenje, (M) signerade demokratideklarationen. Genom undertecknandet åtar sig Växjö kommun att aktivt står upp för demokratin, sprida kunskap och medvetenhet om det demokratiska systemet och bidra till det demokratiska samtalet.

Invigning av Sandsbro skola

I februari återinvigdes den återbyggda skolan efter en brand 2017, där flera lokaler förstördes.

Klartecken för nya Räftevallen

Kommunfullmäktige tog beslut om att bygga nya Räftevallen med tre fotbollsplaner och en klubbstuga längst med Bergsnäsvägen vid Norra Bergundasjön i Växjö.

Växjö kommun införde visselblåsarfunktion

Syftet är att upptäcka, men även förebygga, allvarliga missförhållanden och oegentligheter på arbetsplatser inom Växjö kommuns förvaltningar och bolag. Anmälningarna går till extern part som ger förslag på åtgärder.

Lokala företag skrev under Växjödeklarationen

De första företagen i kommunen skrev under Växjödeklarationen tillsammans med Växjö kommun. I och med att företagen signerar deklarationen åtar sig respektive företag att bidra till en snabbare omställning till en hållbar och klimatneutral kommun.

Växjö kommun inför trafikutbildning för elever i årskurs 4 och 5

För att öka trafik kunskapen och därmed trafiksäkerheten för barn beslutade Växjö kommun att införa en obligatorisk trafikutbildning för samtliga elever i årskurs 4 och 5 på kommunala skolor, i ett första steg. Utbildningen blir en del i den ordinarie undervisningen.

Ny webb ska göra det enkelt för företagare

Växjö kommun har lanserat en ny webb som riktar sig till näringslivet och företagarna i

kommunen. Webben syftar till att göra det lättare för företagare att hitta den information de söker genom en strukturerad och lättnavigerad sajt.

Växjö kommun satsar för ökad trivsel, trygghet och upplevelser

Uppfräschning av kommunens parker, reparation av utrustning i offentliga miljöer, fler upplevelser och en särskild evenemangsfond. Det är några exempel på satsningar för att få ökad trygghet och trivsel i Växjö kommun.

Samarbetsavtal mellan Växjö kommun och Växjö Charity för ökad trygghet

Växjö kommun tecknar ett avtal med insamlingsstiftelsen Växjö Charity, som i samverkan med kommunen kommer genomföra olika trygghetsskapande insatser i det offentliga rummet.

Invigning och öppet hus i nya kommunhuset

Lördagen den 30 oktober invigdes det nya kommunhuset i Växjö och det hölls öppet hus för allmänheten. Även senare i november hade allmänheten möjlighet att se hur hela kommunhuset ser ut invändigt.

Gymnasieelever stöttar i digitala frågor

Elever från Teknikum ska hjälpa och utbilda seniorer i it och digitala verktyg. Satsningen är ett samarbete mellan gymnasieskolan, Växjö stadsbibliotek och äldreomsorgen för att ge stöd till invånare som vill lära sig att hantera en smart telefon eller en dator.

Förskolor och skolor i kommunen byggs till och om

Växjö kommun ser ett framtida behov av fler platser på kommunens förskolor och skolor. Detta i kombination med att vissa skolor är i behov av renovering gör attkommunen planerar för ett antal projekt för att utveckla kommunens förskole- och skollokaler.

Extra tillskott till föreningar, bussterminal och evenemang

Tack vare ökade skatteintäkter, stadsbidrag samt framgångsrikt effektivitetsarbete genererades ett stort överskott i Växjö kommun för 2021. Det beslutades att en del av överskottet ska användas för extra stöd till föreningar, satsning på bussterminal i Öhr och på evenemang.

Klart med ny teknisk spetsutbildning på Teknikum

Teknikum har fått godkänt på sin ansökan att bedriva riksrekryterande spetsutbildning på teknikprogrammet. Målsättningen är att utbildningen ska kunna starta redan till höstterminen 2022 och bedrivs i nära samarbete med Linnéuniversitetet.

Regeringen gav byggstartsbesked för Fagrabäcksrondellen

Regeringen gav klartecken om att projektet med en ny trafikplats vid Fagrabäck i Växjö kan genomföras. Byggstart beräknas ske under 2023 och Växjö kommun påbörjar inom kort en upphandlingsprocess för genomförandet.

Praktikupprop ska öppna arbetsmarknaden för 100 långtidsarbetslösa

För att få fler Växjöbor i arbete startar Växjöloftets praktikupprop. Satsningen riktar sig till

företagare i kommunen som med stöttning från Växjö kommun vill bidra till att ge praktikplats till arbetsökande. Målet är att hitta 100 praktikplatser.

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

Kommunkoncernen	2021	2020	2019	2018	2017
Årets resultat, mnkr	422	249	113	424	285
Eget kapital, mnkr	5 183	4 760	6 096	5 983	5 559
Ansvarsförbindelse pensionsåtagande, mnkr	33	53	1 614	1 646	1 662
Investeringar, mnkr	1 033	1 089	1 374	1 159	1 574
Förändring av verksamhetens nettokostnader (inkl. avskr. och finansnetto), %	2	3	12	1	39
Nettokostnader (inkl. finansnetto) i % av skatteintäkter m.m., mnkr	92	95	98	90	93
Långfristig låneskuld, kr/invånare	89 604	87 907	73 854	67 780	69 931
Eget kapital (inkl. ansvarsförbindelse pensioner) kr/invånare	53 448	33 157	47 620	46 857	43 160
Soliditet, % (inkl. ansvarsförbindelse pensioner)	26,4	25,2	26,4	26,3	24,6
Antal tillsvidareanställda (kommunen, VKAB och Värends Räddningstjänst)	7 849	7 210	7 238	7 220	7 089
Antal invånare 31/12	95 995	94 859	94 129	92 567	91 060
Kommunen	2021	2020	2019	2018	2017
Årets resultat, mnkr	234	215	2	108	159
Verksamhetens resultat, mnkr	89	56	-202	-112	-123
Verksamhetens intäkter, mnkr	1 449	1 409	1 421	1 706	1 578
Verksamhetens kostnader, mnkr	-6 782	-6 530	-6 511	-6 535	-6 135
Eget kapital, mnkr	2 111	1 877	3 225	3 223	3 115
Ansvarsförbindelse pensionsåtagande, mnkr	28	28	1 590	1 624	1 643
Nettoinvesteringar, mnkr	222	278	251	272	111
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, mnkr	5 572	5 320	5 028	4 861	4 671
Förändring av skatteintäkter, generella statsbidrag och skatteutjämning, exklusive jämförelsestörande poster, %	5	6	3	4	6
Förändring av verksamhetens nettokostnader (inkl. finansnetto), exklusive jämförelsestörande poster, %	4	1	5	8	6
Nettokostnader (inkl. finansnetto) i % av skatteintäkter m.m., exklusive jämförelsestörande poster	96	96	100	99	95
Soliditet, (inkl. ansvarsförbindelse pensioner), %	30	27,1	27,8	27,1	26,1
Skattesats, %	20,19	20,19	20,19	20,19	20,19

Ändrad redovisningsprincip 2019 andelar Kommuninvest: Redovisningsprincipen ändrades gällande uppskrivning av andelar i Kommuninvest (finansiell anläggningstillgång). År 2015 var sista året då

uppskrivning skedde. Eget kapital för åren 2016–2018 är minskat med 75 miljoner kronor jämfört med respektive fastställda årsredovisning.

Ändrad redovisningsprincip 2020 pensioner till fullfondsredovisning: Fullfondsmodellen innebär att pensionsåtagande intjänat till och med år 1997 (exklusive visstidspension) istället för ansvarsförbindelse redovisas på balansräkningen som en avsättning. Justering har gjorts mot ingående eget kapital år 2020.

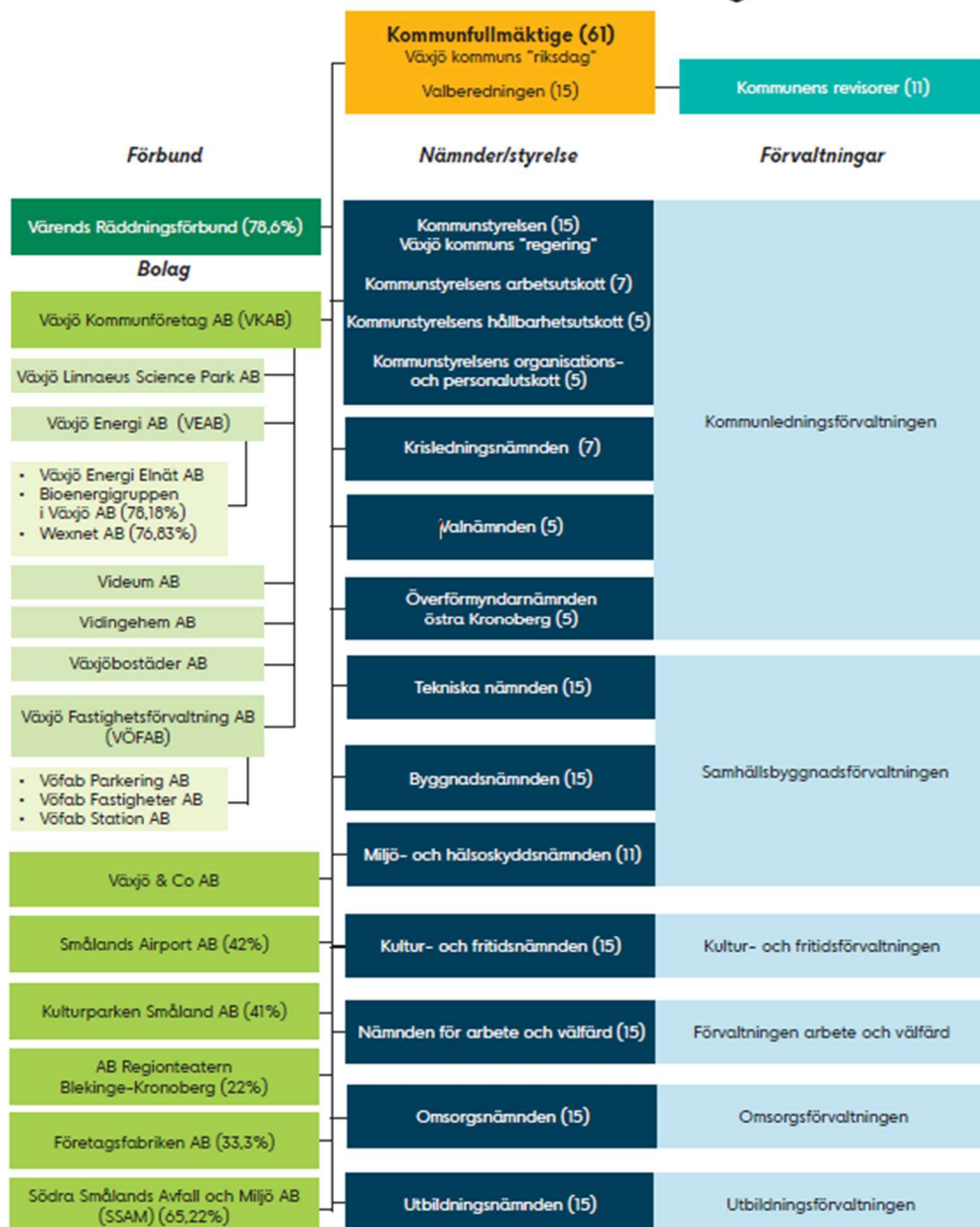
Soliditet: definieras som eget kapital dividerat med totalt kapital.

Nettoinvesteringar: definieras som bruttoinvesteringar med avdrag för investeringsbelopp som finansierats med ex offentliga bidrag, eller upplupna intäkter som förbrukas under flera år, ex avslutningsavgifter VA.

Nettokostnad: avser verksamhetens intäkter minskade med verksamhetens kostnader och avskrivningar.

Den kommunala koncernen

Bilden nedan beskriver samtliga nämnder och bolag som ingår i kommunkoncernen. I det högra fältet finns nämndernas förvaltningsorganisation. Där inget anges är bolaget helägt av kommunen. Antal ledamöter inom parentes. Överförmyndarnämnden östra Kronoberg är en gemensam nämnd mellan Alvesta, Lessebo, Tingsryd och Växjö.

Växjö kommun har även intressen i kommunalförbunden Vård och behandling i Kronoberg (VoB), Samordningsförbund Värend, Växjö Citysamverkan AB, Huseby Bruk AB samt i två stiftelser, nämligen Stiftelsen Smålands Museum och Stiftelsen Emigrantinstitutet.

Omfattning privata utförare 2021

Privat utförare definieras i kommunallagen som en juridisk person eller enskild individ som har hand om vården av en kommunal angelägenhet. En privat utförare är en helt privat aktör utan kommunalt ägande, det vill säga kommunala företag inkluderas inte i begreppet. Privat utförare i detta sammanhang omfattar inte heller fristående skolor och förskolor eftersom de är egna huvudmän för verksamheten och inte är upphandlad verksamhet utan reglerad genom tillståndsgivning.

Nedan redovisas omfattningen av privata utförare i Växjö kommun år 2021.

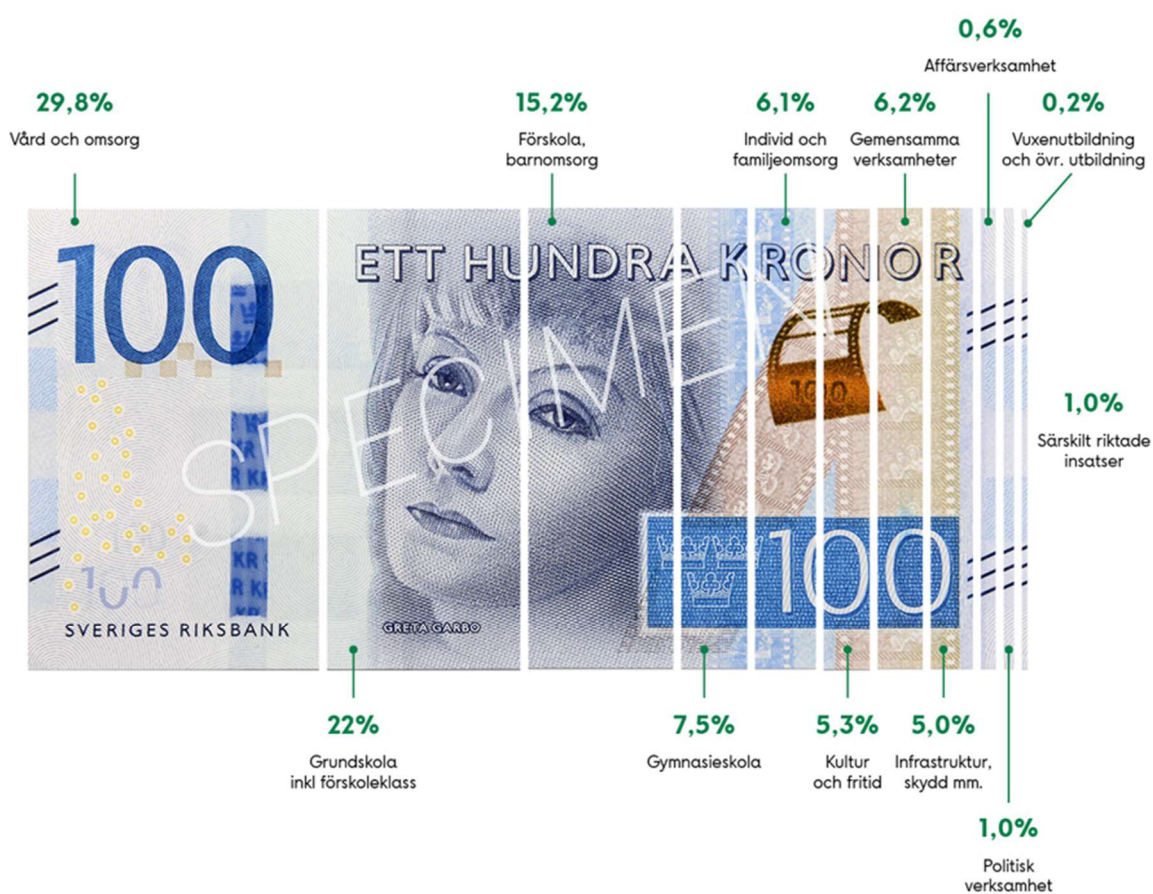
Verksamhetsområde	Antal privata utförare	Omfattning
Omsorg		
Särskilt boende äldre (LOV)	3	296 lägenheter
Bostad med särskild service, SoL	1	Ca 15 lägenheter
Hemtjänst och hemsjukvård (LOV)	5	239 omsorgstagare
Bostad med särskild service, LSS	3	63 lägenheter
Kultur och fritid		
Café i Stadsbiblioteket Växjö	1	
Drift Växjö simhall	1	
Lokalvård	2	
Infrastruktur etc.		
Gatudrift	En större och några mindre	
Gatubelysning	En större och några mindre	
Parkering	En större och några mindre	
Vatten och avloppshantering	En större och några mindre	
Vuxenutbildning		
Svenska för invandrare	7	1384 elever
Vuxenutbildning teoretiska gymnasieämnen	12	2338 elever
Vuxenutbildning yrkesprogram gymnasienivå	11	1121 elever
Grundläggande vuxenutbildning	7	7 elever
Övrigt		
Städentreprenad förskolor och skolor	2	
Sysselsättningsåtgärder	2	52 deltagare

Utöver ovanstående finns även privata utförare för institutionsplaceringar inom missbruksvård, barn- och ungdomsvård samt socialpsykiatri. Antal och andel

placeringar följs och utvärderas kontinuerligt.

Vart gick skatten 2021

Exemplet gäller en person som har en beskattningsbar inkomst på 30 000 kronor per månad. Per år är inkomsten 360 000 kronor och 20,19 procent skatt till Växjö kommun motsvarar 72 683 kronor.

	Netto kostnad, mnkr	Procent av skatten	Skatt, kronor
Politisk verksamhet	54	1,0	715
Infrastruktur, skydd mm	281	5,1	3 720
Kultur och fritid	290	5,3	3 841
Förskola, skolbarnomsorg	832	15,2	11 019
Grundskola inklusive förskoleklass	1 208	22,0	16 005
Gymnasieskola	410	7,5	5 436

Vuxenutbildning och övrig utbildning	9	0,2	126
Vård och omsorg	1 635	29,8	21 665
Individ och familjeomsorg	335	6,1	4 445
Särskilt riktade insatser	55	1,0	726
Affärsverksamhet	32	0,6	427
Gemensamma aktiviteter	344	6,2	4 558
Summa	5 485	100,0	72 683

Med särskilt inriktade insatser avses flyktingmottagande och arbetsmarknadsåtgärder.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

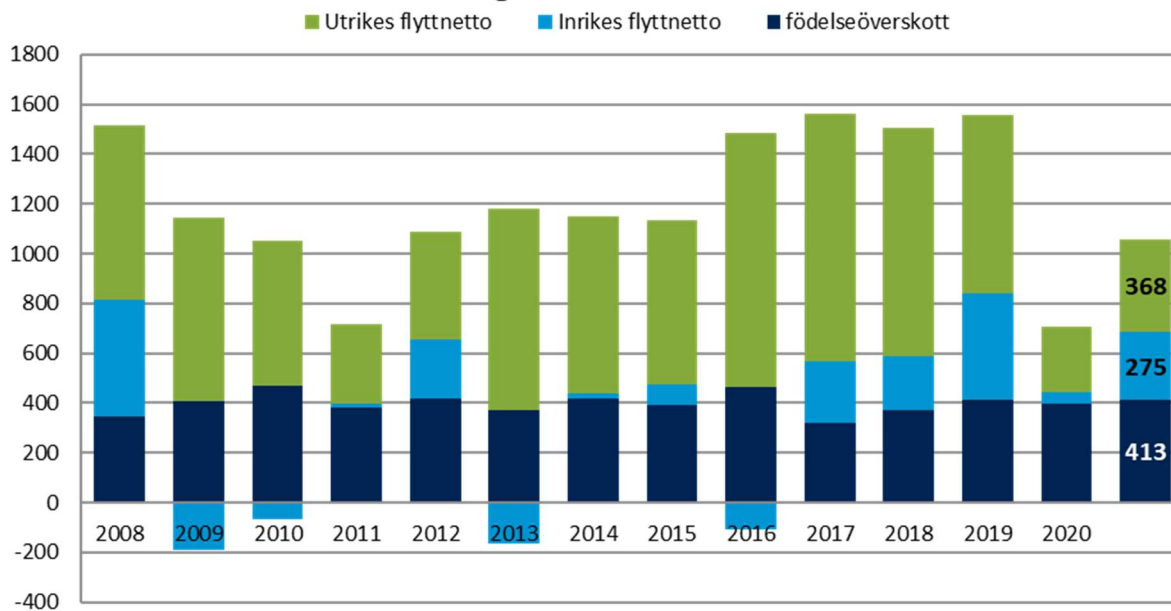
Omvärldsanalys

Befolkningsutveckling

Under 2021 växte Sveriges folkmängd med drygt 73 000 personer eller 0,7 procent och uppgick vid årsskiftet till 10 452 326. Befolkningen ökade i 19 av landets 21 regioner där endast Blekinge och Västernorrlands län hade fallande befolkningssiffror. I Kronobergs län steg invånarantalet med 0,53 procent eller nästan 1 100 personer. Coronapandemin har haft en tydlig effekt på befolkningstillväxten för många regioner i Sverige under de senaste två åren. Under 2021 har dock befolkningen i nästan samtliga län visat på bättre siffror än året innan. Även för Växjö kommun, som har haft en jämn och hög befolkningsökning under den senaste 10-årsperioden, har befolkningstillväxten bromsat in rejält under pandemin. Under 2020 innebar det nästan en halvering av kommunens befolkningstillväxttakt jämfört med det senaste femårsgenomsnittet. Trots att pandemin och många av restriktionerna legat kvar under början av 2021 så steg befolkningen i Växjö kommun i en starkare takt än året innan. Mot slutet av 2021 var kommunens folkmängd 95 995 invånare, en ökning med 1 136 personer eller 1,2 procent jämfört året innan. 2021 års kommunsiffra innebar också att Växjö kommun stod för nästan 90 procent av den positiva befolkningsförändringen i Kronobergs län.

Lättade restriktioner under sommaren och hösten och en stark inflyttning under 2021 medförde att majoriteten (drygt 60 procent) av befolkningsökningen i kommunen åter igen kan förklaras av ett positivt flyttnetto. Födelseöverskottet i kommunen har legat stabilt under den senaste 15 års perioden och bidragit med cirka 400 personer per år till Växjös befolkningstillväxt och gjorde så även under 2021 (se diagram nedan). Sett till det sista decenniet har kommunens tillskott från födelsenettet varit totalt 3 975 personer medans flyttnettot till kommunen bidragit med 8 171 personer till befolkningen under samma period.

Folkökningens faktorer 2008-2021

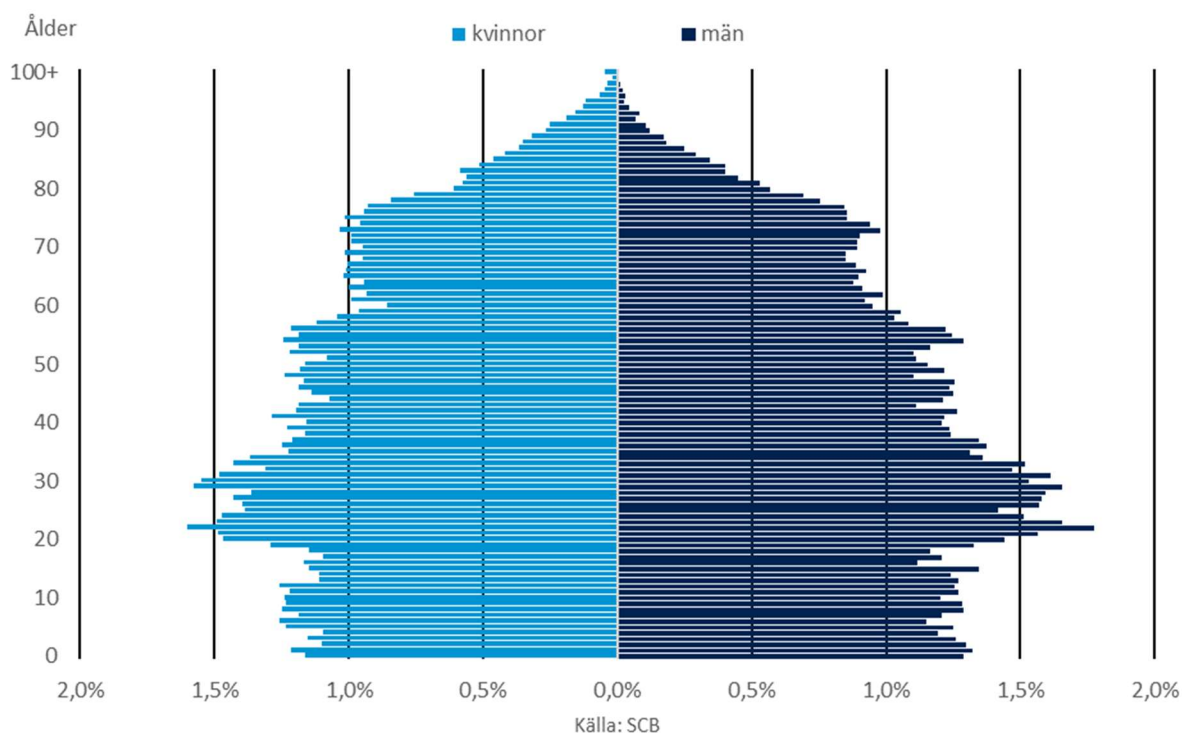
Källa: SCB

Under de senaste 10 åren har en stor del av kommunens befolkningstillväxt skett i Växjö stad. Räknat från 2010 har befolkningen i kommunen ökat med drygt 11 120 personer eller 13,4 procent. Befolkningen i Växjö stad växte under samma period med 9 600 personer, vilket utgör nästan 86 procent av kommunens totala befolkningstillväxt. Kommunens andra tätorter samt övrig landbyggd stod för 9,9 respektive 3,8 procent av den totala befolkningsökningen under motsvarande period.

Antalet födlsor, personer som avlider samt flyttningar påverkar Växjös antalsmässiga befolkningsutveckling. För en kommun och dess verksamheter sker dock de stora förändringarna främst genom att olika stora åldersgrupper åldras för varje år vilket medför förändrade behov.

Befolkningen ökade i nästan samtliga åldersgrupper jämfört med året innan. En åldersgrupp som haft en betydligt starkare tillväxt under 2021 jämfört med den kraftiga inbromsning som gruppen hade under Coronapandemins första år är personer i arbetsför ålder, det vill säga 20 – 64 år. En jämförelse mellan de två åren visar att tillväxttakten var nästan 3 gånger starkare under 2021 (+ 550 personer eller +1,0 procent) jämfört med 2020 (+190 personer eller +0,4 procent). Det är framför allt personer i åldrarna 31-49 år som ökade jämfört med året innan. Förändringen kan till viss del förklaras av en minskad smittspridning under våren och sommaren samt att vaccinationen av Covid 19 påbörjades i början av året. Detta ledde senare till lättnader i de restriktioner som införts vilket i sin tur fick till följd att rörligheten ökade hos befolkningen. Unga i gymnasieålder (16-19 år) ökade även de under 2021 (+2,7 procent), något som kan förklaras av de höga födelsetalen i mitten och slutet av 2000-talet men även av de senaste årens migrationsflöden. Personer i de övre pensionärsåldrarna fortsätter också att bli fler (+2,2 procent), något som förklaras av att den stora gruppen fyrtingar nu börjat komma in i dessa åldrar. (se befolkningspyramid nedan).

Befolkningspyramid, Växjö kommun, 2021

Ekonomisk utveckling

Mot bakgrund av den senaste utvecklingen i Europa är osäkerheten i bedömningen av den ekonomiska utvecklingen extremt stora. Riksbankens senaste prognos från februari 2022 lämnades innan Ryssland invaderade Ukraina, och innan kraftfulla ekonomiska sanktioner aviserades från EU och USA med flera länder. Kriget i Ukraina kommer utöver ett stort mänskligt lidande att påverka världsekonomin negativt. Hur sanktioner mot Ryssland kommer att slå mot både den finansiella sektorn och mot den reala ekonomin är högst osäkert.

Arbetade timmar, BNP och skatteunderlag

Efterfrågan på varor och tjänster har fluktuerat under pandemin och konsumtionen föll när stora delar av samhället stängdes ned. När restriktionerna lättade runt om i världen ökade emellertid efterfrågan och BNP-tillväxten tilltog under första halvåret av 2021.

SKR lämnar löpande prognoser och i dess prognos för 2021 och 2022 som lämnades i december 2021 innebär konjunkturåterhämtningen höga tillväxttal i Sverige för såväl BNP som arbetade timmar. I samma prognos gör SKR bedömningen att under 2022 förväntas en kraftig ökning av antalet arbetade timmar som driver upp skatteunderlaget under 2022 och 2023. SKR:s scenario

utgår från att arbetsmarknaden når konjunkturrell balans under 2023 och att sysselsättningen därefter följer arbetskraftsutbudets utveckling. Antalet arbetade timmar kommer då inte längre öka lika snabbt och den stramare arbetsmarknaden beräknas medföra snabbare löneökningar. Återigen – det allvarliga läget i Europa skapar en osäkerhet i bedömningar av den ekonomiska utvecklingen. Den underliggande inflationen bedöms nu vara högre än tidigare, och kommer att påverka såväl ränteläge som prognoser för BNP och skatteunderlag 2022 till 2023.

Ökande inflation

Den ekonomiska tillväxten efter pandemin är stark och svensk BNP har liksom världsekonomin till stor del återhämtat det kraftiga fallet i BNP i början av coronapandemin. Återhämtningens styrka beror i hög grad på en mycket expansiv finans- och penningpolitik, i Sverige och internationellt. De negativa ekonomiska effekterna av pandemin bedöms avta i takt med att allt fler länder inte längre klassificerar covid-19 som en samhällsfarlig sjukdom. Den snabba ekonomiska återhämtningen har även inneburit ökad inflation och kraftiga prisökningar främst på energi, transporter och råvaror.

Internationellt syns även en generell pris- och lönedriven inflation som riskerar att importeras till Sverige framöver. Ännu så länge drivs dock den svenska inflationen primärt av kraftigt ökade energipriser på el och drivmedel och förväntningarna på underliggande inflation kommande år ligger i linje med Riksbankens långsiktiga mål på två procent KPIF (konsumentprisindex med fast ränta). Inflationen 2022 bedöms dock överstiga tvåprocents målet för att falla tillbaka i slutet av 2022 då energipriserna inte förväntas stiga ytterligare i samma takt. Riksbanken bedömer att inflationen uppgår till 2,9 procent 2022 och 1,9 procent 2023. Sista kvartalet 2021 var inflationen 3,6 procent vilket är den högsta nivån på 28 år. Tillväxten i BNP bedöms 2022 uppgå till cirka 3,6 procent för att 2023 minska till cirka 2,0 procent (Källa: Riksbanken, *Penningpolitisk rapport februari 2022 (före Rysslands invasion av Ukraina)*)

Den stigande inflationen innebär att centralbanker har börjat agera för att höja räntan. Riksbanken har dock hittills hållit en mjukare linje även om de också signalerar en stramare penningpolitik kommande år. Att centralbankerna nu måste hantera högre inflationsnivåer har delvis redan prissatts på räntemarknaden.

Rikets totala kommunala skattesatsen minskar med 3 öre år 2022

Den genomsnittliga totala kommunala skattesatsen i riket minskar och uppgår under 2022 till 32,24 procent. Den kommunala skattesatsen i riket minskar i genomsnitt med 3 öre och uppgår till 20,67 medan regionskattesatsen ligger kvar på 11,56.

Etthundratusen invånare 2025

Enligt Växjö kommuns befolkningsprognos 2021-2030 beräknas Växjö kommun år 2025 ha 100 000 invånare. Denna utveckling innebär stora möjligheter men också väsentliga utmaningar. Växjö kommun växer inte bara när det gäller antal invånare och antal nya bostäder utan också vad gäller teknisk infrastruktur och verksamhetslokaler. Investeringsbehoven kommande år är stora och kommer att vara utmanande för både verksamhet och ekonomi.

Skatteintäkter, utjämning och finansnetto måste finansiera nettokostnaden för kommunens

verksamhet och samtidigt skapa resultatnivåer som möter Växjö kommuns överskottsmål på 1 procent av summan av skatteintäkter och utjämning under en rullande femårsperiod. Överskottsmålet ska skapa förutsättningar för en hållbar ekonomi för hela kommunkoncernen. Resultatnivåerna under innevarande femårsperiod har varit goda tack vare effektiv verksamhet och omfattande statsbidrag kopplade till den pågående pandemin.

Långsiktig planering av verksamhet och ekonomi

För att kunna upprätthålla och utveckla den kommunala servicen i kommunen och successivt gå från en stor småstad till en liten storstad krävs god planering och framförhållning. Långsiktiga beräkningar och väl grundade bedömningar är nödvändiga att ha som underlag för diskussioner om prioriteringar och strategiska vägval. Växjö kommun behöver ytterligare stärka greppet om demografiutvecklingens effekter på budgeten för att kunna förbereda och tillhandahålla ändamålsenlig verksamhet med hög resurseffektivitet. Koncernens investeringsprocess och dess struktur och metod behöver utvecklas för att bli ett strategiskt instrument i den övergripande planeringen och uppföljningen.

Budget år 2022-2025 Trygg Omstart

Växjö kommuns budget för perioden 2022-2025 är en fortsättning på arbetet med att sätta välfärden först. Flera åtgärder från 2021 förstärks och nya ska genomföras. Växjöborna ska få mer välfärd för varje skattekrona. Utgiftstrycket växer snabbare än demografin i Sveriges kommuner, vilket understryker behovet av att ompröva utgifter som inte tjänar Växjöborna i deras vardag. Beprövad erfarenhet från andra kommuner eller internationella exempel ska användas och tjänsterna med teknik ska bättre tillvaratas. Digitaliseringen ska i första hand bidra till att trygga välfärdens finansiering genom en effektiv kommunkoncern. Åtgärder som ökar produktiviteten prioriteras.

Att vara en modern och attraktiv arbetsgivare är nödvändigt och ställer krav på kommunkoncernens om arbetsgivare. En sammanhållen personalpolitik leder till stärkta karriärmöjligheter inom hela kommunkoncernen, gemensamma kompetensförsörjningsplaner och kompetensprofiler. Förhandling, internutbildning, prestation, personalförsörjning och successionsplanering ska ses som en helhet. Mångfald och öppenhet ska genomsyra personalpolitiken. Stora pensionsavgångar och hög konkurrens vid rekrytering ställer kommunen inför utmaningar. Väl fungerande ledarskap i är en nyckel till goda resultat.

Hållbara Växjö 2030

Från och med år 2021 är Växjö kommuns hållbarhetsprogram en integrerad del av koncernens styrmodell. Genom att koppla ihop de långsiktiga målbilderna med Växjö kommuns budget skapas förutsättningar för måluppfyllelse och resultat både på kort och lång sikt. Hållbarhetsarbetet in-
volverar såväl ekologisk, ekonomisk som social hållbarhet. Uppföljning och analys av programmet kommer att ske i årsredovisning och i fördjupade analyser år 2022, 2026 och 2030.

Finansiella risker

Växjö kommun

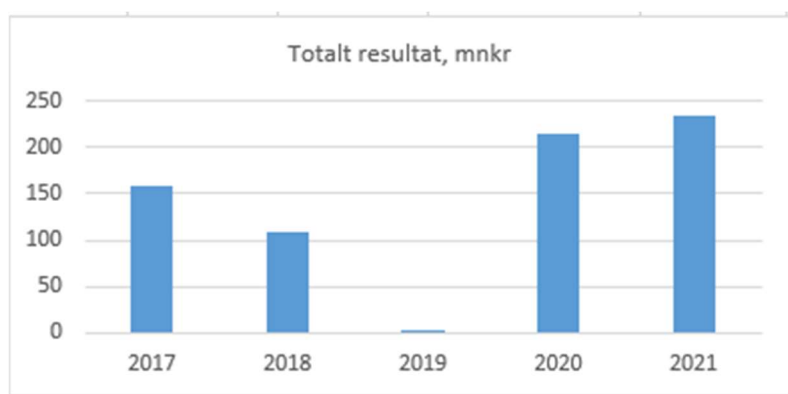
Resultat och kapacitet

Årets resultat

mkr	Utfall 2021	Budget 2021	Bud- getavvi- kelse
Årets resultat	234	33	201
Verksamhetens resultat	89	-116	205

Kommunens resultat för år 2021 uppgår till 234 miljoner kronor, vilket är 20 miljoner bättre jämfört med föregående år. Resultatet för år 2021 kan övergripande härledas till att nivån på skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag för perioden överstiger verksamhetens nettokostnader med 89 miljoner kronor. Därtill ger finansnettot ett tillskott på 145 miljoner kronor. Orsakerna till den höga resultatnivån är en kombination av flera orsaker där positiva skatteavräkningar påverkat året positivt. På kostnadssidan märks effekter av pensionsinlösen samt särskilda satsningar som gjorts under året. En mer detaljerad resultatanalys ges i avsnitt "Verksamhetens intäkter och kostnader".

Jämfört med budget redovisar kommunen en positiv avvikelse på 201 miljoner kronor. Gemensam finansiering redovisar en negativ avvikelse mot budget på 29 miljoner kronor, vilket vägs upp av nämndernas positiva avvikelse på 230 miljoner kronor.

Resultatet för den ordinarie verksamheten, det vill säga verksamhetens nettokostnader med avdrag för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsbidrag, visar ett positivt utfall för år 2021 med 89 miljoner kronor.

Jämförelsestörande poster

För att resultatet ska vara jämförbart mellan åren justeras vissa nyckeltal för jämförelsestörande poster. Som jämförelsestörande betraktas poster som uppgår till ett väsentligt belopp samt är av ett sådant slag att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet.

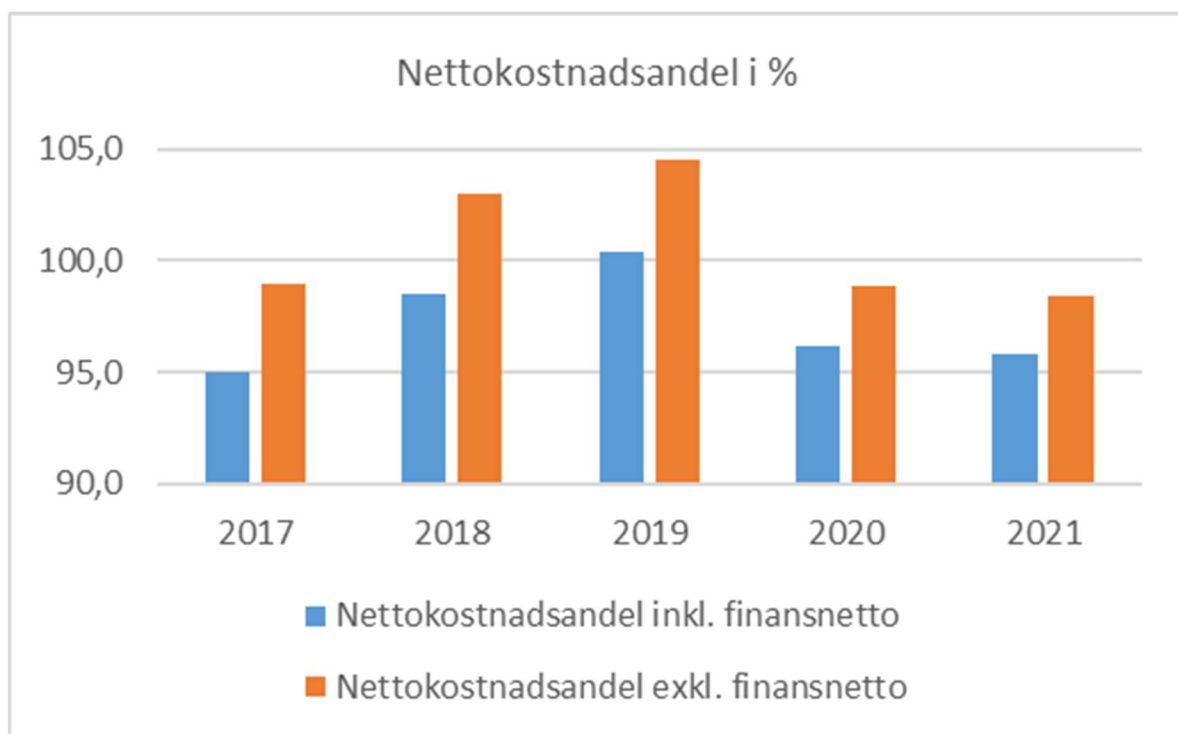
När uppföljning sker av den ordinarie verksamheten exkluderas exploateringsresultatet som kan variera stort mellan de olika åren. Exploateringsresultatet bedöms därför alltid som en jämförelsestörande post. Med markexploatering avses åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder, affärer, kontor eller industrier.

År	Jämförelsestörande post	+ intäkt, - kostnad mnkr
2021	Exploateringsresultat	+2
2020	Exploateringsresultat	+14
2019	Exploateringsresultat	+22
2018	Exploateringsresultat	+36
2017	Medfinansiering statlig struktur	-78
2017	Exploateringsresultat	+20

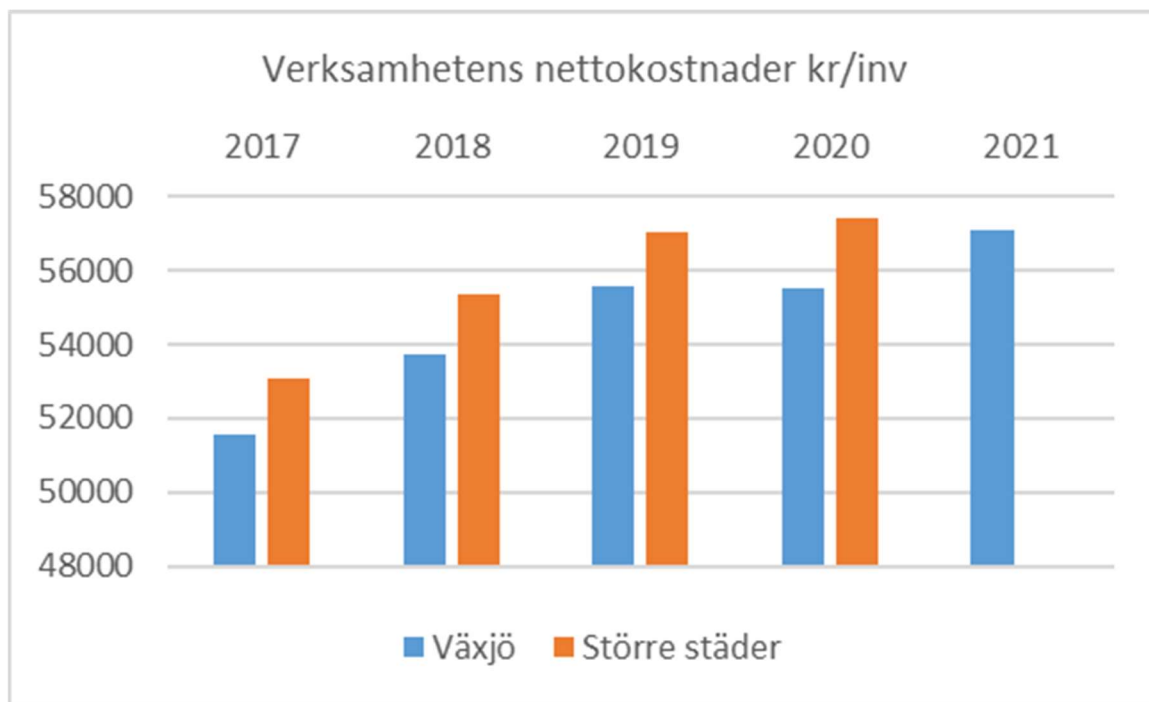
Utveckling av nettokostnadsandel

En grundläggande förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns en balans mellan löpande intäkter och kostnader. Resultatet behöver därför över tiden vara positivt för att finansiera exempelvis investeringar och pensionsåtaganden. Det är också viktigt att det finns en buffert för att kunna möta konjunktursvängningar. Verksamhetens nettokostnader och finansnetto i relation till skatteintäkter, generella statsbidrag och skatteutjämning bör därför understiga 100 procent. Vid beräkning av nettokostnadsandel exkluderas jämförelsestörande poster.

För år 2021 uppgick nettokostnadsandelen inklusive finansnettot till 95,8 procent. Om finansnettot exkluderas uppgår nettokostnadsandelen istället till 98,4 procent för året. Då skatteintäkter och utjämningsbidrag har ökat mer än nettokostnaderna jämfört med förra året visar kommunen en något förbättrad procentandel. För att uppnå en långsiktig ekonomi i balans måste öknings- takten av nettokostnaderna minska för att inte överstiga nivån på skatteintäkter, generella stats- bidrag och skatteutjämning som ska finansiera den ordinarie verksamheten.

Verksamhetens nettokostnader per invånare har de senaste åren varit något lägre i Växjö kommun jämfört med kommungrupp större städer. För år 2021 uppgick nettokostnaden i Växjö till 57 118 kronor per invånare, som är något högre jämfört med år 2020 som uppgick till 55 493 kronor.

Den låga ökningstakten i nettokostnader föregående år förklaras av större förändringar mellan 2020 och 2019 i form av minskade personalkostnader, minskade övriga kostnader samt tillfälliga generella statsbidrag. Förändringarna härleddes såväl till coronapandemin som till effektiviseringar i verksamheterna. En lägre ökningstakt av skatteintäkter och utjämning och en kostnadsutveckling som utgår från en lägre nivå, där effektiviseringar bibehållits men till en högre löne- och prisnivå, ger resultatet av en högre ökning av nettokostnaderna 2021 i jämförelse med 2020.

Ökning från föregående år, %, exkl. jämförelsestörande poster	2021	2020	2019	2018	2017
Skatteintäkter, statsbidrag och skatteutjämning	4,8	5,8	3,4	4,1	6,3
Verksamhetens nettokostnad inklusive finansnetto	4,2	1,4	5,4	7,6	5,9
Verksamhetens nettokostnad exklusive finansnetto	3,8	0,5	4,8	8,3	5,7

Verksamhetens intäkter och kostnader

Verksamhetens intäkter för år 2021, exklusive exploatering uppgår totalt till 1,4 miljarder kronor, något högre än föregående år. Förklaringen till ökningen är en kombination av olika orsaker. Den enskilt största förändringen är att kommunen har erhållit högre riktade statsbidrag främst inom äldreomsorgen och skolan, medans bidrag från Migrationsverket har minskat. Sammantaget ökar erhållna statsbidrag med 33 miljoner kronor. En hög byggkonjunktur har inneburit högre intäkter för planavgifter och startbesked, och upphörande av gratis parkering har lett till högre parkeringsintäkter.

Verksamhetens kostnader år 2021, exklusive exploatering, uppgår till 6,8 miljarder kronor och har ökat med 220 miljoner kronor jämfört med föregående år. Den enskilt största orsaken till ökningen är ökade personalkostnader, med 81 miljoner kronor. Lönekostnader för arbetad tid ökar

till följd av årets lönerrevision, vilket också påverkar kostnaden för ej arbetad tid i form av högre semesterlöneskuld. Enligt personalstatistik som återfinns längre fram i årsredovisningen ökar antalet anställda. Ökningen har skett under hösten, varför effekten inte märks fullt ut i kostnadsökningen. Ytterligare en orsak till högre personalkostnader är att kommunens kostnader för pensioner har ökat, vilket dels förklaras av inlösen av del av pensionsskuld som ger en högre pensionspremie i kombination med en lägre skuld som ger en lägre kostnad, och dels en effekt av ändrade antagande om livslängd som ger högre kostnader.

Lämnade bidrag har ökat med 40 miljoner kronor jämfört med föregående år. Till stor del beror detta på extra satsningar för investeringsbidrag till föreningar. Övriga poster som visar en större förändring är nuvärdesberäkning av avsättning för infrastruktur, ökade kostnader för köp av huvudverksamhet inom skola och barnomsorg, beslutade satsningar på säkerhets- tillgänglighets-, och trivselåtgärder, årets stadskärna, evenemangsfond samt kostnader för satsningar och insatser inom äldreomsorg och skola som finansierats av statsbidrag.

Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag

mnkr	2021			2020
	Utfall	Budget	Budgetavvikelse	Utfall
Skatteintäkter	4 195	4 160	35	4 157
Avräkning skatter innevarande år	108	0	108	-67
Avräkning skatter föregående år	15	0	15	-23
Summa skatteintäkter	4 318	4 160	158	4 067
Utjämning	1 024	1 017	7	831
Generella statsbidrag	231	234	-3	421
Summa totalt	5 573	5 411	162	5 319

Skatteintäkterna tillsammans med generella statsbidrag och utjämning är den huvudsakliga källan till att finansiera kommunens verksamhet. De generella statsbidragen består av LSS-utjämning och kommunal fastighetsavgift. Kommunalekonomisk utjämning är ett utjämningsystem mellan kommunerna som garanterar 115 procent av medelskattekraften. Totalt uppgick skatteintäkterna, generella statsbidrag och utjämning för år 2021 till 5 573 miljoner kronor. Det är en ökning med 253 miljoner eller 4,8 procent jämfört med år 2020. Ökningen beror dels på ett högre skatteunderlag för innevarande år, dels på högre skatteavräkningar för såväl föregående som innevarande år. Ökningen reduceras av lägre generella statsbidrag då staten föregående år tillförde extra tillfälliga tillskott med drygt 170 miljoner kronor.

Nivån på skatteintäkterna är beroende av skattesatsen och skatteunderlaget. Kommunalskatten uppgår i Växjö till 20,19 procent. Kommunalskatten i Växjö ligger under den genomsnittliga nivån i Sverige, som för år 2021 uppgår till 20,71 procent.

Total kommunal skattesats 2018-2021, genomsnitt för riket

%	2021	2020	2019	2018
Kommunal skattesats	20,71	20,72	20,70	20,74
Regionskattesats	11,56	11,56	11,49	11,39
Total kommunal skattesats*	32,27	32,28	32,19	32,12

Finansnetto

mnkr	2021	2020	2019	2018	2017
Utdelning från koncernbolag	123	133	139	144	116
Borgensavgifter	66	62	55	54	56
Räntenetto	15	17	19	23	20
Finansiell kostnad pensioner	-26	-45	-10	-7	-6
Övriga finansiella poster	-33	-8	1	7	-13
Summa finansnetto	145	159	204	221	173

Kommunen har ett positivt finansnetto som till största delen består av utdelningar från kommunala bolag, borgensavgifter, ränteintäkter vid utlåning till de kommunala bolagen och föreningar, samt räntekostnader. I finansnetto ingår även finansiella kostnader för pensionsavsättningar som räknas upp med ränta varje år. Övriga finansiella poster är högre 2021 jämfört med tidigare år till följd av lämnade aktieägartillskott och ränteeffekt av nuvärdesberäknad avsättning för Fagra-bäcksrondellen.

Den finansiella kostnaden för pensioner är högre år 2020 jämfört tidigare år eftersom kommunens pensionsåtagande före år 1998 från och med år 2020 ingår som en avsättning i balansräkningen. Förändringen grundar sig på kommunfullmäktiges beslut i budget 2020. Tidigare år har detta pensionsåtagande redovisats som en ansvarsförbindelse. Kommunens totala kostnader för pensioner har dock minskat till följd av den förändrade redovisningsprincipen för pensioner, även om de finansiella kostnaderna för pensioner har ökat.

Investeringar

mnkr	2021	2020	2019	2018	2017
Nettoinvesteringar	222	278	251	272	111

Kommunens verksamhetsfastigheter ägs främst av kommunens helägda fastighetsbolag Växjö Fastighetsförvaltning AB, Vöfab och Vidingehem AB. Investeringar i verksamhetsfastigheter redovisas i bolagen och kommunen har istället kostnader för att hyra lokalerna.

Kommunens investeringar omfattar framförallt investeringar i VA, gator och vägar samt IT-investeringar. För år 2021 redovisas en nettoutgift för investeringar på 222 miljoner kronor. Investeringarna redovisas mer utförligt per nämnd i eget avsnitt längre fram i Årsredovisningen.

Skattefinansieringsgrad av investeringar

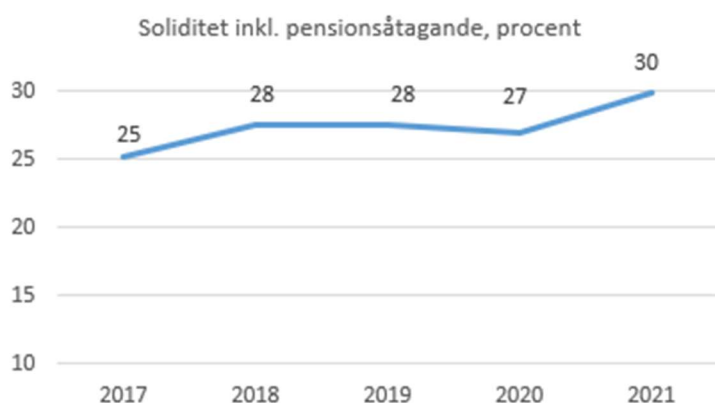
mnkr	2021	2020	2019	2018	2017
Årets resultat	234	215	2	108	159
Avskrivningar (ej likviditetspåverkande)	150	143	140	144	127
Summa	384	358	142	252	286
Nettoinvesteringar	222	278	251	272	111
Försäljning av anläggningstillgångar	4	0	2	0	0
Summa	226	278	253	272	111
Skattefinansieringsgrad, %	170	129	56	93	258

När den löpande driften har finansierats bör det återstå en tillräckligt stor andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för att investeringarna ska kunna finansieras med egna medel. En finansieringsgrad över 100 procent innebär att kommunen kan egenfinansiera investeringarna utan att låna eller att minska likviditeten. En hög finansieringsgrad innebär också att det finansiella handlingsutrymmet kan bibehållas inför framtiden. Den större delen av investeringarna görs i de kommunala bolagen varvid kommunens nyckeltal har varit höga avseende egenfinansiering av investeringar. En något högre resultatnivå för år 2021, 234 miljoner kronor jämfört med 215 miljoner kronor 2020 i kombination med lägre nettoinvesteringar, gör att det blir en högre skattefinansieringsgrad år 2021 jämfört med år 2020.

Risk och kontroll

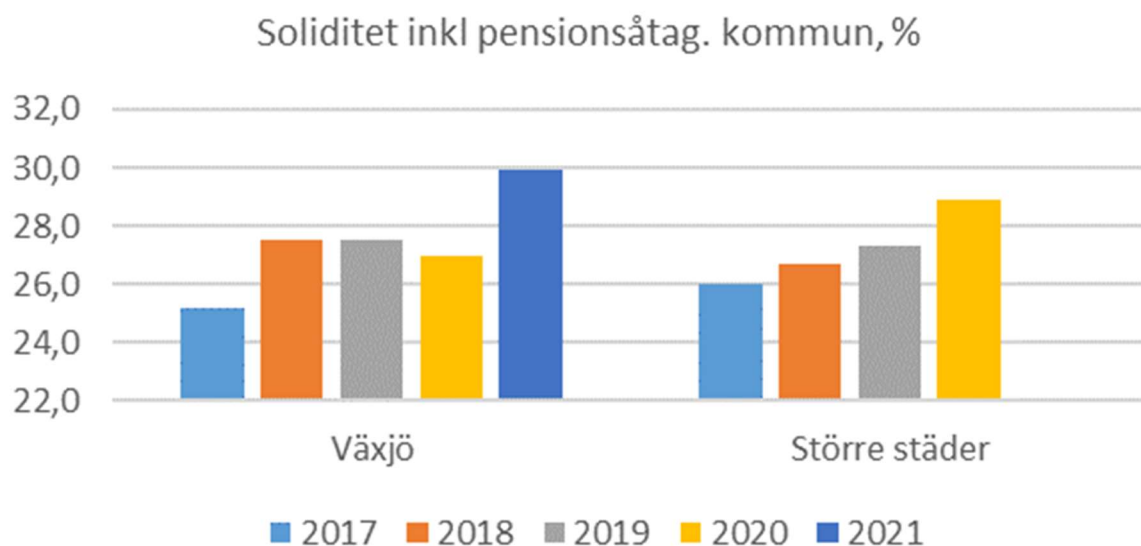
Soliditet

Den långsiktiga betalningsförmågan mäts genom soliditeten som visar hur stor andel av kommunens tillgångar som finansieras med eget kapital. Soliditeten är beroende av resultatutvecklingen och förändring av tillgångar och skulder. En försämrad soliditet är en varningssignal som måste beaktas.

Soliditeten inklusive ansvarsförbindelser för pensioner uppgick till 30 procent per den 31 december 2021 vilket är en tydlig ökning jämfört med föregående år (27%). Anledningen till att

soliditeten ökar beror i huvudsak på årets resultat, samt genomförda försäkringslösningar 2020 och 2021 vilka har bidragit till att minska avsättningen för pensioner.

Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgrad, %	2021	2020	2019	2018	2017
Total skuldsättningsgrad	70	72	45	45	43

Den del av tillgångarna som finansierats med främmande kapital brukar benämnas skuldsättningsgrad och beskriver kommunens finansiella risk och räntekänslighet. Beräkningen görs genom att summan av kort- och långfristiga skulder samt avsättningar sätts i relation till totala tillgångar. Växjö kommun har tidigare år haft en låg skuldsättningsgrad, kring 44 procent, som en följd av att kommunens bolag äger större del av verksamhetslokalerna och att pensionsåtaganden före 1998 tidigare har redovisats som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen.

Den nya redovisningsprincipen för pensionerna från år 2020, att i stort sett hela pensionsåtagandet redovisas som skuld i balansräkningen, försämrade skuldsättningsgraden. Utfallet 31 december 2021 uppgår till 70 procent vilket är en förbättring med 2 procent jämfört med föregående år.

Sett till kronor per invånare, har Växjö kommun fortfarande en betydligt lägre nivå på skuldsättning än sin kommungrupp.

Likviditet

	2021	2020	2019	2018	2017
Omsättningstillgångar, mnkr	2 676	2 704	2 188	2 220	2 102
Kortfristiga skulder exkl. semesterlöneskuld, mnkr	1 536	1 431	1 139	1 325	961
Balanslikviditet, %	174	189	192	168	219

Balanslikviditeten beskriver betalningsförmågan inom det närmaste året. Skulden för intjänad semester och okompenserad övertid har exkluderats eftersom skulden inte bedöms förändras det närmaste året. Likviditet krävs för att klara av stora utbetalningar under året exempelvis löner, hyror, pensioner och större investeringar. Den finansiella beredskapen i Växjö kommun bedöms vara mycket god.

Utlåning

mnkr	2021	2020	2019	2018
Fastighetsbolag Arena Staden	430	440	502	515
SEB/Leasing Sandvik 3 (VEAB)	736	736	736	736
Växjö Kommunföretag AB (VKAB)	430	573	597	657
Smaland Airport AB	6	6	6	6
Föreningar/övriga	63	63	65	20
Summa utlåning	1 665	1 818	1 906	1 934

Per den 31 december 2021 uppgår kommunens kort- och långfristiga utlåning till 1 665 miljoner kronor vilket är en minskning med 153 miljoner kronor jämfört med föregående år. Utlåningen till Växjö Kommunföretag AB minskar med 143 miljoner kronor och har ersatts med externt upptagna lån.

Därutöver minskar utlåningen med ytterligare 10 miljoner kronor till föreningsägda fastighetsbolag på Arenastaden till följd av planerliga amorteringar från och med andra halvåret 2021. Under

första halvåret 2021 beviljades amorteringsbefrielse på lån till föreningsägda fastighetsbolag på Arenastaden samt föreningar för att möta effekter av coronapandemin.

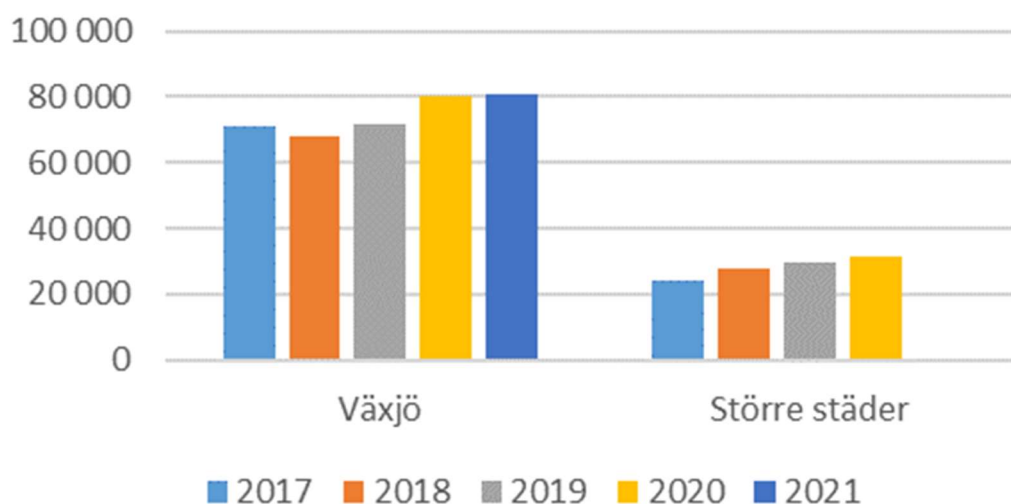
Utlåningen till SEB för finansiering av Sandvik 3 (VEAB) finansieras via upplåning från Nordiska Investeringsbanken och Kommuninvest. Övrig utlåning finansieras med kommunens egen överskottslikviditet.

Borgensåtagande

mnkr	2021	2020	2019	2018	2017
Borgensåtagande	7 766	7 565	6 734	6 286	6 466
Koncernresultat	422	249	113	424	285

Kommunen går i borgen för extern upplåning till de kommunala bolagen för att säkerställa god tillgång till lånefinansiering. Höga borgensåtaganden kan innebära ett ökat risktagande. Räknat per invånare är borgensåtagandet för kommunen betydligt högre än genomsnittet i landet. Borgensåtagandet för kommunen har ökat med 201 miljoner kronor under år 2021 varav 143 mnkr avser externa lån som ersätter tidigare utlåning till Växjö Kommunföretag AB från Växjö kommun. Därutöver ökar borgensåtagandet med 58 mnkr för extern upplåning till de kommunala bolagen i Växjö kommunföretag AB koncernen för investeringar i bostäder samt nya verksamhetslokaler. Den goda ekonomin i de kommunägda bolagen innebär dock en låg risk för kommunens borgensåtaganden. Vid analys och bedömning av borgensåtagandet bör även beaktas kommunens skuldsättningsgrad.

Borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser
kommun, kr/inv

Växjö kommunkoncern bolagen

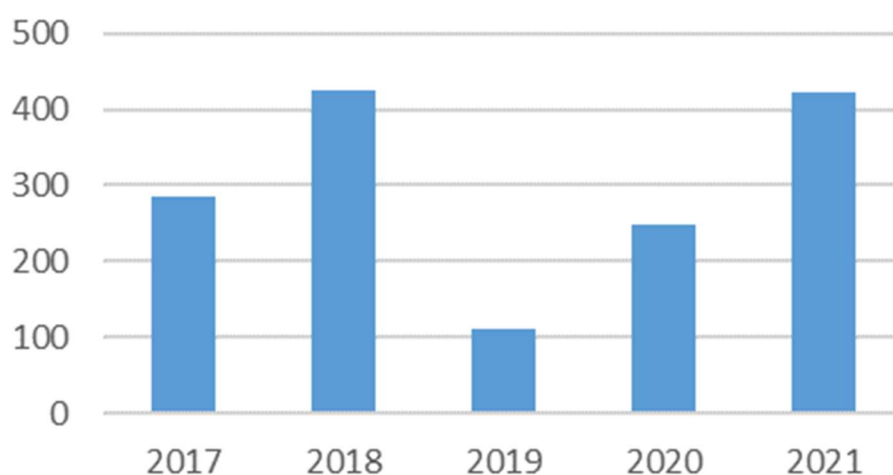
Resultat och kapacitet

Årets resultat

Resultatet i kommunkoncernen efter bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 422 miljoner kronor vilket är högre än föregående års resultat på 249 miljoner kronor. VKAB-koncernen visar ett högre resultat än för år 2020 på grund av intäkter av engångskaraktär, försäljningar samt höga elintäkter för energibolaget. Koncernelimineringar har gjorts med 96 miljoner kronor hänförliga till utdelningar och nedskrivningar av aktier till följd av aktieägartillskott.

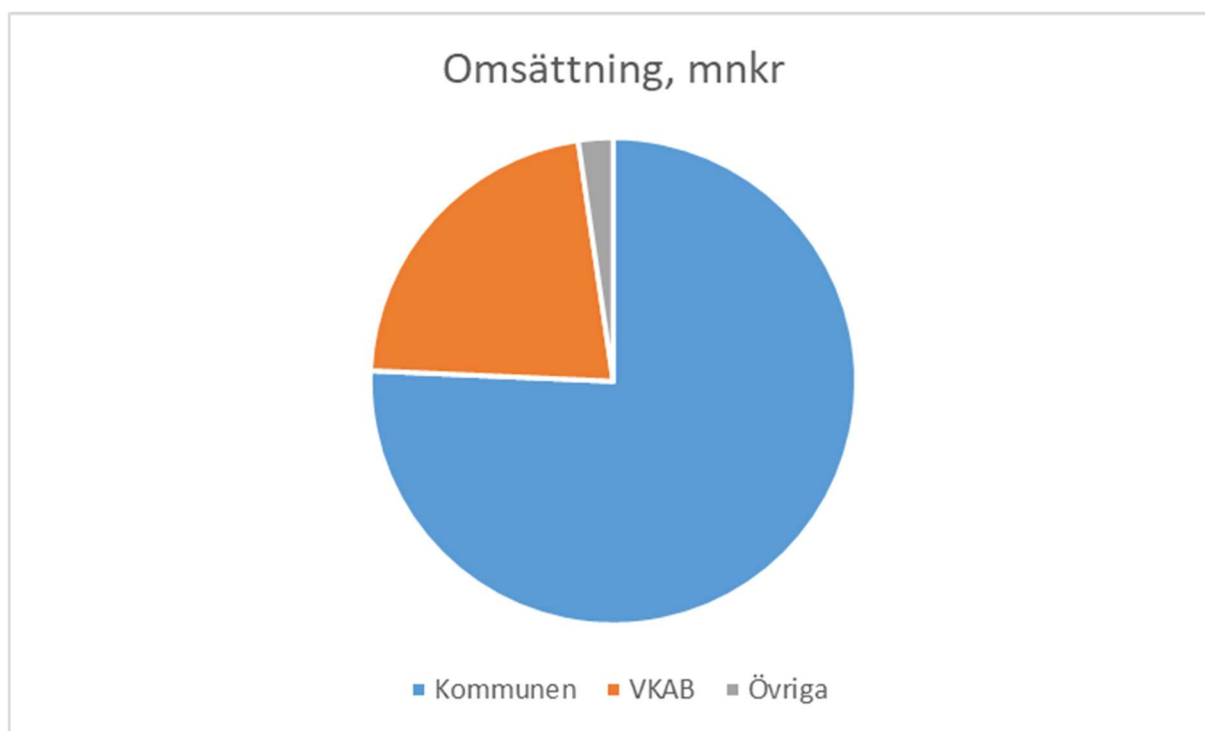
Årets resultat, mnkr	2021	2020
Växjö kommun	234	215
VKAB-koncernen	287	146
Småland Airport AB	-4	6
Värends Räddningstjänstförbund	1	0
AB Regionteatern Blekinge-Kronoberg	0	0
Växjö Teateraktiebolag	0	0
Kulturparken Småland AB	0	0
SSAM AB	0	0
Elimineringar	-96	-118
Summa	422	249

Resultat Växjö kommunkoncern, mnkr

Verksamhetens intäkter och kostnader

Under år 2021 omsatte koncernen 8 116 miljoner kronor (7 671 miljoner kronor). Omsättningen utgörs av kommunens verksamhetskostnader samt bolagens intäkter exklusive intern försäljning mellan bolagen och kommunen. Realisationsvinster räknas inte med i omsättningen i följande diagram. Koncernens nettokostnader uppgick enligt resultaträkningen till 5 061 miljoner kronor vilket är en ökning av nettokostnader med två procent. Verksamhetens kostnader för koncernen ökade med tre procent jämfört med år 2020. Även verksamhetens intäkter ökade med sex procent jämfört med år 2020.

Finansnetto

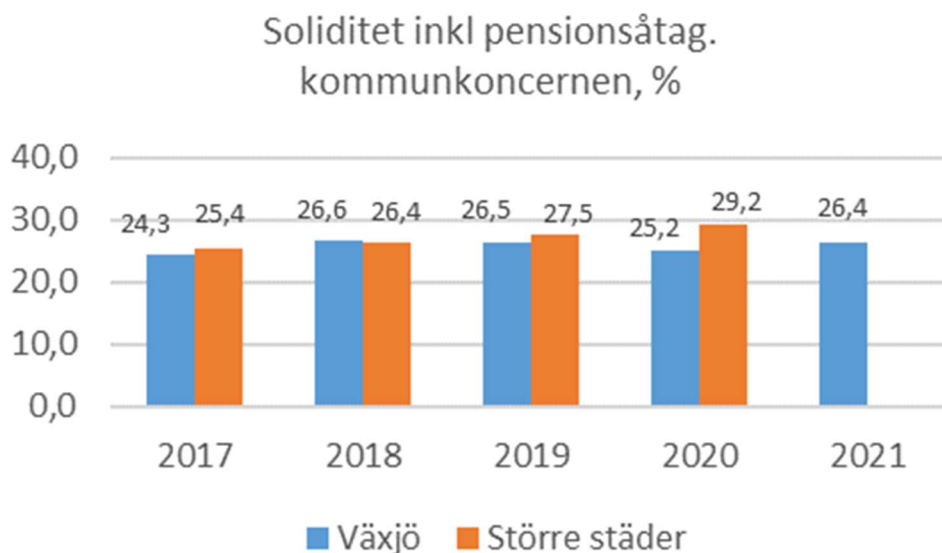
Finansnettot för kommunkoncernen är negativt, 89 miljoner kronor (-105 miljoner kronor). 19 miljoner kronor beror på finansiella kostnader för pensioner till följd av redovisning enligt fullfonderingsmodellen i Växjö kommun. I övrigt hänförs räntekostnaderna i kommunkoncernen i huvudsak till VKAB-koncernen.

Risk och kontroll

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunkoncernens långsiktiga finansiella handlingsutrymme och hur stor andel av koncernens tillgångar som finansierats med eget kapital. Ju högre soliditeten är desto mindre externt upplånade medel används för att finansiera tillgångarna. Vid beräkning av soliditeten räknas ansvarsförbindelsen avseende pensioner som en avsättning i balansräkningen. Soliditeten för år 2021 är 26,4 procent för kommunkoncernen, vilket är en liten förbättring

jämfört med föregående år.

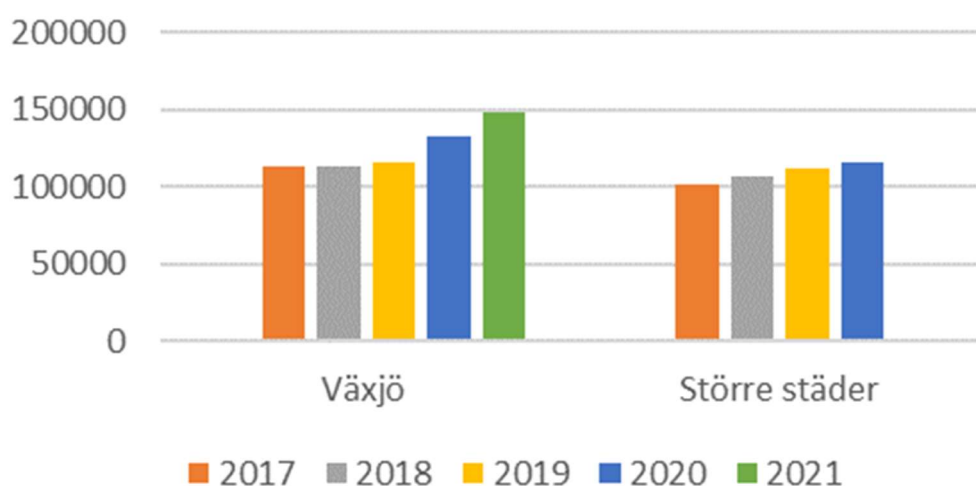

Skuldsättningsgrad

Den del av tillgångarna som finansierats med externa medel benämns skuldsättningsgrad. Beräkningen görs genom att summan av kort- och långfristiga skulder samt avsättningar sätts i relation till totala tillgångar. Koncernens skuldsättningsgrad uppgår till 73 procent vilket är något lägre än föregående års skuldsättningsgrad på 75 procent.

Det framtida upplåningsbehovet förväntas vara fortsatt stort med anledning av kommunens tillväxt och behov av investeringar. Koncernen har något högre skuldsättningsgrad vid jämförelse med andra kommunkoncerner. Vid denna jämförelse bör beaktas att Växjö kommunkoncern har finansierat utbyggnaden av universitetsområdet med externt upplånade medel.

Skulder och avsättningar kommunkoncern kr/inv

Likviditet

	2021	2020	2019	2018	2017
Omsättningstillgångar, mnkr	3 066	2 851	2 113	2 253	1 977
Kortfristiga skulder exkl. semesterlöneskuld, mnkr	3 154	2 994	2 836	3 162	3 021
Balanslikviditet, %	97	95	75	71	65

Balanslikviditeten beskriver betalningsförmågan inom det närmaste året. Balanslikviditeten uppgår till 97 procent för år 2021 vilket är något högre jämfört med föregående år.

Större delen av kommunens bolag är anslutna till koncernkontot med Växjö kommun som huvudkontoinnehavare. Dessa medel används för en effektiv likviditetshantering och som byggnadskreditiv. Likvida medel uppgick per den 31 december 2021 till 1 734 miljoner kronor.

Finansiell analys Växjö kommunkoncern bolagen

I tabellen nedan visas utfall för helår 2021 (före bokslutsdispositioner och skatt). För delägda bolag och förbund redovisas även bolagets resultat och kommunens andel av resultatet.

Resultat efter finansiella poster mnkr	Utfall 2021	Budget 2021	Budget- avvikelse
VKAB-koncernen	372	254	118
<i>varav Växjö kommuns andel</i>	361	247	114
VKAB	94	-12	106
Växjöbostäder AB	140	138	2
Vöfab	27	9	18
VEAB	198	88	110
<i>varav Växjö kommuns andel</i>	188	83	105
Videum AB	11	5	6
Vidingehem AB	22	24	-2
Övriga bolag			
Södra Småland avfall och miljö	0,9	0,5	0,4
<i>varav Växjö kommuns andel</i>	0,6	0,3	0,3
Värends räddningstjänstförbund	1,6	0	1,6
<i>varav Växjö kommuns andel</i>	1,3	0	1,3
Växjö Småland airport	-10,4	-20,8	10,4
<i>varav Växjö kommuns andel</i>	-4,3	-8,7	4,4

Bolagens verksamhet

VKAB-koncernen

Växjö kommunföretag AB är moderbolag för fyra fastighetsbolag, en energikoncern samt för det under hösten 2021 nybildade bolaget Växjö Linnæus Science Park AB. Koncernen står för den större delen av verksamheten som bedrivs i kommunala bolag. Koncernens resultat efter finansiella poster uppgår år 2021 till 372 miljoner kronor (229 miljoner kronor). Kommunens andel av resultatet uppgår till 361 miljoner kronor efter justering av minoritetens ägarandel i Wexnet. Koncernen visar ett högre resultat än föregående år på grund av intäkter av engångskaraktär, försäljningar samt höga elintäkter för energibolaget. Det är främst Växjö Energi AB, Vöfab och Videum AB som visar ett högre resultat år 2021.

Växjöbostäder AB

Bolaget har som uppdrag att verka för att kommunen inom centralorten har ett pris- och kvalitetsvarierat utbud av attraktiva bostäder i hyresform. Vid utgången av år 2021 hade bolaget ett

lägenhetsbestånd på 9 081 lägenheter varav 2 137 är studentbostäder samt 603 lokaler/förråd.

Under år 2021 färdigställdes 24 lägenheter i sista etappen i kvarteret Saturnus. Totalt 39 hyresrätter och 10 ägarlägenheter. I kvarteret Tunnländet i Bredvik färdigställdes 10 lägenheter och ytterligare 60 är under produktion. På Araby pågår nybyggnation av 24 ägarlägenheter och 98 bostadsrätter.

Resultat efter finansiella poster uppgår till 140 mkr. Nettoomsättningen har ökat till 695 mkr och beror bland annat på årlig hyreshöjning, helårseffekt av föregående års nyproduktion men har också minskat till följd av ökad vakans i studentbostadsbeståndet på grund av pandemin.

Växjöbostäder, mnkr	2021	2020	2019
Nettoomsättning	695	684	667
Resultat efter finansiella poster	140	135	125
Balansomslutning	3 773	3 729	3 664
Soliditet, %	51	51,3	52,1
Medelantal anställda	99	97	92
Bruttoinvesteringar	187	140	188
Avkastning totalt kapital, %	4,2	4,3	4,3

Växjö Fastighetsförvaltning AB

Bolagets uppdrag är att i första hand tillgodose Växjö kommuns behov av ändamålsenliga lokaler för olika verksamheter och det gör därmed Växjö kommun till den största hyresgästen som står för 93 procent av hyresintäkterna. Bolagets resultat efter finansiella poster är högre än förra året. Den enskilt största orsaken till resultatförbättringen är den nedskrivning av pågående nyanläggning som gjordes föregående år. I övrigt är det också en effekt av såväl högre nettoomsättning hänförlig till projekt som en vinst avseende till försäljning till Jernhusen. Högre kostnader för avskrivningar och räntekostnader vägs upp av lägre driftskostnader.

Vöfab har under året bland annat färdigställt Växjö station och kommunhus, nytt kök och matsal på Kungsmadsskolan samt ny idrottshall vid Ulriksbergsskolan. Bolaget har fått byggnationerna Förskolan Äventyret, Ulriksbergsskolans idrottshall samt Torpa förskola certifierade enligt Miljöbyggnad nivå silver.

VÖFAB, mnkr	2021	2020	2019
Nettoomsättning	415	403	394
Resultat efter finansiella poster	20	-29	29
Balansomslutning	3 391	3 400	2 960
Soliditet, %	2,9	2,5	3,1
Medelantal anställda	61	67	67
Bruttoinvesteringar	244	309	391
Avkastning totalt kapital, %	2,1	1,2	2,5

Vidingehem AB

Bolagets uppdrag är att tillgodose service, bostäder och verksamhetslokaler till kommunens invånare och bidra till en levande och hållbar landsbygdsutveckling på ekologiskt, ekonomiskt och socialt sätt i samklang med koncerngemensamma löften, övriga kommunala mål och samhället i övrigt. Resultat efter finansiella poster för år 2021 är 22 miljoner kronor (25 miljoner kronor). Lägenhetsvakanser har påverkat bolagets hyresintäkter negativt och resultatet har även belastats med högre underhållskostnader. Under året har bolaget erhållit en försäkringsersättning som har påverkat årets resultat positivt.

Vidingehem har under året färdigställt 36 lägenheter i den sista etappen i kvarteret Galaxen i stadsdelen Östra Lugnet samt sex lägenheter i Lammhult. Det pågår även om- och tillbyggnation av Lammhults skola, Dädesjö skola samt Ängslyckans förskola.

Vidingehem AB, mnkr	2021	2020	2019
Nettoomsättning	262	255	253
Resultat efter finansiella poster	22	25	21
Balansomslutning	1 493	1 471	1 321
Soliditet, %	21,0	20,2	21,5
Medelantal anställda	56	56	54
Bruttoinvesteringar	162	193	130
Avkastning totalt kapital, %	2,8	3,0	3,1

Videum AB

Bolagets uppdrag är att tillhandahålla lämpliga lokaler för nyetablering av så kallade kunskapsföretag och liknande företag samt att skapa en fysisk miljö som stimulerar kreativitet och kunskap. En annan viktig funktion är att bidra till samverkan mellan näringsliv och samhälle samt stärka universitetets roll i regionen. Videum har under året tillsammans med Linnéuniversitetet och Campus Ljungby drivit ERUF-projektet Innovationslänken som stöttar små och medelstora företag inom IT och industri i Kronoberg att finna verktyg och nätverk för innovation.

Resultatet efter finansiella poster för år 2021 är 11 miljoner kronor, vilket är högre än föregående år och beror på lägre kostnader till följd av vakanta tjänster, färre anlitade konsulter och lägre administrations- och underhållskostnader. Vidare har inte de budgeterade kundförlusterna realiserats. Pandemin har påverkat bolaget med en lägre uthyrningsgrad och lägre hyresintäkter som följd. Förvaltningsintäkterna ökar som ett resultat av fakturerade hyresgästpassningar samt intäkter för projektet Innovationslänken. Till dessa hör motsvarande kostnader varför ingen påverkan på årets resultat uppstår.

Videum AB, mnkr	2021	2020	2019
Nettoomsättning	109	104	110
Resultat efter finansiella poster	11	8	5
Balansomslutning	1 029	1 067	1 079
Soliditet, %	13,5	12,5	12,2
Medelantal anställda	21	21	23
Bruttoinvesteringar	0	2	0
Avkastning totalt kapital, %	2,2	1,9	1,6

Växjö Energi AB koncernen

Bolagets uppdrag är att enligt god teknisk praxis och med optimalt resursutnyttjande främja god el- och värmeförsörjning samt IT-kommunikation. VEAB-koncernen har tre affärsområden; Kraft och värme, Elnät samt Wexnet. Verksamheten bedrivs genom moderbolaget Växjö Energi AB och dotterbolagen Växjö Energi Elnät AB och Wexnet AB. År 2020 var VEABs första hela år som helt fossilbränslefri och bolaget har fortsatt på den vägen. VEABs produktion är baserad på 100 procent förnyelsebara råvaror och under 2021 har bolaget strävat hårt för att hjälpa till med att hålla det svenska elsystemet i balans genom att utnyttja anläggningen för Kraft och värme och att producera förnybar el.

Koncernens resultat efter finansiella poster för år 2021 är 199 miljoner kronor och är betydligt bättre än föregående år. Resultatet innefattar faktorer som påverkat resultatet i såväl positiv som negativ riktning. Intäkter för elproduktion har till följd av höga elpriser varit höga, och utöver denna priseffekt tillkommer också en ökad volym. Högre intäkter redovisas också för Wexnet med såväl högre nätintäkter som högre anslutningsavgifter. Negativ påverkan på resultatet får högre kostnader för elproduktion till följd av en högre volym.

VEAB koncernen, mnkr	2021	2020	2019
Nettoomsättning	981	830	861
Resultat efter finansiella poster	199	109	109
Balansomslutning	3 533	3 340	3 184
Soliditet, %	32,0	29,0	27,5
Medelantal anställda	221	213	208
Bruttoinvesteringar	218	334	281
Avkastning totalt kapital, %	7,0	4,3	4,7

Växjö Småland Airport AB

Växjö Småland Airport AB ägs till 55 procent av Region Kronoberg, 42 procent av Växjö kommun och 3 procent av Alvesta kommun. Bolaget ska äga, förvalta och driva Småland Airport i syfte att främja flygtrafiken till och från regionen. Växjö Småland Airport AB redovisar för år 2021 ett resultat efter finansiella poster på minus 10 miljoner kronor (14 miljoner kronor), varav Växjö

kommuns andel är minus 4 miljoner kronor.

Pandemin med Covid 19 har under 2021 fortsatt att drabba Småland Airport hårt. Flygplatsen hade budgeterat för 158 000 passagerare för 2021 men utfallet blev 44 800. Jämfört med utfall 2019 är detta en minskning med 84 procent. Bolaget har under året anpassat verksamheten efter rådande förhållanden och har fortsatt att korttidspermittera personal. Flygplatsen har under året på uppdrag av Trafikverket varit beredskapsflygplats.

Växjö Småland Airport AB, mnkr	2021	2020	2019
Nettoomsättning	23	36	54
Resultat efter finansiella poster	-10	14	-8
Balansomslutning	84	98	71
Soliditet, %	42,8	47,4	45,2
Medelantal anställda	39	49	54
Bruttoinvesteringar	2	1	3

Värends Räddningstjänst

Värends räddningstjänst är ett kommunalförbund som bedriver räddningstjänst i Växjö och Alvesta kommuner och arbetar på medborgarnas uppdrag för att skydda och rädda människor, egendom och miljö. Växjö kommuns ägarandel är 78,6 procent. Förbundets resultat efter finansiella poster för år 2021 är 1,6 miljoner kronor (0 mnkr) där Växjö kommuns andel är 1,3 miljoner kronor. Förbundet har genomfört utbildningar för vilka fakturering kunnat ske. Det har också lett till lägre kostnader då den egna personalen deltagit i utbildningarna och kostnader för bland annat resor har minskat. Svårigheten att rekrytera brandingenjörer leder till något lägre kostnader, emedan kostnader för driften har varit något högre under året.

Under året har förbundet genomfört 1 329 insatser, vilket är en ökning med cirka 9 procent jämfört med föregående år. De vanligaste händelsetyperna som förbundet hanterar är automatiska brandlarm, trafikolyckor, brand i byggnad samt brand ej i byggnad. Förbundet utför även tillsynsverksamhet på uppdrag av förbundets medlemskommuner. Det innebär att förbundet kontrollerar att fastighetsägare och nyttjanderättshavare har ett skäligt brandskydd och bedriver förebyggande brandskyddsarbete.

Värends Räddningstjänst, mnkr	2021	2020	2019
Nettoomsättning	10	7	9
Resultat efter finansiella poster	1,6	0	0
Balansomslutning	66	53	50
Soliditet, %	8,5	7,5	8,0
Medelantal anställda	57	62	60
Bruttoinvesteringar	10	5	1

Södra Smålands Avfall och Miljö AB

Södra Smålands Avfall och Miljö AB ägs tillsammans av Växjö, Lessebo, Markaryd, Tingsryd och Älmhult kommuner. Växjö kommuns ägarandel är 65,2 procent. Syftet med bolagets verksamhet är att för ägarkommunerna hantera hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt verksamhetsavfall. Bolaget visar ett resultat efter finansiella poster för år 2021 på 0,9 miljoner kronor (3 mnkr), där Växjö kommuns andel är 0,6 miljoner kronor.

Södra Smålands avfall och miljö AB, mnkr	2021	2020	2019
Nettoomsättning	209	196	162
Resultat efter finansiella poster	0,9	3	1
Balansomslutning	254	290	165
Soliditet, %	3,4	2,7	3,3
Medelantal anställda	75	60	52
Bruttoinvesteringar	13	129	43

Övriga kommunala bolag

De övriga kommunala bolag som Växjö kommun har andel i är AB Regionteatern Blekinge Kronoberg, Kulturparken Småland AB samt Företagsfabriken AB. Kommunens andel av verksamhetens omsättning och resultat i övriga bolag uppgår till mindre belopp.

Pensioner

Pensionsskuld, mnkr	2021	2020	2019	2018	2017
Pensioner som kortfristig skuld	141	141	141	138	147
Avsättningar för pensioner intjänade fr.o.m. år 1998	496	444	408	376	332
Avsättningar för pensioner intjänade t.o.m. år 1997	1 129	1 523	1 563	-	-
Ansvarsförbindelse intjänade t.o.m. år 1997	28	28	27	1 624	1 643
Extra avsättning förändrade livslängdsantaganden	-	19	-	-	-
Total pensionsskuld	1 794	2 155	2 139	2 138	2 122

Kommunens pensionsåtagande redovisas från och med år 2020 enligt fullfundsmodellen i enlighet med kommunfullmäktige beslut om budget 2020. Modellen innebär att i stort sett att alla intjänade pensionsförmåner till och med år 1997 redovisas om avsättning istället för som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Den del som kvarstår som ansvarsförbindelse är ännu ej utbetald visstidspension intjänad till och med år 1997. Skillnaden mot att redovisa enligt blandmodellen är att förändringen av denna skuld påverkar resultaträkningen. Bakåt i tiden då skulden har vuxit har fullfundsmodellen ökat kostnaderna och därmed försämrat resultatet. Då utbetalningarna de senaste åren istället överskrider värdeförändringen blir skillnaden mellan modellerna

det motsatta. I särskild notupplysning redovisas skillnaden i modellen som effekt på resultat- och balansräkningen.

Det totala pensionsåtagande för år 2021 uppgår till 1 794 miljoner kronor, vilket är en minskning med 361 miljoner kronor jämfört med år 2020.

Jämfört med andra faktorer som påverkar kommunens ekonomi framöver, har utvecklingen av pensionskostnader och likviditetspåverkan hittills inte bedömts som någon större risk. Växjö kommun har historiskt tillämpat beskattningsrätten vilket även benämns att återlåna pensionskulden, utan att komplettera med en egen pensionsmedelsförvaltning eller inlösen av pensionskulda via försäkringslösningar. Pensionskostnader och utbetalningar belastar därmed ekonomin det år de inträffar. Som en del i att trygga kommunens pensionsåtagande beslutade kommunfullmäktige i december 2021 att tillåta försäkringslösning. För år 2021 beslutades att genomföra en inlösen av en del (10 %) av kommunens pensionsskuld till försäkringsbolag. Beslutet har påverkat resultatet med 75 miljoner kronor år 2021. Som en följd av denna inlösen minskar avsättningen i balansräkningen.

Kommunfullmäktige har ännu inte beslutat om några ytterligare åtgärder för att trygga övriga framtida pensionsåtaganden. Även om det totala pensionsåtagandet redovisas i balansräkningen skapas skillnader mellan redovisat resultat och kassaflöde. Fullfonderingen innebär lägre redovisade pensionskostnader för Växjö kommun, trots oförändrade utbetalningar för pensioner vilka kommer att överstiga de redovisade kostnaderna. Det är därför viktigt att även beakta den långsiktiga betalningsförmågan som krävs utöver de pensionskostnader som påverkar resultatet.

Händelser av väsentlig betydelse

Coronapandemin har under 2021 präglat samhällets alla delar. Den pågående pandemin har under året haft en betydande påverkan på kommunkoncernens verksamheter och ansvarsområden. Rådande omvärldsläge har ställt krav på organisationens samtliga chefer och medarbetare att snabbt ställa om till nya förutsättningar. Pandemins påverkan på rekryteringar är påtaglig. Omställningen har påskyndat den digitala utvecklingen, vilket har bidragit till nya sätt att möta invånare, företagare och besökare.

Växjö kommun har under 2021 haft en god kostnadskontroll, vilket är en av förklaringarna till kommunens resultat. Därtill noteras eftersläpningseffekter gällande demografi inom flera av kärnverksamheterna. Arbetsmarknadsläget kan framåt innebära ett större åtagande för kommunen i form av utbildningsinsatser och arbetsmarknadsåtgärder. Utvecklingen av ekonomiskt bistånd följs noggrant. Pandemins konsekvenser befaras även öka psykisk ohälsa och våld i nära relation. Ett scenario med uppdämt behov inom omsorgen kan innebära att fler äldre söker mer omfattande insatser. Sammantaget medför detta höga krav på flera av Växjö kommuns verksamheter framöver.

Under året har Växjös nya stations- och kommunhus färdigställts. Stationen och Vardagsrummet, en allmän mötesplats som kommer att fungera som en social knutpunkt för invånare och besökare, öppnades under hösten. Exploatering av resterande delar av stationsområdet fortlöper, så även satsningar för ökad trygghet, trivsel och upplevelser i kommunen.

Region Kronoberg förbereder fortsatt byggnation av nytt sjukhus. Detaljplanearbete för Rimfros-ten 1 har genomförts, vilket möjliggör en ny placering för akutsjukhuset. Utvecklingen av bland annat Bäckaslövsområdet, stadsdelarna Bredvik och Vikaholm samt Rottne och Öpestorp pågår. Verksamhetsområdet Nylanda i nordvästra Växjö framskrider enligt plan.

Uppbyggnaden av Växjö kommuns samhällsbyggnadsförvaltning har påbörjats och väntas fortgå under 2022. Samhällsbyggnadsförvaltningen kommer bestå av det som idag är stadsbyggnads-kontoret, tekniska förvaltningen, miljö- och hälsoskyddskontoret samt delar av planeringsavdel-ningen på kommunledningsförvaltningen.

Beslut om ny bolagsstruktur för Växjö kommun har fattats. Strukturförändringen kommer ut-mynna i ett lokalbolag, ett bostadsbolag och ett Science Park-bolag. Kommunfullmäktige fattade även beslut om nya ägardirektiv för de tre bolagen. Bostadsbolaget får namnet Vidingehem AB och lokalbolaget VÖFAB, Växjö Fastighetsförvaltning AB. Science Park-bolaget har registrerats som Växjö Linnaeus Science Park AB. Omstruktureringen har påbörjats under hösten och ska vara helt genomförd vid årsskiftet 2022/23.

I arbetet med hållbarhetsprogrammet Hållbara Växjö 2030 har de första företagen skrivit under Växjödeklarationen tillsammans med Växjö kommun. En central del i Hållbara Växjö 2030 är att föra dialog och att olika samhällsaktörer tillsammans verkar för en hållbar utveckling. Hållbar-hetsprogrammet utgör viktig en del för att nå kommunens vision om att Växjö är en fantastisk plats att bo, leva och verka i.

Styrning och uppföljning av den kommunala verk-samheten

Styrmodell

Växjö kommunkoncerns styrmodell bygger på mål- och resultatstyrning genom ett processorien-terat arbetssätt.

För att hålla hög kvalitet och säkerställa en god ekonomisk hushållning har varje huvudprocess riktningsmål som över tid utvärderas med nyckeltal för resultat och kvalitet samt effektivitet. Härutöver finns mål i den finanspolitiska inriktningen och i den personalpolitiska inriktningen.

Kommunfullmäktige kan styra verksamheten genom att i Växjö kommuns budget definiera uppdrag som riktas till en eller flera nämnder, bolag eller förbund. När uppdraget berör flera organi-satoriska enheter samordnas uppdraget inom den eller de huvudprocesser som uppdraget berör. Härigenom säkerställs en effektiv leverans med hög kvalitet. Ansvaret för verkställighet och för att uppnå målen ligger på nämnder, styrelser och direktion.

Växjö kommunkoncern arbetar i processer utifrån vad som levereras till gemensamma målgrup-per; invånare, företag och besökare. I ett strukturerat samarbete över de organisatoriska grän-serna främjas kvalitet och effektivitet genom ett gemensamt ansvar för måluppfyllelse. Samtliga nämnder, bolagsstyrelser i helägda bolag samt direktionen för Värends räddningstjänst följer processtyrningen.

I Växjö kommunkoncerns styrmodell samlas krafterna för att nå visionen om att skapa en fantastisk plats att bo, leva och verka i för våra invånare, företag och besökare nu och i morgon. Program och planer blir levande då de tillsammans med nya initiativ, förändringar och behov ses i en helhet i respektive huvudprocess. Detta förmedlas genom den årliga budgetprocessen till varje nämnd och styrelse.

Budget

Växjö kommuns budget följer styrmodellen med processer, riktningssmål, uppdrag och nyckeltal. Budgeten är ett verktyg för planering, styrning och en grund för prioritering. För att säkerställa att de av kommunfullmäktige beslutade programmen och planerna blir genomförda ska dessa beaktas och prioriteras i budgetarbetet via processerna. Utöver program och planer tas nya initiativ in i processerna. Det är sedan kommunfullmäktige som beslutar och prioriterar mål, uppdrag och resurser i den årliga budgeten.

Den av kommunfullmäktige beslutade budgeten konkretiseras i respektive nämnd och bolagsstyrelse för att säkerställa den strategiska inriktningen som är fastställd i Växjö kommuns budget. Det görs i en internbudget för nämnderna och i en affärsplan för bolagen. Internbudgeten och affärsplanen bygger likt Växjö kommuns budget på koncernens huvudprocesser. Nämnden och bolagsstyrelsen sätter inga egna mål utan följer de riktningssmål som gäller för hela Växjö kommunkoncern. Om en nämnd eller styrelse ser behov av att ytterligare stärka precisionen i verksamhetsstyrningen så kan det göras genom att lägga till egna nyckeltal och eller uppdrag.

Uppföljning och analys

För att kommunstyrelsen ska kunna uppfylla sin uppsiktsplikt följer nämnder och bolagsstyrelser sin ekonomi och verksamhet genom månadsrapporter. Kommunstyrelsen sammanställer rapporter från nämnder och styrelser per april, augusti och oktober. Rapporterna per april och oktober innehåller en förenklad uppföljning av ekonomi jämfört med en helårsprognos. Delårsrapporten efter augusti ska innehålla en prognos för helåret avseende både ekonomi och verksamhet. Vid årets slut görs även en årsredovisning för den samlade uppföljningen för hela Växjö kommunkoncern.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll. Varje nämnd och bolag ansvarar för att göra en årlig uppföljning av den interna kontrollen. Kommunstyrelsen gör årligen en samlad utvärdering av den interna kontrollen.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

I kommunallagen fastställs att kommuner och regioner ska ta fram särskilda mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Det innebär finansiella mål för ekonomin och mål för verksamheten. God ekonomisk hushållning innebär för Växjö kommun att ha en hållbar utveckling och ett effektivt resursutnyttjande. Verksamheten ska vara inriktad mot ett långsiktigt hållbart samhälle såväl ekonomiskt som socialt och miljömässigt. Verksamheten ska bedrivas på ett kostnadseffektivt

och ändamålsenligt sätt där samband finns mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter.

Metod utvärdering ekonomisk hushållning

För att bedöma om Växjö kommun har god ekonomisk hushållning görs en värdering av kommunens två övergripande finansiella mål samt åtta indikatorer med särskild relevans för Växjö kommuns långsiktiga stabilitet och utveckling.

De finansiella målen innebär att kommunens överskott över en rullande femårsperiod ska uppgå till minst en procent av summan av skatteintäkter och utjämning samt att effektiviteten ska öka och vara minst i nivå med genomsnittet i kommungruppen större städer.

God ekonomisk hushållning bygger på en samlad bedömning av målen och indikatorerna. För att Växjö kommun ska anses ha god ekonomisk hushållning krävs att:

- att de båda finansiella målen är uppfyllda
- att hälften av indikatorerna utvecklas i rätt riktning eller är minst i nivå med jämförbara kommuner

Indikatorer för god ekonomisk hushållning

Indikator	
Över en rullande femårsperiod ska kommunens överskott vara en procent av summan av skatteintäkter och utjämning	●
Effektiviteten ska öka och vara minst i nivå med genomsnittet i kommungruppen större städer.	●
Avkastning på totalt kapital i VKAB-koncernen (procent i förhållande till budgeterad nivå).	●
Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel	●
Andel hushåll som avslutats till egen försörjning från ekonomiskt bistånd	■
Förvärvsarbetande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år, vistelsetid 4-6 år, (%)	●
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram avvikelse från modellberäknat värde lägeskommun, procentenheter	●
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel	●
Fossila koldioxidutsläpp från kommunkoncernen, ton	●
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, (%)	●

Analys god ekonomisk hushållning

Finansiella mål

Överskottsmålet är uppfyllt för räkenskapsåret 2021. Växjö kommuns överskott för den senaste femårsperioden är 2,8 procent av summan av skatteintäkter och utjämning vilket är en ökning

med 0,2 procentenheter i förhållande till föregående period. Det genomsnittliga överskottet för den senaste femårsperioden är 144 miljoner kronor per år.

Effektivitetsmålet är uppnått då 73 procent av indikatorerna för effektivitet i Växjö kommuns budget har en positiv utveckling eller är minst i nivå med jämförbara kommuner. I jämförelse med föregående år är det en förbättring med 5 procentenheter.

Indikatorer för god ekonomisk hushållning

Sju av åtta indikatorer för god ekonomisk hushållning utvecklas i positiv riktning eller är minst i nivå med jämförbara kommuner. Följande indikator utvecklas inte i positiv riktning och påvisar ett utfall som är sämre än genomsnittet för jämförelsegruppen.

- Andel hushåll som avslutas till egen försörjning från ekonomiskt bistånd (%)

Sammantagen bedömning av god ekonomisk hushållning

Mot bakgrund av föreliggande årsredovisning bedöms Växjö kommun, enligt beslutade riktlinjer för god ekonomisk hushållning, ha en god ekonomisk hushållning för räkenskapsåret 2021. Både överskottsmålet och effektivitetsmålet har uppnåtts. Fler än hälften av indikatorerna för god ekonomisk hushållning utvecklas i rätt riktning eller är minst i nivå med jämförelsegruppen eller acceptabelt värde.

En grundläggande förutsättning för att kommunen ska uppnå budgeterat resultat och en god ekonomisk hushållning är att nämnderna håller sina budgetramar. Växjö kommuns budgeterade resultat för år 2021 är 33 miljoner kronor. Årets resultat innebär en positiv budgetavvikelse på 201 miljoner kronor. Nämnderna redovisar en positiv budgetavvikelse på 230 miljoner kronor. Utfallet för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning är 162 miljoner kronor bättre än budget. Nettot för kommunövergripande intäkter och kostnader är 29 miljoner kronor sämre än budget.

Sammantagen bedömning av måluppfyllelse i de koncerngemensamma riktningssmålen

När det gäller bedömningen av måluppfyllelsen i de tolv koncerngemensamma riktningssmålen noteras en högre måluppfyllelse i två riktningssmål där ett mål gått från icke-tillfredsställande måluppfyllelse till god måluppfyllelse och ett mål från tillfredsställande måluppfyllelse till god måluppfyllelse. Två riktningssmål går i motsatt riktning och redovisar sämre måluppfyllelse.

Av de tolv riktningssmålen kopplade till verksamheten indikerar sju stycken god måluppfyllelse (2020; sju stycken), fyra stycken tillfredsställande måluppfyllelse (2020; fyra stycken) och en icke tillfredsställande måluppfyllelse (2020; en styck). Ett riktningssmål har försämrats och påvisar en icke tillfredsställande måluppfyllelse; Ett engagerat civilsamhälle och starkare föreningsliv.

Målet Årsgenomsnittet för medarbetarupplevelsen enligt temperaturmätaren ska vara minst 4,5 inom den personalpolitiska inriktningen indikerar god måluppfyllelse, då medelvärdet i senaste mätningen som skedde hösten 2021 låg på 4,8 av totalt 6,0 för kommunkoncernen. Målet Sjukfrånvaron i andel av tillgänglig ordinarie arbetstid ska minska och år 2022 vara högst 5 procent har försämrats sett till kommunkoncernens egen statistik för perioden 2020-11-01 till 2021-10-31, då sjukfrånvaron uppgår till 7 procent jämfört med 6,4 procent 2020 och 5,6 procent 2019. Den negativa utvecklingen beror med stor sannolikhet på den pandemi som har påverkat

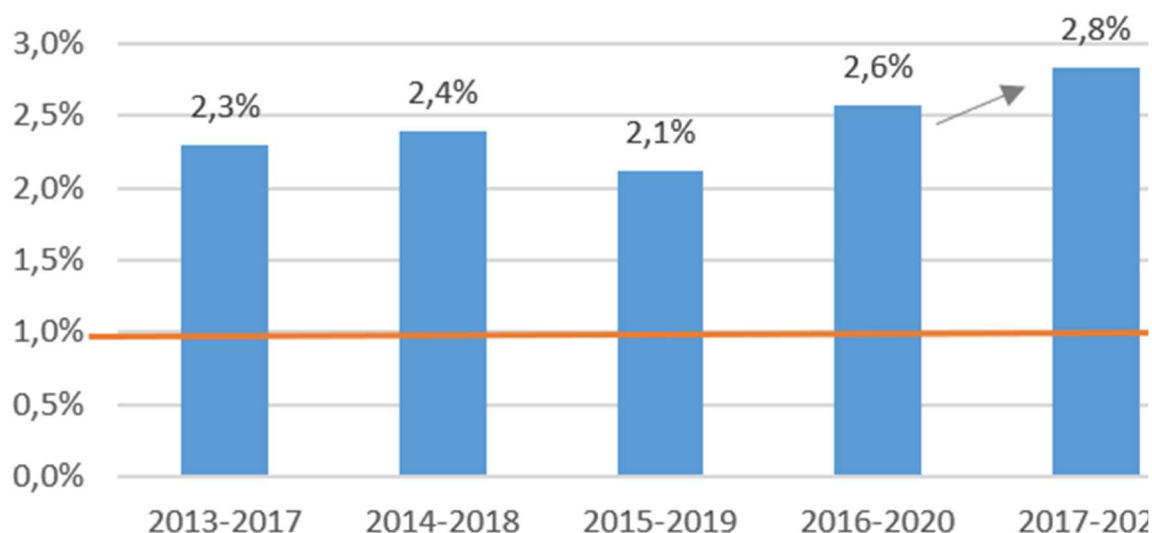
verksamheten sedan mars 2020 där det har varit ett krav att vara hemma vid symptom.

Uppföljning av finansiella mål och uppdrag

Över en rullande femårsperiod ska kommunens överskott vara en procent av summan av skatteintäkter och utjämning.

- Överskottsmålet är uppfyllt för räkenskapsåret 2021. Växjö kommuns överskott för den senaste femårsperioden är 2,8 procent av summan av skatteintäkter och utjämning vilket är en ökning med 0,2 procentenheter i förhållande till föregående period. Det genomsnittliga överskottet för den senaste femårsperioden är 144 miljoner kronor per år.

Överskottsmålets utveckling

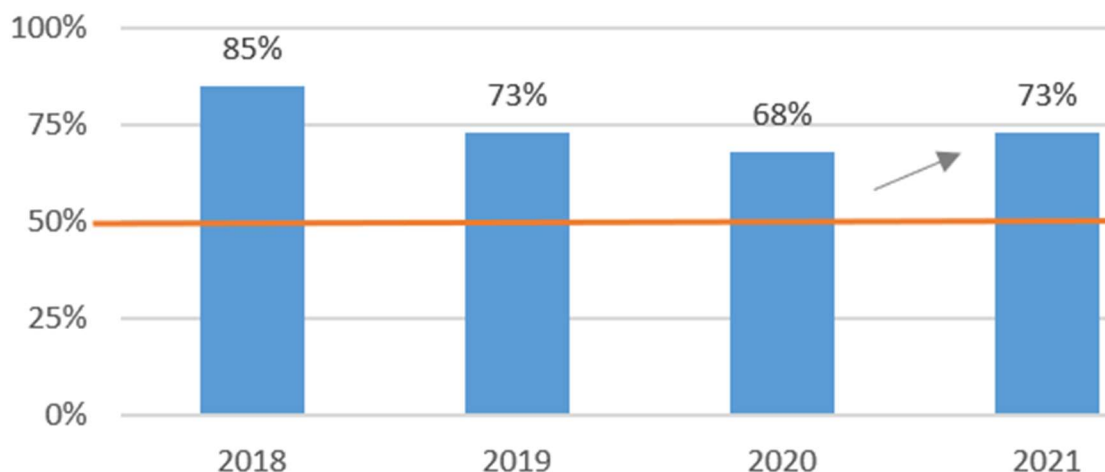

Strecket ovan anger det av Kommunfullmäktige beslutade överskottsmålet. Målet är att över en rullande femårsperiod ska kommunens överskott vara en procent av summan av skatteintäkter och utjämning.

Effektiviteten ska öka och vara minst i nivå med genomsnittet i kommungruppen större städer.

- Effektivitetsmålet är uppnått då 73 procent av indikatorerna för effektivitet i Växjö kommuns budget har en positiv utveckling eller är minst i nivå med jämförbara kommuner. I jämförelse med föregående år är det en förbättring med 5 procentenheter.

Effektivitetsmålets utveckling

Strecket ovan anger det av Kommunfullmäktige beslutade effektivitetsmålet som följs upp genom samtliga kostnadseffektivitetsmått som kopplats till respektive mål. Om hälften av nyckeltalen har positiv utveckling, eller är i nivå med jämförbara kommuner, bedöms effektivitetsmålet gå i rätt riktning.

Uppdrag

- KF** ● **Budgetramverk, med revidering av internbudgetregler, riktlinjer för hantering av nämndernas eget kapital och långsiktig finansiell planering, ska beslutas 2021.**

Växjö kommunkoncern följer sedan 2018 en ny styrmodell som antogs kommunfullmäktige 2020-02-25. Våren 2021 publicerades styrmodellen vars syfte är att få en fördjupad förståelse för hur Växjö kommunkoncerns verksamhetsstyrning fungerar. Styrmodellens olika moment och komponenter behöver i vissa fall kompletteras med politiskt beslutade principer som tydliggör regelverket. Kommunfullmäktige har den 14 december antagit riktlinjer för hantering eget kapital, av ramjusteringar, av budgetavvikelse och krav på åtgärdsprogram samt för värdering av riktningssmål. Behov av ytterligare principer utvecklas över tid och påverkas av finansdepartementets betänkande om god kommunal hushållning.

- KF** ● **Välfärdens långsiktiga finansiering ska tryggas med minskad administration och ökade samordningsvinster hos stödjande funktioner.**

Kommunchef och koncernledning har tagit fram prioriterade områden för samordningsvinster under 2020-2022. En del av samordningen handlar om att etablera professionella kompetenscentrum för ekonomi, HR, kommunikation, nämndadministration och systemförvaltning. De tre förstnämnda har centraliserats, för övriga gäller andra åtgärder. Härigenom kan verksamheterna ägna sig åt sitt kärnuppdrag och stödfunktionerna stärks i sin profession. Arbete inom intern effektivisering inom måltid, näringsliv, kommunvägledning, IT, strategisk lokalförsörjning och lönehantering har också genomförts. Arbetet fortgår under kommande budgetår som innefattar fler professioner och både förvaltningar och bolag.

- KF** ● **Välfärdens långsiktiga finansiering tryggas med prioritering av kärnuppdraget.**

Ett systematiskt arbete har gjorts i samtliga nämnder med syfte att prioritera kärnuppdraget, minska administrationen och effektivisera verksamheten. Prognosen visar att nämnderna generellt levererar tillfredsställande eller god måluppfyllelse inom given budgetram vilket innebär att effektiviseringskravet är mött och därmed avslutas uppdraget. Ett arbete kommer att fortgå i den nya samhällsbyggnadsförvaltningens linjeorganisation för att tydliggöra kärnuppdraget så att det kan prioriteras än mer.

- KF** ● **Vaktmästare och fastighetsskötsel centraliseras och förs över till lokalbolaget.**

Övergång till ny organisation planeras till den 1 augusti 2022 och förberedelser inför detta fortskrider. Professionella

Uppdrag

kompetensteam bildas för vaktmastare. Det sker i ett första steg i Vofab, därefter i det nya lokalbolaget som bildas 1 januari 2023.

Måltidsorganisationens arbete mot matsvinn och för bättre upphandlingar ska finansiera KRAV-certifiering av kök.

KRAV justerar certifieringsförfarandet till 2022 och måltidsorganisationen har på goda grunder avväntat den nya arbetsgången. KRAV presenterade nyordningen under hösten 2021. Upphandling av certifieringsorgan har nu gjorts, och framtagna rutiner och arbetssätt pågår där aktiviteter för att förbättra upphandlingar pågår kontinuerligt. I arbetet med att begränsa matsvinn följs livsmedelsverkets mätningar och metoder. Det finns fortsatta utvecklingsmöjligheter inom detta område.

Mer kraftfull samhällsplanering med ny bolagsstruktur och en sammanhållen samhällsbyggnadsförvaltning.

Genom att en ny bolagsstruktur och en samlad samhällsbyggnadsförvaltning etableras får samhällsplaneringen kraft. Samhällsbyggnadsförvaltningen sjuöskades den 1 januari 2022. Delprojekt fortgår i förvaltningens linjeorganisation och handlar om förbättrade flöden inom fysisk planering, digitalisering och IT-miljöer, arbetssätt inom projektområdet, formalia i form av t.ex. reglementen och översyn av driftområdet.

Kommunfullmäktige har beslutat om den nya bolagsstrukturen som innebär att det ska finnas ett lokalbolag, ett bostadsbolag och ett Science Park-bolag samt ägardirektiv som detaljerar deras uppdrag. Förändringen påbörjades hösten 2021 och ska vara helt genomförd vid årsskiftet 2022/23.

Ekonomisk ställning

Resultatet för totala kommunkoncernen för år 2021 uppgår till 422 miljoner kronor, vilket är ett högre resultat än föregående år, som uppgick till 249 miljoner kronor. Kommunens resultat för år 2021 uppgår till 234 miljoner kronor. Skillnaden mellan kommunens resultat och koncernen som helhet, beror i stort på VKAB-koncernens resultat på 287 miljoner kronor tillsammans med de justeringar som görs för interna utdelningar, ägartillskott och övriga koncerninterna poster inom koncernen med totalt 96 miljoner kronor. Kommunens resultat för år 2021 motsvarar en resultatnivå på 4,2 procent (resultatet i förhållande till summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnings). Den höga resultatnivån i förhållande till det budgeterade resultatet, beror i huvudsak på högre skatteintäkter och statsbidrag och positiva utfall i kommunens nämnder och utfall. Nämndernas utfall är även 230 miljoner kronor bättre än budget, se avsnitt nedan.

Mnkr	Utfall 2021	Budget 2021	Budgetavvikelse 2021
Verksamhetens nettokostnader exklusive exploatering	-5 485	-5 527	42
Exploateringsverksamhet	2	0	2
Verksamhetens nettokostnader	-5 483	-5 527	44
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnings	5 572	5 411	161
Verksamhetens resultat	89	-116	205
Finansnetto	145	149	-4
Årets resultat kommunen	234	33	201
VKAB-koncernen	287		
Övriga bolag	-3		
Elimineringar	-96		
Årets resultat kommunkoncernen	422		

Nämndernas utfall och budgetavvikelser

En grundläggande förutsättning för att kommunen ska uppnå budgeterat resultat och en god ekonomisk hushållning, är att nämnderna håller sina budgetramar. Budgeterat resultat för år 2021 var ett överskott på 33 miljoner kronor. Totalt sett är utfallet 234 miljoner kronor för år 2021, vilket med beslutad budget innebär en avvikelse på 201 miljoner kronor. Nämnderna redovisar en positiv budgetavvikelse med 230 miljoner kronor och gemensam finansiering (inklusive exploatering) en negativ budgetavvikelse med 29 miljoner kronor.

I kommande avsnitt kommenteras nämndernas och gemensam finansierings avvikelser kortfattat. För mer ingående beskrivning av nämnderna, se respektive årsrapport, som beslutas separat i respektive nämnd.

Budgetavvikelser, mnkr	2021		Budgetavvikelse	2020
	Nettoutfall	Nettobudget		Nettoutfall
Byggnadsnämnd	-2	-15	13	-8
Kommunens revisorer	-3	-3	0	-3
Kommunfullmäktige	-11	-11	0	-10
Kommunstyrelse	-513	-562	49	-498
Kultur- och fritidsnämnd	-185	-188	3	-178
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	-13	-14	1	-10
Nämnd för arbete och välfärd	-653	-689	36	-656
Omsorgsnämnd	-1 374	-1 466	92	-1 361
Teknisk nämnd	-146	-146	0	-148
Utbildningsnämnd	-2 376	-2 412	36	-2 292
Valnämnd	0	0	0	0
Överförmyndarnämnd	-5	-5	0	-4
Summa nämnder	-5 281	-5 511	230	-5 168
Exploateringsverksamhet	2	0	2	14
Gemensam finansiering	5 513	5 544	-31	5 369
Summa årets resultat	234	33	201	215

Coronapandemins påverkan

Coronapandemin har under 2021 fortsatt stor påverkan och lett till flera omställningar. Organisationen har påverkats, det gäller inte minst områdena utbildning och omsorg men även övriga verksamhetsområden. De ekonomiska effekterna märks i ökade kostnader för förbrukningsmaterial, men också i högre sjuklöner och ökade kostnader för timanställda och övertid. Samtidigt har personalen planerat verksamheterna på ett effektivt sätt och genom att utnyttja

resurserna på ett klokt sätt kunnat hantera såväl kostnadsökningar som andra utmaningar så att insatser kunnat genomföras. Inom vissa områden märks lägre kostnader, såsom lägre utbildningskostnader som till följd av pandemin inte kunnat genomföras. Utbetalningar av lokal- och anläggningsstödet är lägre än budgeterat på grund av en minskad uthyrning av inomhushallar, och en stor del av kulturverksamheten i samhället har varit inställd under året, vilket resulterat i få ansökningar. Pandemin bedöms också vara en förklaring till att frånvaro och vakanser inte tillsetts i lika hög utsträckning som vanligt.

På intäktssidan noteras lägre intäkter för exempelvis parkeringsintäkter, tillsyns- och tillståndsavgifter. Den planerade taxehöjningen för parkering har införts men har inte resulterat i förväntad intäktshöjning då beläggningen av parkeringarna har varit lägre än förväntad. Nedstängningar och begränsningar i verksamheten har medfört minskade intäkter för såväl bibliotek som fritids- och idrottsanläggningar. Under hösten har intäkterna för uthyrning av idrottshallar och idrottsanläggningar återhämtat sig. Däremot har pandemin bedömts påverka ärendeflödet av bygglov och startbesked som var väsentligt högre under våren, och som bedöms ha orsakats ett ökat hemmabyggnande som en följd av coronapandemin och dess restriktioner.

Byggnadsnämnd

Byggnadsnämnden redovisar en positiv budgetavvikelse motsvarande 13 miljoner kronor (93 procent av nettobudgetramen). Det är främst intäktsnivån som är högre än budgeterat, där ärendeflödet för mindre bygglov var högre under våren samtidigt som de större byggloven varit på ungefär samma nivå som tidigare. Därtill kommer en effekt av en ny taxa för planavgifter. Den höjda avgiften i kombination med en fortsatt hög byggkonjunktur har lett till att intäkterna är högre jämfört med samma period föregående år.

Kommunens revisorer

Kommunens revisorer redovisar ett utfall i nivå med budget. Verksamheten har bedrivits enligt plan.

Kommunfullmäktige

Utöver de åtta sammanträden som kommunfullmäktige genomförde år 2021 har mycket av dess sedvanliga verksamhet ställts in eller skjutits på framtiden på grund av pandemin. Till dessa arrangemang hör seniorträff för före detta anställda, vänortsverksamhet samt värdskap för internationella och nationella konferenser och andra evenemang i Växjö. I november kunde dock hedersbelöning av anställda och förtroendevalda genomföras och till konserthuset bjöds då belönade från både 2020 och 2021.

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsens sammanlagda positiva budgetavvikelse är 48,5 miljoner kronor. Budgetavvikelsen beror främst på lägre personal- och livsmedelskostnader på kommunledningsförvaltningens avdelningsnivå än budgeterat på samt på lägre färdtjänstkostnader än budgeterat.

En stor del av den positiva budgetavvikelsen kan härledas till tillfälligt vakanta tjänster, deltids-

och tjänstledigheter samt rekryteringar som tagit längre tid på grund av pandemin. En större rörlighet än vanligt under det senaste året har också påverkat. Det finns specialistkompetens inom flera verksamheter där man valt att omfördela arbetsuppgifter i stället för att återsätta vid tillfälliga delledigheter. Inom måltidsorganisationen har det funnits stora svårigheter att tillsätta vikarier vid sjukdom. Dessutom noteras personalbrist bland kockar.

Pandemin har inneburit ökad konkurrens av liknande professioner från såväl andra offentliga verksamheter som det privata näringslivet. Detta har gjort det svårare att få den kompetens kommunen behövt i rekryteringar. Det har även gjort att en del rekryteringar tagit längre tid än planerat. En del rekryteringar är medvetet förskjutna i tid för att ta ett gott arbetsgivaransvar med tanke på kommande anpassningar inför budgetförutsättningarna 2022. I några rekryteringar har sökandeunderlaget inte matchat kravprofilen varför kommunen valt att avvakta tillsättandet av vakanser. Detta sammantaget har bidragit till den positiva budgetavvikelsen

Kultur- och fritidsnämnd

Kultur- och fritidsnämnden redovisar en positiv budgetavvikelse på 3,0 miljoner kronor för året 2021 (2 procent av nettobudgetramen). Nämndens kostnader och intäkter har under det första halvåret varit starkt påverkade av Coronapandemin i termer av nedstängningar eller begränsningar av verksamheten. Det har medfört minskade intäkter för såväl bibliotek som fritids- och idrottsanläggningar. Under hösten har intäkterna för uthyrning av idrottshallar och idrottsanläggningar återhämtat sig. Pandemins påverkan av kostnader märks genom minskade utbetalningar av bidrag och stöd inom ordinarie verksamhet, samt inställda och framflyttade arrangemang. Nettot i avvikelser mellan intäkter och kostnader innebär att den ordinarie verksamheten har genererat en positiv avvikelse mot budget.

Miljö- och hälsoskydds-nämnd

Miljö- och hälsoskydds-nämnden redovisar en positiv budgetavvikelse på 0,9 miljoner kronor (7 procent av nettobudgetramen) vilket är en effekt av lägre personalkostnader och färre utbildningsinsatserna än planerat. Vakanser, tjänstledigheter och personal som valt att gå ner i tid har lett till att kostnaderna har blivit lägre än förväntat. Den lägre kostnadsnivån väger upp effekten av lägre intäkter som är en följd av färre planerade tillsyner med lägre timdebiterade intäkter, samt att nämnden med anledning av pandemin beslutat att efterskänka vissa tillsynsavgifter. Till viss del har bidrag från kammarkollegiet avseende trängseltillsyn på serveringsställen vägt upp intäktsbortfallet.

Nämnden för arbete och välfärd

Nämnden för arbete och välfärd redovisar en positiv budgetavvikelse på 36 miljoner kronor (5 procent av nettobudgetramen). Den positiva avvikelsen är en kombination av erhållna statsbidrag inom yrkesutbildningar 2020 genom beslut om ökad nivå, borttag av krav på kommunal medfinansiering och satsning på extratjänster inom arbetsmarknad som gett ökade intäkter. Ett förändrat arbetssätt bidrar till att personal- och placeringskostnader utvecklats i positiv riktning med ett lägre kostnadsutfall som följd. Därtill förekommer vakanser inom delar av förvaltningens

verksamheter. Nämnden har även erhållit tillskott i form av tillfälliga statliga medel för sociala insatser i utsatta områden, god vård och omsorg av äldre samt skolmiljarden för effekten av pandemin, vilka sammanfaller med initierade satsningar och pågående utvecklingsarbete inom förvaltningens verksamheter och bidrar till den positiva avvikelsen.

Omsorgsnämnd

Den positiva budgetavvikelsen för omsorgsnämnden uppgår till 91 miljoner kronor (6 procent av nettobudgetramen). En starkt bidragande faktor till avvikelsen är situationen med lägre volymer än budgeterat. Orsaken till detta är hänförligt till situationen med Covid-19. Antalet ansökningar till särskilt boende har varit lägre än beräknat och antalet äldre som valt att avvakta inflyttning på boenden har ökat i och med pandemin. Under första halvåret ökade dock antalet ansökningar till särskilt boende men under hösten avtog den ökningen. Hemvården har också haft en minskning i antal timmar sedan pandemin började. Den sammanlagda volymen för 2021 blev inte som budgeterat, även om nivån ökade under sista delen av året.

Omsorgsnämnden har fortsatt arbetat strategiskt och långsiktigt med att få en ekonomi i balans. Ett aktivt arbete med förebyggande åtgärder, optimerad bemanning och förbättrade arbetsätt har givit positiva resultat. Under 2021 har äldreomsorgen också ansökt och erhållit statsbidrag. Dessa har använts för att långsiktigt stärka upp verksamheten samt mildra de ekonomiska effekterna hänförliga till Covid-19.

Teknisk nämnd

Tekniska nämndens skattefinansierade verksamhet redovisar en positiv budgetavvikelse på 0,7 miljoner kronor (1 procent av nettobudgetramen), vilket är en kombination av verksamheter som redovisar positiva avvikelser och verksamheter som redovisar negativa avvikelser. Utfallet av parkeringsintäkterna har varit sämre än budgeterat, där den planerade taxehöjningen som införts inte har resulterat i förväntad intäktshöjning då beläggningen av parkeringarna har varit lägre än förväntad. Coronapandemin med införda restriktioner bedöms ha påverkat beläggningen av parkeringsplatserna. Inom biogasverksamheten har underhållsarbeten utförts, vilket lett till en tillfälligt lägre produktion. Negativa avvikelser noteras även till följd av ett avbrutet investeringsprojekt med nedlagt arbete som kostnadsförts.

Större positiva avvikelser noteras för främst kapitalkostnader. Den skattefinansierade kapitalkostnadsbudgeten sätter nivån på investeringsutgiftsbudgeten och är anpassad till kostnaderna den bedöms generera. Investeringsstakten ligger efter den ursprungliga planen vilket orsakar en positiv budgetavvikelse för kapitalkostnaderna. Vakanser har påverkat arbetskraftskostnaderna. Därtill har resursbrist även lett till att projekt och underhåll har förskjutits vilket genererar ett överskott gentemot budget.

Utbildningsnämnd

Utbildningsnämnden redovisar en positiv budgetavvikelse om 36 miljoner kronor (1,5 procent av nettobudgetramen). Det positiva utfallet förklaras i stor utsträckning av färre elever/lägre timsnitt för barn i verksamheten än budgeterat och lägre kostnader för skolskjuts jämfört med

budget . I utfallet ingår erhållna intäkter kopplade till Coronamiljarden för att möta extra driftskostnader, exempelvis extra städkostnader, och utmaningar som pandemin medfört. Ytterligare en förklaring till budgetavvikelsen är lägre lokalkostnader än beräknat.

Valnämnd

Valnämndens redovisar ett resultat i nivå med tilldelad budget och bedriver sin verksamhet enligt plan.

Överförmyndarnämnd

Överförmyndarnämnden har under året bland annat fortsatt arbetet med att rekrytera fler ställföreträdare. Detta har gjorts genom rekryteringskampanj i samtliga fyra kommuner samt genom att medarbetare på överförmyndarnämnden har visat upp verksamheten på Växjö kommuns Instagram under en vecka. Dryga 100 intresseanmälningar har inkommit under 2021.

För att göra verksamheten effektivare och möta framtida ökande behov av ställföreträdare har överförmyndarnämnden jobbat med att digitalisera och förenkla administration.

Under 2019 fattade överförmyndarnämnden beslut om gemensamma riktlinjer för arvoden i de fyra kommunerna. Dessa har fått fullt genomslag under 2021.

Under våren har verksamheten också genomfört flytt till nytt kommunhus.

Gemensam finansiering

Gemensam finansiering och kommunövergripande poster, mnkr	2021		
	Utfall	Budget	Budgetavvikelse
Skatteintäkter	4 319	4 160	159
Inkomstutjämnning	927	919	8
Kostnadsutjämnning	-186	-183	-3
Regleringsbidrag	282	282	0
LSS-utjämnning	55	58	-3
Fastighetsavgift	176	175	1
Generellt statsbidrag välfärd	0	0	0
Generella statsbidrag, tillfälligt tillskott år 2020	0	0	0
Summa skatteintäkter, generella stb etc	5 573	5 411	162
Pensioner (inkl finansiell kostnad pensioner)	-118	14	-132
Finansnetto (exkl finansiell kostnad pensioner)	171	183	-12
Löneavtal	0	-29	29
Internränta	26	35	-9

Värends räddningstjänst	-77	-69	-8
Övriga poster	-64	-1	-63
Summa kommunövergripande poster	-62	133	-195
Exploateringsverksamhet	2	0	2
Summa TOTALT	5 513	5 544	-31

Gemensam finansiering och kommunövergripande poster har en total negativ budgetavvikelse med 31 miljoner kronor. Avvikelsen beror i huvudsak på högre skatteintäkter jämfört med budget, vilka reduceras av högre kostnader för pensioner och högre kostnader för genomförda satsningar under 2021.

Skatteintäkterna är beräknade efter SKR:s prognos i december 2021 för slutavräkningar 2020 och 2021. Skatteintäkterna avviker väsentligt mot budget och utfallet är 162 miljoner kronor bättre än budgeterat. En snabbare konjunkturåterhämtning än beräknat innebär högre tillväxttal för BNP och antalet arbetade timmar i landet, vilket i sin tur påverkar skatteunderlaget och ger kommunen högre skatteintäkter.

Utfallet för **pensioner** ger en negativ budgetavvikelse på minus 132 miljoner kronor, vilket omfattar flera delar. De två enskilt största orsakerna är att resultatet år 2021 har belastats med 40 miljoner kronor i och med förändrade livslängdsantaganden vid beräkning av pensionsskulder, samt en kostnad på 75 miljoner kronor för inlösen av del av pensionsskulden som en försäkringslösning.

Finansnettots utfall för helåret ger en negativ budgetavvikelse med 12 miljoner kronor. Den största delen av finansnettot avser utdelning från de kommunala bolagen, vars utfall överensstämmer med budgeterad nivå. Orsakerna till budgetavvikelsen är i huvudsak lämnade aktieägartillskott för att stärka Wexnet AB inför kommande bredbandsutbyggnad och Växjö Linneus Science Park AB som grundfinansiering och kapitalbuffert i samband med bildandet av bolaget, sammanlagt 15 miljoner kronor. Ränteeffekten av nuvärdesberäknad avsättning för Fagrabäcksrondellen uppgår till 7 miljoner kronor, vilken inte var budgeterad. De negativa budgetavvikelserna vägs delvis upp av högre borgensavgifter än budgeterat.

Övriga poster visar en negativ budgetavvikelse med 63 miljoner kronor och avser ett flertal poster. Kommunfullmäktige beslutade i december 2021 om extra bidrag till föreningar på 25 miljoner kronor och om extra medlemsbidrag till Värends räddningstjänst för att täcka avsättning för sneringskostnader på 10 miljoner kronor. Därtill kommer under året beslutade extra satsningar på Växjö stadskärna, säkerhets-, tillgänglighets- och trivselåtgärder och en evenemangsfond i Växjö & Co, sammanlagt 30 miljoner kronor. Resultatet har även belastats med ej budgeterade nedskrivningar av anläggningstillgångar på 13 miljoner kronor och effekterna av nuvärdesberäknad avsättning av Fagrabäcksrondellen på 15 miljoner kronor. De negativa budgetavvikelserna vägs upp av ej budgeterade tillfälliga bidrag för sjuklönekostnader på 29 miljoner kronor.

Exploateringsverksamheten för år 2021 redovisar en vinst med 2 miljoner kronor, det vill säga kostnaderna för exploateringsprojekt understiger intäkterna (försäljning).

Balanskravsresultat

Enligt balanskravet i kommunallagen ska kommuner ha balans mellan intäkter och kostnader i resultaträkningen. Det är ett lägre krav än god ekonomisk hushållning. Om kostnaderna överstiger intäkterna ska det anges när och på vilket sätt det negativa resultatet ska regleras. Realisationsvinster vid försäljning av materiella anläggningstillgångar räknas inte med i resultatet. Resultatet för år 2021 uppgår till 234 miljoner kronor och därmed uppnås balanskravet för året. Utifrån tidigare års positiva balanskravsresultat och utfall för år 2021 uppnår kommunen ett totalt samlat resultat om 1 764 miljoner kronor.

mnkr	2021	2020	2019	2018	2017
Årets resultat	234	215	2	108	159
Realisationsvinster	0	0	-1	0	0
Balanskravsresultat	234	215	1	108	159
Synnerliga skäl	-	-	-	-	-
Akkumulerade överskott	1530	1315	1314	1207	1048
Summa ackumulerade överskott	1764	1530	1315	1315	1207

Väsentliga personalförhållanden

Medarbetarna i siffror

Antalet anställda och anställningsformer

	Totalt		Kvinnor		Män	
	Dec 2021	Dec 2020	Dec 2021	Dec 2020	Dec 2021	Dec 2020
Antal tillsvidareanställda	7 331	7 210	5 328	5 306	2 003	1 904
Antal tidsbegränsade anställningar med månadslön	711	644	479	425	232	219
TOTAL	8 042	7 854	5 807	5 731	2 235	2 123
Omräknade heltider, antal	7 751	7 589	5 600	5 527	2 151	2 062
Sysselsättningsgrad						
Andel anställda med en grundanställning på 100 procent	87,0	87,7	86,0	86,6	89,0	90,6
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, procent	96	97	96	96	96	97
Personalomsättning, procent	8,5	9,4	8,6	9,6	8,5	8,7
Övertid						
Övertid, antal timmar	49 860,48	55 324	25 552,25	29 774	24 308,23	25 550
Övertid belopp, mkr	13,8	16,4	6,3	6,6	7,4	9,8
Åldersstruktur %						
-29	14,0	11,8	13,3	11,2	15,6	13,6
30-49	49,6	48,7	49,4	48,3	50,3	49,9
50+	36,4	39,5	37,4	40,6	34,1	36,5

Samtliga nyckeltal i denna tabell har mätdatum 2021-11-01 och jämförs med 2020-11-01

Sjukfrånvaro

	Totalt		Kvinnor		Män	
	Dec 2021	Dec 2020	Dec 2021	Dec 2020	Dec 2021	Dec 2020
Sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid*	7,0	6,4	7,0	7,2	5,0	4,3
Andel av sjukfrånvaro som är över 60 dagar	34,6	33,0	37,0	35,5	23,0	22,5
Sjukdagar/snittanställd**	20,5	21,9	23,7	24,3	12,4	14,2

Åldersfördelat	29 år eller yngre		30 -49 år		50 år eller äldre	
	Dec 2021	Dec 2020	Dec 2021	Dec 2020	Dec 2021	Dec 2020
Sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid*	7,0	5,6	6,0	5,8	7,0	7,4
Andel av sjukfrånvaro som är över 60 dagar	16,0	12,7	31,2	31,6	43,0	39,2
Sjukdagar/snittanställd**	19,4	20,0	18,0	18,6	24,8	26,5

*Sjukfrånvaro i procent avser samtliga månadsanställda inkl timavlönade under perioden 2020-11-01 till 2021-10-31 resp 2019-11-01 till 2020-10-31

**Sjukdagar/snittanställd avser tillsvidareanställd personal under perioden 2020-11-01 till 2021-10-31 resp 2019-11-01 till 2020-10-31

Attraktiv arbetsgivare med fungerande kompetensförsörjning

Årsgenomsnittet av medarbetarupplevelsen enligt temperaturmätaren ska vara minst 4,5.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Temperaturmätaren

Temperaturmätaren är en hjälp i arbetet med att säkerställa en god arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv för koncernens medarbetare. Resultatet bistår arbetsplatser och koncernen i stort med vad som behöver förbättras och målet är att stärka arbetsgrupper och hela kommunen för att kunna jobba ännu bättre för dem vi är till för.

Genom Temperaturmätaren följs värdegrundens fyra områden upp:

- Vi möter alla med respekt
- Vi kan jobbet
- Vi gör verksamheten bättre
- Vi skapar en hållbar framtid

Mätningen genomförs två gånger per år, vår och höst. Medelvärde för Växjö kommunkoncern ligger i höstens mätning kvar på 4,8 av totalt 6,0 vilket är ett värde som har varit detsamma sedan våren 2020. Svarsfrekvensen vid mätningen hösten 2021 är 78 procent, vilket motsvarar 6091 svaranden.

Under året har såväl organisationsförändringar som utvecklingsprojekt genomförts i verksamheten. I Temperaturmätarens resultat speglas vikten av god förändringsledning av ansvarig chef där framgångsfaktorer är att få verksamheten att förstå varför förändringen behövs för att åstadkomma beteendeförändringar som leder till att resultatet blir bestående.

4,5 är det årsgenomsnitt som Växjö kommunkoncernen har satt som nedre gräns och varken någon förvaltning eller något bolag hamnar under denna gräns. Fyra förvaltningar och fyra bolag hamnar strax under medelvärdet för kommunkoncernen (4,8) varav det lägsta värdet är på 4,6.

På frågan *På min arbetsplats arbetar vi med att värdegrunden följs och hålls vid liv* var resultatet för Växjö kommunkoncernen hösten 2021 4,7 vilket är detsamma som våren 2021. Arbetet med tillämpningen av värdegrunden kommer att vidareutvecklas under 2022 genom insatser kopplat till service och bemötande utifrån värdegrunden.

Vad gäller resultatet av Temperaturmätaren är förändringarna över tid på koncernnivå relativt små. Ett påstående där man dock kan se en skillnad är *Jag rekommenderar gärna andra att söka jobb på min arbetsplats som är en del av Växjö kommunkoncern* där värdet 2019 var 4,2, steg till 4,5 vid årets första mätning för att under höstens mätning gå ner till 4,4.

Anledning till avslut av anställning

För att förstå hur medarbetaren har upplevt sin tid som anställd har kommunen sedan 2021 infört ett mer strukturerat arbete med samtal och enkät vid avslut av anställning. Detta ger arbetsgivaren möjlighet att analysera medarbetarnas svar och vidta förbättringsåtgärder. Utifrån de svar som kommit in från förvaltningarna på avslutningsenkäterna under 2021 kan man se att den vanligaste orsaken till att medarbetare avslutar sin tjänst är att man vill ha mer stimulerande arbetsuppgifter/utvecklingsmöjligheter. Av de 264 personer som har svarat anger 80 procent att de rekommenderar Växjö kommun som arbetsgivare medan resterande anger att de inte gör det.

Anställningar och personalomsättning

Det totala antalet anställda har ökat med 188 personer jämfört med 2020. Detta kan främst kopplas till Utbildningsnämnden där en ökning har skett med 151 personer under 2021. Orsaker till ökningen inom Utbildningsnämnden är förändrade konverteringsregler samt att fler har anställts i personalpool med anledning av pandemin. Vidare har en mellanstadiesatsning och utökad elevpeng gjort att fler personer har kunnat anställas.

Andelen anställda med en grundanställning på 100 procent har minskat något jämfört med 2020. I detta sammanhang är det relevant att lyfta att årsarbetsavtalet, ett lokalt kollektivavtal, sades upp av facklig part. Sedan oktober 2021 tillämpas istället det centrala kollektivavtalet, Allmänna bestämmelser, för medarbetare inom Omsorgsnämnden och delar av nämnden för Arbete och välfärd. Allmänna bestämmelser ger inte samma möjlighet till flexibilitet i schemaintensiv verksamhet vilket sannolikt bidragit till att andelen anställda med en grundanställning på 100 procent har minskat i förhållande till föregående års siffror.

Vidare fortgår arbetet med Heltidsresan, en avsiktsförklaring som har träffats mellan Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Kommunal. Målet med Heltidsresan är att heltidsarbete ska bli norm inom välfärdens kvinnodominerade verksamheter och Växjö kommuns insatser på området ligger i linje med denna ambition.

Den totala personalomsättningen i procent har minskat från 9,4 procent 2020 till 8,5 procent 2021. Personalomsättningen beskriver rörligheten inom Växjö kommunkoncern. En tänkbar förklaring är att minskningen i personalrörligheten är en effekt av en högre grad av osäkerhet och minskad benägenhet och att byta arbete under pandemin.

Övertid

Antalet övertidstimmar, på koncernnivå, har under 2021 minskat jämfört med 2020. En möjlig orsak till detta är att kommunen har ökat antalet tidsbegränsade anställningar och med hjälp av dessa anställningar kunnat täcka upp så att ordinarie personal inte behöver arbeta övertid i samma utsträckning som tidigare. Inom Omsorgsnämnden kan man dock se en ökning av övertidstimmar jämfört med 2020 samtidigt som det finns en minskning av tidsbegränsade anställningar. Både Utbildningsnämnden och Nämnden för arbete och välfärd har minskat antalet övertidstimmar och istället ökat antal tidsbegränsade anställningar. Förändringarna kan hänföras till en mer ansträngd arbetssituation i samband med hög sjukfrånvaro med anledning av pandemin. För såväl Tekniska nämnden som Växjö Energi (VEAB) finns en viss ökning av övertid som framför allt är kopplad till beredskap. Inom Värends räddningstjänst har antalet övertidstimmar minskat avsevärt sedan 2020. Detta beror på att utbildningsinsatser har fått ställas in under pandemin och berörd personal har istället arbetat inom utryckningsverksamheten och har kunnat täcka upp vid sjukfrånvaro där man annars hade fått beordra in personal att arbeta övertid.

Åldersstruktur

Åldersstrukturen i kommunkoncernen är relativt jämn vilket ger goda möjligheter att arbeta med kompetensväxling. Antalet medarbetare i åldern 29 år och yngre har ökat från 11,8 procent 2020 till 14 procent 2021. Gruppen 30–49 år är relativt oförändrad medan kategorin över 50 har minskat från 39,5 procent till 36,4 procent.

Genomförda aktiviteter och dess effekt

Några aktiviteter som har genomförts under året och som förväntas ge effekt i arbetet att vara en attraktiv arbetsgivare med en fungerande kompetensförsörjning:

- En ny koncerngemensam introduktionsprocess har tagits fram och implementerats. Det innebär att alla nya medarbetare tar del av samma introduktionsutbildning för att få bra förutsättningar för kunskap, ökad förståelse och en välkomnande start på arbetet. Utöver det har även en koncerngemensam chefsintroduktion tagits fram för att skapa goda förutsättningar att verka i denna roll.

- Fortsatt satsning på chefskap och ledarskap genom utbildningsinsatser där det bland annat har tagits fram ytterligare en utbildning som riktar sig till medarbetare som har en arbetsledande roll i sitt uppdrag.
- Framtagande av kompetensprofiler för att säkra rätt kompetens utifrån verksamhetens långsiktiga behov och tydliggöra funktionens uppdrag och önskade bidrag. Kompetensprofilerna är en viktig pusselbit i arbetet med att säkerställa ett bra rekryteringsunderlag och ett verktyg i arbetet med kompetensutveckling. Det finns även särskilda kompetensprofiler för chefer som innehåller en kort beskrivning av vad uppdraget innebär och vilken kompetens som krävs för respektive chefsnivå.
- Effektiva och utvecklande processer och arbetssätt som underlättar för organisationens chefer och medarbetare och gör det lätt att göra rätt. Ett antal processer inom HR-området har kartlagts, visualiserats och spridits till verksamheten. Dokumenthanteringsplanen har kopplats till flera processer inom HR för att underlätta för verksamheten att arbeta mer rättssäkert och effektivt.
- Växjö kommunkoncern arbetar aktivt med likabehandling för att skapa förutsättningar för en bra arbetsmiljö, ett hållbart arbetsliv och att inkludering ska vara en naturlig del i koncernens verksamheter. Tidigare aktivitetsplan har utvärderats och nya utvecklingsområden för 2021–2022 har identifierats. Det framgår i aktivitetsplanen vilken del av organisationen som är ansvarig för respektive aktivitet.

Framtid och omvärld

Utmaningar och möjligheter

Arbetet med att förbereda för en återgång till ett normalt men förändrat arbetsliv efter pandemin pågår. Synen på var man som anställd kan utföra sitt arbete har delvis ändrats i och med omställningen under pandemin. För att möta upp det förändrade arbets-sättet har Växjö kommun tagit fram en riktlinje om flexibel arbetsplats.

Växjö kommuns förvaltningar, bolag och förbund utvecklas, och att växa och förändras innebär utmaningar och möjligheter inom många områden. Dagens föränderliga värld ställer stora krav på ett hållbart ledarskap som klarar att facilitera förändringsarbete om och om igen. Den snabba teknikutvecklingen och digitaliseringen gör att koncernen står inför nya sätt att arbeta. Detta ställer krav på ny kompetens och kräver mycket av såväl ledarskapet som av själva organisationen.

Strategisk kompetensförsörjning och chefsförsörjning

Genom att arbeta med kompetensförsörjning på ett strukturerat sätt i alla led möjliggörs att på kort och lång sikt säkerställa att kommunkoncernen har den kompetens som krävs för att nå uppdrag och mål samt att fortsätta vara en konkurrenskraftig och attraktiv arbetsgivare. Strategisk kompetensförsörjning är ett förhållningssätt som innebär systematik, medvetenhet och proaktivitet.

Det finns en ökad konkurrens om kompetens inom regionen och Växjö kommunkoncern behöver därför arbeta strategiskt med sin chefsförsörjning och organisera sig för att stärka sin konkurrenskraft. En strategisk chefsförsörjning bidrar till att koncernen får engagerade chefer som leder och utvecklar verksamheter och medarbetare på ett genomtänkt och hållbart sätt. Att tydliggöra chefsförsörjningsuppdrag, ansvar och befogenheter stärker den inre organisationens kraft och avspeglas i servicen till dem vi är till för.

Prioriteringar under 2022

För att sätta fokus på området att vara en attraktiv arbetsgivare med fungerande kompetensförsörjning kommer Växjö kommun under 2022 att prioritera:

- Uppdrag kring att samordna bemanningsenheter till ett nytt anställnings- och rekryteringscenter.
- Upphandling av ett nytt HR-system som förbättrar planering och samordning.
- Satsning på att stärka förståelsen för den befintliga värdegrunden och hur den ska genomsyra service och bemötande i det dagliga arbetet för dem vi är till för.
- Implementering av en koncerngemensam process för strategisk kompetensförsörjning samt systemstöd för att effektivisera processen och få ett likvärdigt arbete över hela kommunkoncernen.
- Att skapa förutsättningar för chefer att bedriva ett proaktivt och analytiskt arbete genom att visualisera HR-nyckeltal. Utveckling av "Chefsfönster" där man, med hjälp av Business Intelligence (BI) och genom att använda olika nyckeltal och samköra data, på ett överskådligt sätt kan skapa en ökad transparens samt stötta chefer i planering, uppföljning och beslut.

Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
  Genomsnittlig medarbetarupplevelse enligt lokal barometer	2021	4,8**	→	

Hållbart arbetsliv och friska medarbetare

Sjukfrånvaron i andel av tillgänglig ordinarie arbetstid ska minska och 2022 vara högst 5 procent.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Sjukfrånvaro

Sett till kommunkoncernens egen statistik för perioden 2020-11-01 till 2021-10-31 uppgår sjukfrånvaron till 7 procent jämfört med 6,4 procent 2020 och 5,6 procent 2019. Den negativa utvecklingen beror med stor sannolikhet på den pandemi som har påverkat verksamheten sedan mars 2020 där det har varit ett krav att vara hemma vid symptom. Störst effekt på sjukfrånvaron syns i de verksamheter där hemarbete inte är möjligt, till exempel vård- och omsorgsnära arbete samt förskola och skola. För de yrkesgrupper som kan arbeta hemifrån har sjukfrånvaron i vissa fall istället visat på en minskning, troligtvis som en effekt av att medarbetarna utsätter sig för mindre smitta och att hemarbete är möjligt vid milda symptom.

Riktningmålet att sjukfrånvaron i andel av tillgänglig ordinarie arbetstid ska minska och 2022 vara högst 5 procent uppnås inte på koncernnivå. Fyra förvaltningar och ett bolag ligger över 5 procent när det kommer till sjukfrånvaron i andel av tillgänglig ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron är som högst i Omsorgsnämnden och Utbildningsnämnden.

Sjukfrånvaro ger ohälsa och ineffektivt resursutnyttjande. Ett långsiktigt arbetsmiljömål för Växjö kommunkoncern är att sänka sjukfrånvaron för att kunna lägga mer pengar på välfärd genom minskade kostnader för sjukfrånvaro.

Det går att utläsa att sjukfrånvaro över 60 dagar ökar på koncernnivå. Inom till exempel Kultur- och fritidsnämnden samt Omsorgsnämnden har sjukfrånvaro över 60 dagar ökat jämfört med 2020 och ligger över genomsnittet för koncernen. Inom Nämnden för arbete och välfärd kan man se en tydlig ökning av antalet personer i åldersgruppen 29 år och yngre vad gäller andel av sjukfrånvaro över 60 dagar, det handlar nästan om en fördubbling jämfört med 2020. Det är av stor vikt att arbeta aktivt med återgång i ett tidigt skede av sjukskrivningsperioden då erfarenhet visar att ju snabbare man kan få tillbaka medarbetaren i arbete desto bättre är utsikterna för att frånvaron inte blir långvarig.

Insatser för högre frisktal och ett hållbart arbetsliv

För att öka medarbetarnas välmående, främja högre frisktal och stärka möjligheterna för ett hållbart arbetsliv krävs insatser på flera fronter. Arbetet med värdegrunden är en viktig byggsten liksom det förebyggande arbetsmiljöarbetet.

Ökad frisknärvaro är betydelsefullt för ett hållbart arbetsliv. Många faktorer spelar in när det kommer till medarbetarnas välmående. Temperaturmätaren hösten 2021 visar att "Jag har tid för återhämtning efter perioder av stress på jobbet" har ett genomsnitt på 4,0 vilket därmed är ett fokusområde som Växjö kommunkoncern som arbetsgivare prioriterar. Skillnaden är -0,1 jämfört med resultatet av Temperaturmätaren våren 2021. Flera verksamheter har också varit under högt tryck under den långvariga pandemin. De naturliga avbrott och pauser som vanligtvis finns i verksamheten har uteblivit och inneburit sämre möjligheter till återhämtning. I Utbildningsnämnden har den digitala arbetsmiljön belysts som ytterligare en av stressfaktorerna.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Genom att öka kunskap och skapa struktur kan Växjö kommun som arbetsgivare verka för det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM). I Plan för god arbetshälsa lyfts ett antal utvecklings- och insatsområden fram, och till dessa kopplas årligen aktiviteter som bedöms ge god effekt. Under året har kunskapsspridning inom aktuella arbetsmiljöfrågor genomförts. Inom arbetsmiljö och arbetshälsa har dialogmaterial för arbetsplatsträffar/personalmöten tagits fram för att öka medvetenhet och dialog kring god arbetsmiljö.

Rapporteringen av tillbud är av betydelse för att kunna säkerställa att Växjö kommun följer de föreskrifter som finns och för att kunna arbeta förebyggande med arbetsmiljön. Under året har antalet anmälningar vad gäller tillbud och skador ökat. En orsak är att tillbud och arbetsskador kopplat till covid-19 ska anmälas till Försäkringskassan och/eller Arbetsmiljöverket. En utredning har genomförts kring hur Växjö kommun på ett systematiskt sätt ska arbeta med anmälan och utredning av tillbud och skador samt genomföra undersökning av arbetsmiljön med hjälp av skyddsronder. Ett koncernövergripande beslut har tagits om att implementera ett gemensamt system för detta vilket på ett bra sätt kommer att komplettera den arbetsmiljömodul, innehållande riskbedömning och uppföljning, som Växjö kommunkoncern använder idag. För att öka förståelsen för varför det är viktigt att rapportera tillbud och skador i verksamheten har en utbildning tagits fram.

Processen för anmälan och utredning av kränkande särbehandling infördes under 2021. Syftet är att säkerställa att ärenden gällande kränkande särbehandling hanteras på ett rättssäkert, opartiskt och likvärdigt sätt. Antalet ärenden har ökat vilket kan bero på att processen för anmälan och utredning har blivit mer känd i organisationen. Utifrån de erfarenheter som har gjorts håller processen

nu på att uppdateras för att bli mer tydlig och ändamålsenligt.

Samverkan med fackliga parter

Från och med 1 januari 2022 tillämpas information och förhandlingar enligt Medbestämmandelagen (MBL) parallellt med samverkan enligt samverkansavtalet "Samverkan, hälsa och arbetsmiljö i Växjö Kommun". För de fackliga förbund som arbetsgivaren har samverkansavtal med behandlas skyddskommittéfrågorna inom samverkansgrupperna på lokal nivå, förvaltningsövergripande nivå och kommunövergripande nivå. För övriga parter behandlas motsvarande frågor utifrån Arbetsmiljölagen vid möten för skyddskommittéer på övergripande kommunnivå samt på förvaltningsnivå. Arbetsgivaren har inlett ett gemensamt arbete med de fackliga organisationer som har visat intresse för att teckna ett nytt samverkansavtal utifrån SAM 17 (ett centralt avtal om samverkan och arbetsmiljö som tecknades mellan parterna 2017) som syftar till att ha ett mer uttalat fokus på arbetsmiljöfrågor.

Framtid och omvärld

Förändrade förutsättningar

De erfarenheter som pandemin har gett i form av nya förutsättningar för arbetsmiljön, såsom ändrade arbetssätt och behov av prioriteringar, är betydelsefulla för framtiden. För att kunna möta förändrade krav på arbetslivet är det också viktigt att följa den arbetslivsforskning som pågår kring bland annat ledarskap, digitalt distansarbete och dess påverkan på organisation och hälsa. För anställda som inte har kunnat genomföra sitt arbete på annan plats än huvudarbetsplatsen så har pandemin i vissa fall inneburit nya risker i arbetsmiljön som ännu inte har analyserats fullt ut. Det skulle till exempel kunna handla om påverkan på medarbetarnas psykiska hälsa i form av ökad stress och sömnlöshet. Brist på återhämtning hos medarbetare kan ge effekter som ökad sjukfrånvaro, minskad effektivitet och lägre kvalitet i arbetet. För att motverka detta, och få balans mellan krav och resurser, behövs insatser i form av kunskapsutbyte och konkreta arbetsmetoder.

Pandemin har också aktualiserat ett antal arbetsrättsliga frågor till exempel vad gäller vaccinationskrav i vård och omsorgsnära arbete samt gravidas arbetsmiljö. Erfarenheterna från pandemin kommer troligtvis att innebära ett förändrat arbetssätt och en förändrad arbetsmiljö för lång tid framöver.

Prioriteringar under 2022

För att sätta fokus på området ett hållbart arbetsliv och friska medarbetare kommer Växjö kommun under 2022 att prioritera:

- Höjning av friskvårdsbidraget och verka för att fler ska använda friskvårdsbidraget till hälsofrämjande aktiviteter.
- Ta fram metod och stöd för verksamhetsinriktade hälsofrämjande insatser.
- Genomförande av aktiviteter kopplat till Plan för god arbetshälsa:
  - Verka för att öka tillbudsrapporteringen i syfte att få en tydligare bild av vilka händelser som sker i verksamheten och därigenom åtgärda innan olycka och ohälsa sker.
  - Uppdatera och implementera rehabiliteringsprocessen med fokus på ökad kunskap om arbetsanpassning.
- Arbeta fram en koncerngemensam uppgiftsfördelning gällande arbetsmiljöuppgifter samt ge förtroendevalda och chefer kunskap om vad arbetsmiljöansvaret innebär.

Uppdrag

Tydliggöra chefskap i kommunkoncernen

En strategisk chefsförsörjning bidrar till att Växjö kommun får engagerade chefer som leder och utvecklar verksamheter och medarbetare på ett genomtänkt och hållbart sätt. Ambitionen är att öka den interna rörligheten och erbjuda befintliga chefer fortsatta utvecklingsmöjligheter inom kommunen. Arbetet med chefsförsörjningen ska ta avstamp i begreppet chefen som profession samt i kompetensprofilerna för chef där ansvar och befogenheter tydliggörs.

Följande kompetensprofiler finns för chefer:

- Chef med ordinarie plats i koncernledningen
- Chef över chefer i Växjö kommunkoncern
- Chef i Växjö kommunkoncern: Är chef över medarbetare
- Ledare i Växjö kommunkoncern: Har ett utökat men begränsat ansvar

Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
 Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, (%)	2020	6,5 %		

Förväntad utveckling

Mot bakgrund av den senaste utvecklingen i Europa är osäkerheterna i bedömningen av framtiden stora. I februari 2022 invaderade Ryssland Ukraina, och kraftfulla ekonomiska sanktioner mot Ryssland aviserades från EU och USA med flera länder. Kriget i Ukraina kommer utöver ett stort mänskligt lidande att påverka världsekonomin negativt. Hur sanktioner mot Ryssland kommer att slå mot både den finansiella sektorn och mot den reala ekonomin är högst osäkert. Resten av Europa kommer under 2022 att behöva ta emot stora flyktingströmmar från Ukraina. Följande beskrivning av förväntad utveckling utgår från ett scenario med ett mer normalt och odramatiskt perspektiv på framtiden.

Befolkningsökning

Coronapandemin har haft en tydlig effekt på befolkningstillväxten för många regioner i Sverige under de senaste två åren. Även för Växjö kommun, som har haft en jämn och hög befolkningsökning under den senaste 10-årsperioden, har befolkningstillväxten bromsat in rejält under pandemin. Pandemin till trots och många av restriktionerna som legat kvar under början av 2021 så steg befolkningen i Växjö kommun i en starkare takt än året innan. Mot slutet av 2021 var kommunens folkmängd 95 995 invånare, en ökning med 1 136 personer eller 1,2 procent jämfört året innan. 2021 års kommunsiffra innebar också att Växjö kommun stod för nästan 90 procent av den positiva befolkningsförändringen i Kronobergs län.

Befolkningen ökade i nästan samtliga åldersgrupper jämfört med året innan. En åldersgrupp som haft en betydligt starkare tillväxt under 2021 jämfört med den kraftiga inbromsning som gruppen hade under Coronapandemins första år är personer i arbetsför ålder, dvs 20 – 64 år.

Växjö kommun - en fantastisk plats att bo, leva och verka på

Var kommunens nya invånare bosätter sig har stor inverkan på utbyggnaden av bostadsområden, skolor, förskolor och äldreomsorg. Det är en utmaning att planera för nya stadsutvecklingsprojekt och bygga bostäder och ändamålslokaler samtidigt som framkomligheten ska fungera och målbilderna i Växjö kommuns hållbarhetsprogram ska uppnås.

Att kommunen utvecklas till en attraktiv och hållbar plats blir allt viktigare för att attrahera människor och skapa en ökad tillväxt. Idrott, kultur och attraktiva boendemiljöer är exempel på faktorer som är viktiga för stadens långsiktiga utveckling och attraktionskraft. 14 december 2021 beslutades en ny översiktsplan för Växjö kommun. Översiktsplanen tillsammans med placering av ett nytt sjukhus kommer att påverka hur infrastrukturen behöver utvecklas för att möta upp behoven både ur tekniskt och hållbarhetsmässigt perspektiv i kommunen framöver.

Säkra tillgången till arbetskraft och kompetens

SKR:s bedömning är att den svenska samhällsekonomin återställs i ett utdraget förlopp och att ett

balanserat konjunkturläge inte nås förrän 2023, en bedömning som gjordes innan Ukraina-krisen.

Tillgången till arbetskraft med relevant kompetens är en utmaning i flera branscher. För att behålla och attrahera nya företag och kompetens till regionen behöver Växjö attraktivitet och profilering stärkas. Kompetensförsörjning och omställning kommer fortsatt att vara en prioriterad fråga. Genom samverkan med berörda aktörer hittas vägar framåt för att möta företagets behov av kompetens, bland annat genom fortsatt utveckling av IT-jobb i Växjö och insatser mot studenter vid Linnéuniversitetet.

Gymnasieexamen den viktigaste faktorn för arbete

Strukturömvandlingen på arbetsmarknaden kan medföra att vissa jobb, exempelvis inom handeln, inte kommer tillbaka efter krisen. Det rådande läget på arbetsmarknaden riskerar därför att försena och försvåra inträdet för personer som är nya på arbetsmarknaden framöver. Särskilt svår bedöms konkurrensen om jobben bli för nya personer på arbetsmarknaden som saknar gymnasial utbildning. En fullföljd gymnasieutbildning är den enskilt viktigaste faktorn för att erhålla en varaktig förankring på arbetsmarknaden och är dessutom en förutsättning för högre utbildning.

Andelen elever som nådde examen eller studiebevis inom fyra år i gymnasieskolan var 78 procent under år 2021. Det är en oförändrad utveckling i relation till föregående år. För att förbättra detta resultat arbetar gymnasieskolan bland annat med stärkt mentorskap, tydligare samarbete mellan mentor, lärare och elevhälsa, tydligare rutiner för uppföljning och stöd, samt ökat samarbete mellan ämnen och förbättrade strukturer för arbete mot examensmål och med gymnasiearbete.

Samverkan, förebyggande arbete och tidiga insatser

Miljöer med utanförskap och ekonomisk utsatthet kan öka risken att barn och unga hamnar i oönskade situationer med kriminalitet och missbruk som följd. Tidiga insatser är ofta avgörande för barn och unga som riskerar att fara illa. En kombination av förebyggande och tidiga insatser, utveckling av öppenvårdsinsatser samt ett helhetsgrepp kring placerings- och hemtagsarbetet bidrar till att barn och ungdomar som inte återkommer till socialtjänsten efter avslutad insats ökar. Detta är något som Växjö kommun fortsatt kommer att ha i fokus.

En god nära vård och omsorg

För att kunna hantera de demografiska utmaningarna med en större andel äldre krävs både ett förebyggande arbete och en utveckling av en god nära vård och omsorg. Omställningen till en god nära vård och omsorg innebär att hemsjukvården på sikt kommer att öka, vilket ställer krav på såväl resurser som kompetensförsörjning. Patienter vistas allt kortare tid på sjukhuset och blir utskrivningsklara snabbare. Det ställer krav på omsorgsförvaltningens förmåga att kunna ge patienterna en trygg hemgång. Behovet av samordning och samverkan mellan kommuner och regioner är fortsatt stort.

Hållbara Växjö 2030

Växjö kommun som organisation har en avgörande roll och ett stort ansvar för att möta dagens och framtidens samhällsutmaningar. En hållbar utveckling, att tänka nytt och visa resultat är allas ansvar. Det är i kraften av många som resultat uppnås.

De gemensamma målbilderna ligger till grund för strategiska beslut inom ramen för hållbarhetsprogrammet som tas av politik och verksamheter inom kommunkoncernen. Programmet kommer ge förutsättningar för samarbeten i kommunen, regionen, nationellt och internationellt.

För att lyckas är det av stor vikt att alla aspekter av hållbarhet, den ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarheten, integreras i verksamheten. Detta måste ske i samverkan mellan offentlig verksamhet, invånare och samhällets övriga aktörer som näringsliv, ideell sektor, statens och regionens företrädare.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

mnkr	Not	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
		2021	2020	2021	2020
Verksamhetens intäkter	2, 4	1 449	1 409	3 314	3 108
Verksamhetens kostnader	3, 4	-6 782	-6 530	-7 682	-7 434
Av- och nedskrivningar	11-13	-150	-143	-692	-640
Verksamhetens nettokostnader		-5 483	-5 264	-5 060	-4 966
Skatteintäkter	5	4 319	4 067	4 319	4 067
Generella statsbidrag och utjämning	6, 7	1 253	1 253	1 253	1 253
Verksamhetens resultat		89	56	512	354
Finansiella intäkter	8	215	229	7	23
Finansiella kostnader	9, 10	-70	-70	-97	-128
Resultat efter finansiella poster		234	215	422	249
Extraordinära poster	-	-	-	-	-
Årets resultat		234	215	422	249

Balansräkning

mnkr	Not	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
		2021	2020	2021	2020
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	11	13	16	13	16
Materiella anläggningstillgångar		2 572	2 395	15 025	14 654
varav mark, byggnader och tekniska anläggningar	12	1 682	1 669	10 777	10 043
varav maskiner och inventarier	13	197	173	2 905	2 776
varav pågående investeringar	14	693	553	1 343	1 835
Finansiella anläggningstillgångar	15	1 696	1 709	1 306	1 337
Summa anläggningstillgångar		4 281	4 120	16 344	16 007
Bidrag till infrastruktur		-	-	-	-
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.	16	402	332	470	385

Fordringar	17	555	703	858	737
Kortfristiga placeringar		-	-	4	2
Kassa och bank	18	1 719	1 669	1 734	1 727
Summa omsättningstillgångar		2 676	2 704	3 066	2 851
SUMMA TILLGÅNGAR		6 957	6 824	19 410	18 858

mnkr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	2021	2020	2021	2020
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital	19			
Årets resultat	234	215	422	249
Resultatutjämningsreserv	-	-	-	-
Övrigt eget kapital	1 877	1 662	4 760	4 511
Summa eget kapital	2 111	1 877	5 182	4 760
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	1 625	1 669	2 033
Andra avsättningar	21	113	535	485
Summa avsättningar	1 738	2 074	2 204	2 518
Skulder				
Långfristiga skulder	22	1 325	8 602	8 339
Kortfristiga skulder	23	1 783	3 422	3 241
Summa skulder	3 108	2 873	12 024	11 580
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	6 957	6 824	19 410	18 858
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER				
Panter och därmed jämförliga säkerheter	24	7 766	7 565	7 570
Ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar	25	28	33	53
Övriga ansvarsförbindelser		0	0	0

Kassaflödesanalys

mnkr	Not	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
		2021	2020	2021	2020
Årets resultat		234	215	422	249
Justering för ej likviditetspåverkande poster:					
av- och nedskrivningar	11-13	150	143	692	638
förändring avsättning pensioner exkl utbetalning	20	-245	104	-306	89
realisationsvinster/förluster och utrangering materiella anläggningstillgångar	3	14	14	32	6
Likviditetspåverkande poster; utbetalning pensioner	20	-92	-89	-	1
MEDEL FRÅN VERKSAMHETEN FÖRE FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL		61	387	840	983
Förändring kortfristiga fordringar, exkl fordr koncernföretag (-ökn, +minskn)	17	4	210	-131	-2
Förändring förråd, exploateringstillg (-ökn, +minskn)	16	-55	-46	-85	-46
Förändring kortfristiga skulder, exkl kortfr låneskuld (-minskn, +ökn)	23	127	332	257	343
Minskning förutbetalda investeringsbidrag etc och investeringsbidrag, årets resultatförda	22	-24	-5	-	-
MEDEL FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		113	878	881	1 278
Bruttoinvesteringar materiella anläggningstillgångar	inv.r ed.	-353	-353	-1 095	-1 749
Bruttoinvestering immateriella anläggningstillgångar	inv.r ed	0	-1	3	-15
Ökning anslutningsavg, invest.bidrag etc, årets investeringsinkomster	inv.r ed.	134	76	-	-
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	inv.r ed.	-	-	-	-
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	inv.r ed	-	-	-	-
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	15	-	-	-	-
Minskning av finansiella anläggningstillgångar	15	0	108	31	-40
MEDEL FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		-219	-170	-1 061	-1 804
Ökning kortfristig fordran koncernföretag	17	143	-19	-	-
Minskning kortfristiga lån	23	-	-28	-	-
Nya långfristiga lån/amortering	22	13	-	187	1 217
Förändring långfr skulder anslutningsavg etc	22	-	-	-	-
MEDEL FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		156	-47	187	1 217
ÅRETS KASSAFLÖDE		50	661	7	691

Likvida medel vid årets början	18	1 669	1 008	1 727	1 036
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT		1 719	1 669	1 734	1 727

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Årsredovisning 2021 är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning, LKBR och rekommendationer från Rådet för kommunalredovisning, RKR. Avvikelser och förtydliganden jämfört med LKBR och RKR:s rekommendationer framgår nedan.

Byte av redovisningsprincip år 2020 pensioner till fullfondsmodellen

Enligt kommunfullmäktiges beslut tillämpar kommunen från år 2020 fullfondsmodellen för redovisning av pensioner, vilket är en avvikelse från LKBR. Fullfondsmodellen innebär att pensionsåtgärd intjänat till och med år 1997 (exklusive visstidspension) istället för ansvarsförbindelse redovisas på balansräkningen som en avsättning. Det innebär att förändringen av denna del också påverkar resultatet. Bakåt i tiden då skulden har vuxit har fullfondsmodellen ökat kostnaderna och därmed försämrat resultatet. Då utbetalningarna de senaste åren istället överskrider värdeförändringen blir skillnaden mellan modellerna det motsatta. Den resultatmässiga effekten av de olika modellerna, framgår i egen upplysningsnot "Pensionsredovisning enligt blandmodellen".

Redovisning av gatukostnadsersättning

Växjö kommun redovisar gatukostnadsersättning enligt RKR:s rekommendation R 18.1 (sep 2009) och inte enligt RKR R 2 (juni 2019). Det innebär att inkomsten initialt bokförs som en skuld för att sedan i enlighet med matchningsprincipen intäktsföras successivt i takt med att investeringsobjekten skrivs av över sina respektive nyttjandeperioder.

Redovisning av förutbetalda intäkter som regleras under flera år

Under år 2020 ändrades redovisningen av investeringsbidrag, ersättning för anslutning till allmän platsmark (gatukostnadsersättning) och intäkter anslutningsavgifter VA för pågående anläggningstillgångar till att redovisas som långfristiga skulder istället för att som tidigare en minskning av anläggningstillgångar. De förutbetalda intäkterna periodiseras och intäktsförs linjärt under den period över vilken de tillgångar som finansierats med hjälp av ersättningarna skrivs av.

Förändrad redovisningsprincip år 2018 exploatering

Kommunen ändrade principen för redovisning av exploateringsverksamheten från och med år 2018. Exploateringsinkomster och utgifter nettoredovisades tidigare. Förändringen av redovisningsprinciper innebär att både inkomster och utgifter bruttoredovisas i resultat- och balansräkning. Den del av exploateringen som avser tomtmark till försäljning bokförs som en omsättnings-tillgång. Värdering görs till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde per balansdagen. Investeringar i allmän platsmark klassificeras som en materiell anläggningstillgång. Avskrivningar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod. Den del av inkomsten som avser allmän platsmark tas upp som en förutbetald intäkt. Enligt kommunens modell vinstavräknas projekt där uppberedningsgraden av kostnader är lika med eller överstiger 70 procent av totalt prognostiserade kostnader. Vidare görs avräkning först när minst 70 procent av försäljningen är gjord. Befarade förluster bokförs direkt.

Ändrad redovisningsprincip innebar att under 2018 omklassificerades 350 miljoner kronor till omsättningstillgångar och 312 miljoner kronor till förutbetalad intäkt. Anläggningstillgångar minskade med nettobeloppet av denna omklassificering. Vad gäller nyckeltal för investeringar har det inte gjorts någon retroaktiv omräkning av den del av exploateringsutgiften som istället skulle ha klassificerats som omsättningstillgång. Det har inte heller gjorts någon retroaktiv vinstavräkning då nya regler tillämpas från 2018.

Sammanställda räkenskaper

Enligt den kommunala bokförings- och redovisningslagen ska årsredovisningen innehålla sammanställda räkenskaper som även innefattar den kommunala verksamheten som bedrivs i bolagsform och i form av kommunalförbund. De kommunala bolagen tillämpar årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Vid avvikelse i redovisningsprinciper mellan kommunen och de kommunala bolagen är kommunens redovisningsprinciper vägledande för den sammanställda redovisningen.

De sammanställda räkenskaperna upprättas i enlighet med RKR R16. Redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att eget kapital i förvärvat dotterbolag vid förvärvstidpunkten elimineras. I de sammanställda räkenskaperna ingår endast eget kapital som intjänats efter förvärvstidpunkten. Proportionell konsolidering innebär att kommunens ägarandel av koncernföretagets intäkter, kostnader, tillgångar och skulder inkluderas i de sammanställda räkenskaperna.

De sammanställda räkenskaperna omfattar bolag där kommunen har en ägarandel på minst 20 procent. Kommunkoncernens medlemmar och ägarandelar framgår av organisationsschemat i förvaltningsberättelsen.

Jämförelsestörande poster

Som jämförelsestörande betraktas poster som uppgår till ett väsentligt belopp samt är av ett sådant slag att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet. Realisationsvinster och realisationsförluster samt kostnader och intäkter för tomtförsäljning i samband med markexploatering redovisas alltid som jämförelsestörande. Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen.

Skatteintäkter

I enlighet med RKR R2. periodiseras kommunalskatten och redovisas det år den beskattningsbara inkomsten intjänats av de skattskyldiga. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKR:s decemberprognos 2021.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgångar om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett basbelopp och gäller som en gemensam gräns för materiella och immateriella tillgångar och därmed också för finansiella leasingavtal.

Anläggningstillgångar

Anskaffningsvärde

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärde minskat med planliga avskrivningar. Ränteutgifter aktiveras inte. Kommunen tillämpar konsekvent huvudmetoden och redovisar ränteutgifter som kostnad i resultaträkningen det räkenskapsår de hänför sig till. Anläggningens värde och livslängd prövas under året för att se om nedskrivningsbehov finns.

Avskrivning

Avskrivningar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Avskrivningstider

Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen:

- Mark, byggnader och tekniska anläggningar: 15-50 år
- Maskiner och inventarier: 3-15 år

För tillgångar med identifierbara komponenter som har olika nyttjandeperiod där varje komponents anskaffningsvärde uppgår till ett väsentligt belopp tillämpas komponentavskrivning.

För gator och vägar används sex olika komponenter (beläggning, obundna lager, isolering, brokonstruktion, gatuanordningar och slitlager) med avskrivningstider på mellan fem till 75 år. För Va-anläggningar används fem olika komponenter (bygg, maskin, el, styr/övervakning och anläggning/ledning) med avskrivningstider mellan fem och 50 år.

Komponenter och schabloner används som riktlinjer vid uppdelning och aktivering av anläggningar. Individuella bedömningar görs när så är relevant för att på bästa sätt spegla nyttjandeperioden.

Kommunen har skärpt tillämpningen av komponentavskrivning från och med räkenskapsåret 2017 i enlighet med den uppdatering som gjordes av dåvarande RKR nr 11.4. För gator och vägar har retroaktiv justering gjorts för anläggningar som aktiverats efter 2002, med ett restvärde på över 1,5 mnkr och en återstående livslängd på minst tio år. För VA-anläggningar har retroaktiv justering gjorts för anläggningar som har aktiverats efter 2002, med ett restvärde på över fem miljoner kronor och med en återstående livslängd med minst tio år.

Leasing

Leasingavtal avseende bilar hanteras som operationella. En översyn av avtalens klassificering och kommunens redovisningsprinciper pågår.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar redovisas enligt lägsta värdets princip, det vill säga det lägsta av anskaffningsvärdet eller det verkliga värdet. Kundfordringar äldre än ett år har skrivits ned med 100 procent. Kravåtgärder fullföljs även beträffande nedskrivna kundfordringar.

Avsättningar

Avsättningar för deponi har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen.

Pensioner

Se avsnitt ovan om förändrad redovisningsprincip för pensioner från år 2020. Förpliktelser för pensionsåtagande för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS. Den samlade pensionskulden, inklusive löneskatt, återfinns under raderna avsättningar för pensioner, kortfristiga skulder och ansvarsförbindelser. Kvarvarande ansvarsförbindelse pensioner avser visstidspension intjänad t.o.m. år 1997 vars avtal ännu inte lösts ut. Pensionsåtagande för anställda i de företag som ingår i den kommunala koncernen redovisas enligt K3.

Särredovisning av vatten- och avloppsverksamhet samt avfallshantering

Vatten- och avloppsverksamheten (VA) ingår i kommunens samlade verksamhet. Enheterna belastas med overheadkostnader och dessutom betalas ränta på avräkning mot kommunen. En särredovisning har upprättats över den taxefinansierade verksamheten. Från och med det räkenskapsår som inleds den första januari 2017 hanteras överuttag där prissättning sätts genom självkostnad som en skuld till abonnenterna. VA-verksamheten redovisas särskilt i avsnittet noter "Upplysning om upprättad särredovisning".

Från och med 1 januari 2019 bedrivs avfallsverksamheten i Växjö kommun i ett kommunalt bolag, Södra Smålands Avfall och Miljö AB (SSAM), gemensamt med Lessebo, Markaryd, Tingsryds och Älmhults kommuner.

Noter

mnkr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	2021	2020	2021	2020
Not 2. Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter (material och varor)	127	128	894	783
Taxor och avgifter	365	358	435	413
Hyror och arrenden	94	88	983	946
Bidrag	594	561	640	599
Försäljning av verksamhet/entreprenader	219	224	193	221
Försäljning av exploateringsfastigheter	32	28	32	28
Realisationsvinster	4	3	4	4
Övriga intäkter	14	19	133	114
Summa	1 449	1 409	3 314	3 108
Not 3. Verksamhetens kostnader				
Löner och sociala avgifter	-3 552	-3 498	-3 955	-3 873
Pensionskostnader inkl. löneskatt	-322	-295	-350	-324

Köp av huvudverksamhet	-1 043	-1 007	-987	-958
Lämnade bidrag	-305	-247	-294	-228
Lokal och markhyror	-652	-653	-112	-118
Exploateringskostnader	-30	-14	-30	-14
Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	-125	-123	-232	-428
Bränsle, energi och vatten	-36	-31	-288	-290
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-63	-56	-203	-210
Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial	-212	-193	-228	-209
Kostnader för transportmedel, transporter och resor	-131	-135	-178	-172
Övriga tjänster	-162	-148	-269	-221
Realisationsförluster och utrangeringar	-14	-13	-36	-13
Hyra/leasing av anläggningstillgångar	-15	-18	-26	-19
Skattekostnader bolag	0	0	-48	-18
Övriga kostnader	-120	-99	-446	-339
Summa	-6 782	-6 530	-7 682	-7 434

Not 4. Jämförelsestörande poster

Inlösen av del av pensionsskuld

Bland verksamhetens intäkter respektive kostnader ingår följande poster hänförliga till kommunens exploateringsverksamhet:

Intäkter sålda tomter	32	28	32	28
Kostnader sålda tomter	30	-14	30	-14
Exploateringsverksamhetens nettokostnader	62	14	62	14
Not 5. Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	4 195	4 157	4 195	4 157
Definitiv slutavräkning föregående år	16	-23	16	-23
Preliminär slutavräkning aktuellt år	108	-67	108	-67
Summa	4 319	4 067	4 319	4 067

mnkr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	2021	2020	2021	2020
Not 6. Generella statsbidrag				
Bidrag för LSS-utjämning	55	56	55	56
Tillfälliga generella statsbidrag 2020 coronapandemin	0	161	0	161
Generellt statsbidrag välfärd	0	35	0	35
Kommunal fastighetsavgift	175	169	175	169
Summa	230	421	230	421

Not 7. Skatteutjämnning				
Inkomstutjämningsbidrag	927	899	927	899
Kostnadsutjämningsavgift	-186	-163	-186	-163
Regleringsbidrag	282	96	282	96
Summa	1 023	832	1 023	832
Not 8. Finansiella intäkter				
Utdelning på aktier och andelar från koncernföretag	123	133	-	-
Utdelning på aktier och andelar i Kommuninvest	3	6	3	6
Ränteintäkter	23	28	4	17
Borgensavgifter	66	62	-	-
Realisationsresultat	0	0	0	0
Övriga finansiella intäkter	0	0	0	0
Summa	215	229	7	23
Not 9. Finansiella kostnader				
Ränta på pensionsavsättningar	-26	-45	-26	-45
Räntekostnader	-8	-11	-63	-79
Aktieägartillskott VKAB	-28	-12	-	-
Övriga finansiella kostnader	-8	-2	-8	-4
Summa	-70	-70	-97	-128

Not 10. Finansiella instrument och riskhantering

För att hantera ränterisk vid upplåning av Sandvik 3 har Växjö kommun tecknat derivatavtal i form av ränteswappar. För säkring av el-priser och valutakurser använder dotterbolaget VEAB el- och valutaterminer. Tabellen visar verkliga värden per bokslutsdatum. För samtliga derivatinstrument tillämpas säkringsredovisning vilket innebär att verkliga värden inte bokförs.

Säkring av ränterisk	2021	2021	2020	2020
	Swapvolym	Verkligt värde	Swapvolym	Verkligt värde
Ränteswappar	600	-1	600	-16
Summa	600	-1	600	-16
Övriga säkringar	2021	2021	2020	2020
	Nominellt värde	Verkligt värde	Nominellt värde	Verkligt värde
Elterminer, sälj	152	382	168	164
Elterminer, köp	9	25	13	14
Valutaterminer	0	0	0	0
Summa	161	407	181	178

	2021	2020	2021	2020
Not 11. Immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	20	1	20	1
Inköp	-	1	-	1
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-	-
Överföringar	-	18	-	18
Utgående anskaffningsvärde	20	20	20	20
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-4	0	-4	0
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-	-
Överföringar	-	-3	-	-3
Årets av- och nedskrivningar	-3	-1	-3	-1
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-7	-4	-7	-4
Utgående redovisat värde	13	16	13	16
Genomsnittlig avskrivningstid, år	7	-1	7	-1

mnkr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	2021	2020	2021	2020
Not 12. Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	2 441	2 236	14 848	14 358
Inköp	0	1	15	13
Försäljningar	-	-	-	0
Utrangeringar	-34	-67	-143	-87
Överföringar	107	271	1 224	564
Utgående anskaffningsvärde	2 514	2 441	15 944	14 848
Ingående ackumulerade avskrivningar	-640	-615	-4 537	-4 181
Försäljningar	-	-	0	0
Utrangeringar	23	56	47	69
Överföringar	-	-	-4	-34
Årets avskrivningar	-83	-81	-405	-391
Utgående ackumulerade avskrivningar	-700	-640	-4 899	-4 537

Ingående ackumulerade nedskrivningar	-132	-132	-268	-268
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-	-
Överföringar	-	-	-	7
Årets nedskrivningar/återföringar	-	-	-	-7
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-132	-132	-268	-268
Utgående redovisat värde	1 682	1 669	10 777	10 043
Genomsnittlig avskrivningstid, år	30	30	39	38
Operationell leasing Växjö kommun, mnkr	Förfaller 2022	Förfaller 2023-2027	Förfaller 2028-	
Verksamhetsfastigheter	539	1401	838	
	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
mnkr	2021	2020	2021	2020
Not 13. Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	554	513	5 672	5 353
Inköp	51	35	166	263
Försäljningar	-3	-	-3	-1
Utrangeringar	-1	-7	-22	-34
Överföringar	38	13	250	91
Utgående anskaffningsvärde	639	554	6 063	5 672
Ingående ackumulerade avskrivningar	-377	-322	-2 651	-2 529
Försäljningar	2	-	2	-
Utrangeringar	1	4	20	28
Överföringar	-	2	-	97
Årets avskrivningar	-64	-61	-284	-247
Utgående ackumulerade avskrivningar	-438	-377	-2 913	-2 651
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-4	-4	-245	-249
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-	-
Årets nedskrivningar/återföringar	-	-	-	4
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-4	-4	-245	-245
Utgående redovisat värde	197	173	2 905	2 776

Genomsnittlig avskrivningstid, år	10	9	21	23
-----------------------------------	----	---	----	----

mnkr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	2021	2020	2021	2020
varav finansiell leasing, Sandvik 3:				
Anskaffningsvärde	-	-	920	920
Nedskrivning	-	-	-135	-135
Akkumulerade avskrivningar	-	-	-186	-162
Bokfört värde			599	623
	Förfaller	Förfaller	Förfaller	
Operationell leasing Växjö kommun, mnkr	2022	2023-2027	2028-	
Inventarier	-	-	-	
Transportmedel	6	7	-	
Summa	6	7		
mnkr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	2021	2020	2021	2020
Not 14. Pågående ny- och ombyggnad				
Ingående anskaffningsvärde	553	197	1 835	1 033
Inköp	302	318	1 039	826
Försäljningar	-	-	-19	-
Utrangeringar	-2	-	-	-1
Nedskrivningar	-	-	-	-
Överföringar	-160	38	-1 512	-23
Utgående anskaffningsvärde	693	553	1 343	1 835
Not 15. Finansiella anläggningstillgångar				
Värdepapper och andelar				
VKAB	0	0	0	0
Förlagsbevis Kommuninvest	0	0	0	0
Andelar i Kommuninvest utgående värde	12	3	12	3
Övrigt	9	9	9	9
Långfristiga fordringar				
Utlåning till kommunens koncernföretag	436	436	0	0
Utlåning till föreningar i Arenastaden	414	423	414	423
Utlåning till SEB	736	736	736	736
Överinsats Kommuninvest	26	35	26	35

Övrigt	63	67	109	131
Summa	1 696	1 709	1 306	1 337

mnkr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	2021	2020	2021	2020
Not 16. Förråd m.m.				
Exploateringsstillgångar	396	326	396	326
Förråd	6	6	74	59
Summa	402	332	470	385
Not 17. Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	131	90	209	264
Fordran statsbidrag	40	117	40	117
Mervärdeskatt och övriga skattefordringar	81	73	11	18
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	253	225	342	222
Kortfristig utlåning till kommunens koncernföretag	0	143	-	-
Övriga kortfristiga fordringar	50	55	256	116
Summa	555	703	858	737
Not 18. Kassa och bank				
Bank	1 719	1 669	1 734	1 727
Summa	1 719	1 669	1 734	1 727
Kommunen har enligt avtal med bank en checkkredit på 10 mnkr som inte var utnyttjad vid bokslutstillfället.				
Not 19. Eget kapital				
Ingående eget kapital	1 877	1 662	4 760	4 511
Årets resultat	234	215	422	249
Utgående eget kapital	2 111	1 877	5 182	4 760
Not 20. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser				
Ingående avsättning pensioner intjänat fr.o.m.1998 inkl löneskatt	448	408	510	460
Nya förpliktelser under året				
-nyintjänad pension	27	29	27	31
-ränte- och basbeloppsuppräknig	6	9	6	11
-övrigt	4	4	4	4
Årets utbetalningar	-14	-13	-18	-13
Förändring av löneskatt	9	7	9	13

Extra avsättning, förändrade livslängdsantaganden inkl löneskatt	16	4	16	4
Summa avsatt till pensioner intjänat fr.o.m.1998	496	448	554	510
Ingående avsättning pensioner intjänat t.o.m.1997 inkl löneskatt	1 537	1 563	1 537	1 563
Nya förpliktelser under året				
-nyintjänad pension	2	0	2	0
-ränte- och basbeloppsuppräknig	15	37	15	37
-övrigt	-276	7	-276	7
Årets utbetalningar	-76	-76	-76	-76
Förändring av löneskatt	-80	-9	-80	-9
Extra avsättning, förändrade livslängdsantaganden inkl löneskatt	7	15	7	15
Summa avsatt till pensioner intjänat t.o.m.1997	1 129	1 537	1 129	1 537
Specifikation avsättning pensioner				
Förmånsbestämd ålderspension	305	271	305	271
Ålderspension	77	70	77	77
Efterlevande	7	5	7	5
Särskild avtalspension	2	2	24	22
Livränta	7	6	23	21
Visstidspension/särskild avtalspension enligt överenskommelse	1	2	1	2
Löneskatt	97	87	103	93
Pensioner intjänade t.o.m. 1997 inkl löneskatt 24,26 %	1 129	1 523	1 129	1 523
Extra avsättning, förändrade livslängdsantaganden inkl löneskatt	0	19	0	19
Summa avsatt till pensioner	1 625	1 985	1 669	2 033

Antal visstidsförordnanden

mnkr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	2021	2020	2021	2020
Not 21. Andra avsättningar				
Ingående avsättning	89	89	485	431
Nya avsättningar	24	0	50	54
Ianspråktaga avsättningar	0	0	0	0
Outnyttjade belopp som återförts	0	0	0	0
Utgående avsättning	113	89	535	485
Specifikation övriga avsättningar				
Uppskjuten skatteskuld bolagen	-	-	397	380
Statlig infrastruktur (Åryd och Fagrabäck)	102	78	102	78

Återställning deponi Häringetorp	11	11	11	11
Övriga avsättningar (testamenten med mera)	0	0	24	16
Summa övriga avsättningar	113	89	534	485
Not 22. Långfristiga skulder				
Lån banker och kreditinstitut	736	736	7 360	7 061
Förutbetalda intäkter som regleras under flera år	589	466	-	-
Övriga långfristiga skulder	0	15	1 242	1 278
Summa långfristiga skulder	1 325	1 217	8 602	8 339
Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut				
Genomsnittlig ränta	0,4 %	0,6 %	0,6 %	0,8 %
Genomsnittlig räntebindningstid	0,2 år	0,2 år	3,2 år	3,0 år
Genomsnittlig ränta före beaktande av räntesåkringar	0,4 %	0,6 %	0,6 %	0,8 %
Lån som förfaller inom:				
0-3 år	18 %	5 %	41 %	42 %
3-5 år	0 %	25 %	39 %	27 %
senare än 5 år	82 %	70 %	20 %	31 %
Specifikation förutbetalda intäkter som regleras under flera år:				
Investeringsbidrag etc och anslutningsavgifter VA periodiseras och intäktsförs linjärt under den period över vilken de tillgångar som finansierats med hjälp av investeringsbidraget etc respektive anslutningsavgifter skrivs av.				
Förutbetalda investeringsbidrag/ersättningar, ingående värde	68	6		
Årets nya investeringsbidrag/ersättningar	-	-1		
Omföringar	85	66		
Årets resultatförda investeringsbidrag/ersättningar	-8	-3		
Förutbetalda investeringsbidrag/ersättningar, utgående värde	145	68		
Förutbetalda anslutningsavgifter VA, ingående värde	100	50		
Årets nya anslutningsavgifter	2	1		
Omföringar	15	51		
Årets resultatförda anslutningsavgifter	-2	-2		
Förutbetalda anslutningsavgifter VA, utgående värde	115	100		
Förutbetalda ersättningar till pågående (ännu ej aktiverade) anläggningar, ingående värde	298	0		
Årets nya bidrag/ersättningar och anslutningsavgifter	128	77		
Omföringar	-115	221		
Förutbetalda ersättningar till pågående (ännu ej aktiverade) anläggningar, utgående värde	311	298		
SUMMA totalt förutbetalda intäkter som regleras under flera år	571	466		

Not 23. Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	0	0	1 068	1 144
Leverantörsskulder	438	469	564	537
Preliminär skatt för anställda	52	58	54	59
Upplupna löner	23	26	36	29
Sociala avgifter	69	74	78	85
Upplupna pensionskostnader, individuell del, inklusive löneskatt	141	141	153	152
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	689	476	866	740
Semesterlöneskuld samt okompenserad övertid	247	225	268	247
Övriga kortfristiga skulder	124	187	335	248
Summa kortfristiga skulder	1 783	1 656	3 422	3 241

mnkr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	2021	2020	2021	2020
Not 24. Borgensåtaganden och ställda säkerheter				
Proprieborgen för kommunägda bolag	7 766	7 565	7 766	7 565
Övriga borgensåtaganden	0	0	0	0
Fastighets- och företagsinteckningar	0	0	0	5
Summa borgensåtaganden och ställda säkerheter	7 766	7 565	7 766	7 570
Not 25. Pensionsförpliktelser som ej har upptagits bland skulder/avsättningar				
	29			
Avser ej utbetalad visstidspension inkl löneskatt. Intjänade pensioner t.o.m. år 1997 redovisas som avsättning enligt fullfundsmodellen.	29			
Ingående pensionsåtagande	23	22	44	42
Pensionsutbetalningar	0	0	0	0
Nyintjänad pension	2	2	2	2
Ränte- och basbeloppsuppräkning	0	1	0	1
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Övrigt	-2	-2	-2	-1
Utgående pensionsåtagande	23	23	44	44
Särskild löneskatt	6	5	9	9
Summa	29	28	53	53

Kommuninvest

Växjö kommun har sedan 2003 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 medlemmar (280

kommuner och 14 regioner) som per 2021-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt inspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem har lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Växjö kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse kan noteras att per 2021-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 511 miljarder kronor och totala tillgångar till 519 miljarder kronor. Växjö kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 8 257 miljoner kronor (1,62%) och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 8 401 miljoner kronor (1,62%).

Växjö kommuns medlemsinsats i Kommuninvest ekonomisk förening uppgår till sammanlagt 113,2 miljoner kronor varav 87,0 miljoner kronor i obligatoriskt insatskapital och 26,2 miljoner kronor i överinsats. Medlemsinsatsen i Kommuninvest ekonomisk förening är baserad på antalet invånare. Växjö kommuns sammanlagda medlemsinsats om 113,2 miljoner kronor uppfyller kraven på obligatorisk medlemsinsats för nuvarande kapitaliseringsperiod år 2021-2024.

Pensionsredovisning fullfondmodell jämfört med blandmodell

Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning, ska kommuner använda "blandmodellen" vid redovisning av pensioner. Växjö kommun redovisar från år 2020 enligt fullfundsmodellen enligt kommunfullmäktiges beslut om budget 2020. Blandmodellen innebär att årets intjänade och årets utbetalningar av pensioner belastar resultatet. Den del som är intjänad före år 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och förändring av det åtagandet påverkar inte resultatet. Fullfundsmodellen innebär istället att pensionsåtagande före 1998 också redovisas på balansräkningen som en avsättning och den totala förändringen av pensionsskulden påverkar resultatet. Bakåt i tiden då skulden har vuxit har fullfundsmodellen ökat kostnaderna och därmed försämrat resultatet. Då utbetalningarna de senaste åren istället överskrider värdeförändringen blir skillnaden mellan modellerna det motsatta.

Eget kapital ökar i blandmodellen med pensionsförpliktelsen som redovisas som ansvarsförbindelse, för Växjö kommuns del med 1 190 miljoner kronor, föregående år 1 524 miljoner kronor. Skillnaden mellan åren är inlösen av del av kommunens pensionsskuld till försäkringsbolag som gjorts under 2021. Totalt pensionsåtagande intjänat t.o.m 1997 redovisas i blandmodellen som ansvarsförbindelse.

Sammanlagd kostnad för kommunal räkenskapsrevision

Total kostnad för räkenskapsrevision (redovisningsrevision) i Växjö kommun uppgår för år 2021 till 225 tusen kronor (225 tkr år 2020). Kostnaderna avser de förtroendevalda revisorernas anlitade sakkunniga biträden från revisionsföretaget KPMG för granskningar gällande räkenskapsrevision och en andel av de förtroendevalda revisorernas arvoden.

Särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretag

Samtliga bolag i sammanställningen nedan ingår i kommunkoncernens sammanställda räkenskaper med kommunens ägarandel som framgår i avsnittet Den kommunala koncernen.

mnkr	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning		Finansiella poster	
	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Köpare	Säljare
Växjö kommun	27	-	-	-	-	123	-	77
VKAB koncernen	-	27	-	-	123	-	77	-
Växjö Småland Airport AB	-	-	-	-	-	-	-	-
Värendes Räddningstjänstförbund	-	-	-	-	-	-	-	-
AB Regionteatern Blekinge - Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-
Kulturparken Småland AB	-	-	-	-	-	-	-	-
SSAM AB	-	-	-	-	-	-	-	-

mnkr	Försäljning		Lån		Borgen		Kortfristiga poster	
	Köpare	Säljare	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Fordran	Skuld
Växjö kommun	639	110	557	-	-	-	-31	135
VKAB koncernen	111	581	-	554	-	-	132	-33
Växjö Småland Airport AB	1	-	-	3	-	-	2	-
Värendes Räddningstjänstförbund	6	62	-	-	-	-	1	1
AB Regionteatern Blekinge - Kronoberg	1	-	-	-	-	-	-	-
Kulturparken Småland AB	-	-	-	-	-	-	-	-
SSAM AB	8	14	-	-	-	-	-	2

Upplysning om upprättad särredovisning

VA-verksamhet

Uppdrag och övergripande mål

De övergripande målen är att förse hushåll och verksamheter med dricksvatten av god kvalitet och utan avbrott i den mängd de behöver och att ta emot och leda bort dag- och spillvatten, samt på ett hållbart sätt rena avloppsvatten och ta till vara avloppets resurser.

Inom verksamheten sköts drift och underhåll av kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggning som består av, vatten- och avloppsreningsverk, tryckstegringsstationer, ledningsnät, avloppspumpstationer och dagvattenanläggningar. På uppdrag sköts kommunens produktionsanläggning för biogas till fordonsbränsle.

VA-verksamheten svarar även för utbyggnad av va-anläggningen i nya exploateringsområden samt förnyelse av ledningsnät och anläggningar.

Finansiering

Verksamheten finansieras via VA-taxa med bruksavgifter och anläggningsavgifter. Brukningstaxan består av en fast avgift och en rörlig avgift baserad på vattenförbrukningen. Utöver detta tar VA-verksamheten ut anslutningsavgifter vid anslutningar av nya abonnenter eller när abonnenter bygger ut inom befintlig fastighet. Hur de olika taxorna är konstruerade framgår av kommunens hemsida. Kommunfullmäktige fastställde ny taxa för Växjö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar för år 2021 (§168 dnr 2020-00364). Brukningstaxan består av en fast del baserad på fastighetens storlek på vattenmätare, samt en rörlig del baserad på antal kubikmeter vatten som förbrukas. Den fasta avgiften lämnades oförändrad och den rörliga avgiften (m³-avgift) höjdes med 2%, vilket ger en total höjning av bruksintäkterna med ca 0,8%. Anläggningstaxan lämnades oförändrad.

Verksamheten 2021

Skatteintäkterna 2021 har varit högre än budgeterat. Verksamhetens har haft ett större antal tillkomna abonnenter som ger högre intäkter för fasta avgifter. De rörliga avgifterna är högre än beräknat till följd av en högre vattenförbrukning och högre intäkter från dagvatten fastigheter. På kostnadssidan märks såväl lägre arbetskrafts- som driftskostnader än budgeterat. Arbetskraftskostnaderna är lägre till följd av vakanser som uppstått vid personalomsättning. Det har även varit svårigheter att rekrytera till vissa befattningar. Reparations- och underhållskostnader är lägre än budgeterat vilket till stora delar beror på att icke direkt nödvändiga åtgärder senarelagts i syfte att minska risker med att extern personal kommer till anläggningarna.

Brist på interna resurser för att driva projekt/investeringar, samt långa ledtider kopplat till leverantörer och entreprenörer medför minskade kostnader och utgifter jämfört med budget. Tillammans med de utrangeringar som gjorde vid bokslutet 2020 leder det till lägre kapitalkostnader i förhållande till budget.

Resultat- och balansräkning vatten och avlopp

RESULTATRÄKNING, mnkr	Not	2021	2020
Verksamhetens intäkter	1	188	199
Verksamhetens kostnader	2	-139	-144
Av- och nedskrivningar	5,6,7	-41	-44
Verksamhetens nettokostnader		8	11
Finansiella intäkter	3	-	-
Finansiella kostnader	4	-8	-11
ÅRETS RESULTAT		0	0
BALANSRÄKNING, mnkr		2020	2019
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	5	6	7
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	6	923	947
Maskiner och inventarier	7	9	11
Pågående investeringar	8	278	167
Summa materiella anläggningstillgångar		1 210	1 125
Omsättningstillgångar			
Förråd med mera		-	-
Fordringar	9	-132	-92
Kassa och bank	10	111	-3
Summa omsättningstillgångar		-21	-95
SUMMA TILLGÅNGAR		1 195	1 037
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Grundkapital	11	10	10
Skulder			
Långfristiga skulder	12	1 083	970
Kortfristiga skulder	13	102	57
Summa skulder		1 185	1 027
SUMMA EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 195	1 037

Noter vatten och avlopp

mnkr	Vatten och avlopp	
	2021	2020
Not 1. Verksamhetens intäkter		
Försäljningsintäkter (material och varor)	4	4
Bidrag	2	6
Taxor och avgifter	192	190
Överuttag/ökning skuld till abonnentkollektivet	-19	-9
Försäljning av verksamhet/entreprenader	9	8
Summa	188	199
Not 2. Verksamhetens kostnader		
Löner och sociala avgifter	-39	-38
Pensionskostnader inkl. löneskatt	-3	-3
Köp av huvudverksamhet	-6	-2
Lokal och markhyror	-7	-6
Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	-15	-18
Bränsle, energi och vatten	-18	-15
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-19	-21
Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial	-3	-4
Kostnader för transportmedel, transporter och resor	-4	-4
Övriga tjänster	-15	-14
Realisationsförluster och utrangeringar	0	-8
Övriga kostnader	-10	-11
Summa	-139	-144
Not 3. Finansiella intäkter		
Ränteintäkter	0	0
Summa	0	0
Not 4. Finansiella kostnader		
Räntekostnader	-8	-11
Summa	-8	-11
Not 5. Immateriella tillgångar		
Anskaffningsvärde	7	7
Ackumulerade avskrivningar	-2	0
Ackumulerade nedskrivningar	0	0
Bokfört värde	5	7

Genomsnittlig avskrivningstid, år

5

5

mnkr	Vatten och avlopp	
	2021	2020
Redovisat värde vid årets början	7	0
Investeringar	0	0
Försäljningar/utrangeringar	0	0
Nedskrivningar	0	0
Återförda nedskrivningar	0	0
Avskrivningar	-2	0
Omklassificeringar	0	7
Redovisat värde vid årets slut	5	7
Not 6. Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Anskaffningsvärde	1 447	1 433
Akkumulerade avskrivningar	-524	-486
Akkumulerade nedskrivningar	0	0
Bokfört värde	923	947
Genomsnittlig avskrivningstid, år	39	34
Redovisat värde vid årets början	947	885
Investeringar	0	0
Försäljningar/ utrangeringar	0	-8
Nedskrivningar	0	0
Återförda nedskrivningar	0	0
Avskrivningar	-38	-42
Omklassificeringar	14	112
Redovisat värde vid årets slut	923	947
Not 7. Maskiner och inventarier		
Anskaffningsvärde	34	34
Akkumulerade avskrivningar	-25	-23
Akkumulerade nedskrivningar	0	0
Bokfört värde	9	11
Genomsnittlig avskrivningstid, år	20	19
Redovisat värde vid årets början	11	8
Investeringar	0	1
Försäljningar/ utrangeringar	0	0

Nedskrivningar	0	0
Återförda nedskrivningar	0	0
Avskrivningar	-2	-2
Omklassificeringar	0	4
Redovisat värde vid årets slut	9	11
Not 8. Pågående investeringar		
Redovisat värde vid årets början	168	73
Årets investering	124	132
Omklassificeringar	-14	-38
Utrangeringar	0	0
Redovisat värde vid årets slut	278	167
Not 9. Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	246	76
Mervärdesskatt, övriga skatter	0	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1	2
Övriga fordringar	-379	-170
Summa	-132	-92
Not 10. Kassa och bank		
Bank	111	-3
Summa	111	-3

mnkr	Vatten och avlopp	
	2021	2020
Not 11. Eget kapital		
Ingående eget kapital	10	10
Årets resultat	0	0
Utgående eget kapital	10	10
Not 12. Långfristiga skulder		
Anslutningsavgifter/gatukostnadsersättning	191	138
Investeringsbidrag	6	7
Lån	869	810
Övriga långfristiga skulder	17	15
Summa	1 083	970
Not 13. Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	14	23

Sociala avgifter	1	1
Skuld till VA kollektivet	28	12
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1	1
Semesterlöneskuld, okompenserad övertid	2	2
Övriga kortfristiga skulder	56	18
Summa	102	57

Driftredovisning

Uppllysning om driftredovisningens uppbyggnad

Den ekonomiska styrningen sker bland annat genom att kommunfullmäktige i budget anvisar resurser till kommunstyrelsen och nämnderna för sin driftverksamhet. Fullmäktiges budget utgör därmed en gräns för omfattningen av verksamheten. Budgeten beslutas av kommunfullmäktige inför varje verksamhetsår i juni. Nämnderna och kommunstyrelsen upprättar därefter specificerade internbudgetar för sina ansvarsområden för beslut i november året innan aktuellt budgetår.

Fullmäktige tilldelar nämnderna nettoanslag för att bedriva de verksamheter som nämnderna ansvarar för. Det innebär att anslagen ska täcka de kostnader som återstår när intäkter i form av taxor, avgifter och bidrag inte täcker verksamhetens kostnader fullt ut. Nettoanslagen binds av fullmäktige på nämndsnivå. Nämnderna fördelar fullmäktiges nettoanslag i sin internbudget. Det sker brutto uppdelat på intäkter och kostnader samt på de delverksamheter enligt SCB:s verksamhetsindelning alternativt organisatoriska enheter som respektive nämnd bestämmer. Omdisponering av dessa anslag under året får ske genom nämndbeslut, så länge de ej påverkar fullmäktiges nettoanslag.

DRIFTREDOVISNING, mnkr	Verksamhetens intäkter		Verksamhetens kostnader		2021		
	2021	2020	2021	2020	Nettoutfall	Netto-budget	Budgetavvikelse
Politisk verksamhet	10	11	-66	-63	-56	-56	0
Infrastruktur, skydd m.m.	169	176	-476	-447	-304	-266	-38
Kultur och fritid	37	39	-327	-310	-290	-258	-32
Pedagogisk verksamhet	505	500	-3 035	-2 959	-2 530	-2 606	76
Vård och omsorg	388	352	-2 415	-2 363	-2 027	-2 130	103
Särskilt riktade insatser	107	126	-157	-161	-50	-53	3
Affärsverksamhet	303	359	-310	-361	-7	-7	0
Gemensamma verksamheter	257	241	-503	-467	-246	-184	-62
Exploateringsverksamhet	32	28	-30	-14	2	0	2
Justering poster ej hänförliga till verksamhetens intäkter och kostnader i resultaträkningen	-360	-423	537	615	176	185	-10
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	1 448	1 409	-6 782	-6 530	-5 332	-5 375	42

DRIFTREDOVISNING, mnkr	Verksamhetens in-täkter		Verksamhetens kost-nader		2021		
	2021	2020	2021	2020	Nettout-fall	Netto-budget	Bud-getavvi-kelse
Styrelse/nämnd							
Byggnadsnämnd	40	29	-41	-37	-1	-14	13
Kommunfullmäktige	0	0	-11	-10	-11	-11	0
Kommunens revisorer	0	0	-3	-3	-3	-3	0
Kommunstyrelse	234	209	-748	-707	-514	-562	48
Kultur- och fritidsnämnd	31	33	-216	-210	-185	-188	3
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	10	11	-23	-20	-13	-14	1
Nämnd för arbete och välfärd	229	237	-882	-893	-653	-689	36
Omsorgsnämnd	317	283	-1 692	-1 644	-1 374	-1 465	92
Teknisk nämnd	389	462	-535	-610	-145	-146	1
Utbildningsnämnd	458	463	-2 834	-2 755	-2 376	-2 412	36
Valnämnd	0	0	0	0	0	0	0
Överförmyndarnämnd	9	9	-12	-13	-5	-5	0
Summa nämnder	1 717	1 736	-6 997	-6 902	-5 280	-5 509	230
Justering poster ej hänförliga till verksamhetens intäkter och kostnader i resultaträkningen	-336	-397	510	569	177	186	-11
Exploateringsverksamhet	32	28	-30	-14	2	0	2
Kommungemensamt	35	42	-265	-183	-231	-52	-179
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	1 448	1 409	-6 782	-6 530	-5 332	-5 375	42

Upplysning om tillämpade internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär att jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller kommunexterna poster, har driftredovisningen påförts även kommun interna poster, såsom köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter. Omvänt finns det poster i resultaträkningen som inte ingår i driftredovisningen eller som simuleras kalkylmässigt. Poster som finns i resultaträkningen, men inte i driftredovisningen, är skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsbidrag, finansiella intäkter och kostnader samt extraordinära poster. Poster som kalkylmässigt simuleras i driftredovisningen är:

- **personalomkostnader**, i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. Dessa

kalkyleras schablonmässigt till att uppgå till 40,15 procent av lönekostnaden för år 2019 (39,15 % år 2019);

- **kapitalkostnader**, i form av avskrivningar och ränta på bundet kapital. Kapitalkostnaderna beräknas enligt rak nominell metod, vilket innebär att kostnaden består av linjär avskrivning på anläggningstillgångarnas avskrivningsbara värde och ränta på tillgångarnas bokförda restvärde. Den internt beräknade räntan har satts till 2,5 procent. För information om avskrivningstider, se Redovisningsprinciper, not 1.

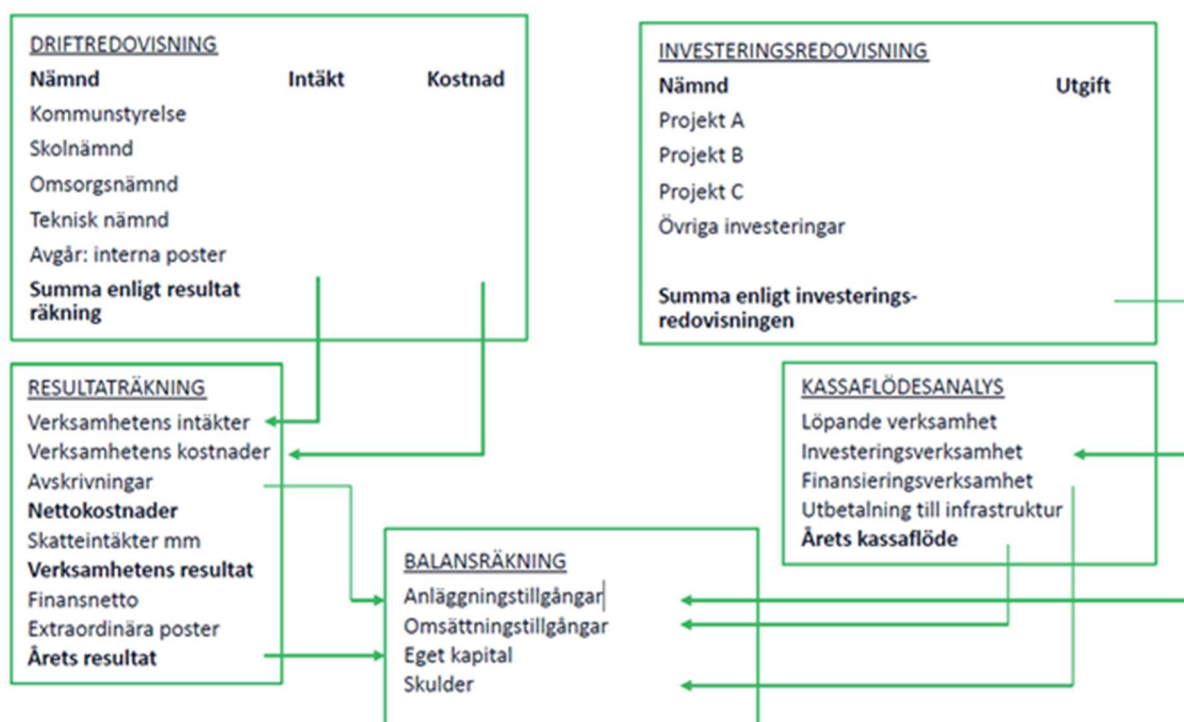
Gemensamma kostnader som fördelas mellan kommunens olika verksamheter genom interndebitering är framförallt:

- **administrativa kostnader**, exempelvis ekonomisystemkostnader, kostnad för IT-utrustning, telefonkostnader etc sätts till kommunledningsförvaltningens självkostnad.
- **transport/bil**: Debitering sker av tekniska förvaltningens fordonshantering till självkostnad, beräknad på milkostnad för olika fordon;
- **kost**: Debitering sker av kommunens produktionskök till självkostnad, beräknad på portionspris.
- **tryckeri**: Debitering sker av kommunikationsavdelningen inom kommunledningsförvaltningen till självkostnad.

Gemensamma kostnader som fördelas med schabloner är exempelvis:

- kommundemensamma ledningskostnader
- IT-relaterade kostnader, licenskostnader system
- inköp via inköpssystemet
- upphandlingsadministration
- försäkring

Beskrivning av drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning Växjö kommun

Färdigställda projekt mnkr	Utgifter sedan projektstart			Budget helår 2021	Utfall helår 2021	Budget- avvikelse
	Beslutad total budget	Akkumule- rat utfall	Budget- avvikelse			
Utbildningsnämnden	0,0	0,0	0,0	7,2	7,5	-0,3
Omsorgsnämnden	6,0	4,6	1,4	0,0	1,0	-1,0
Kultur- och fritidsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	-2,0
Kommunstyrelsen	-	-		50,0	54,0	-4,0
Övriga	-	-		-	1,6	-1,6
TN, övrigt skattefinansierat	21,3	22,2	-0,9	4,0	1,2	2,8
TN, övrigt VA avgiftsfinansierat	17,8	15,4	2,4	3,0	1,6	1,4
S:a färdigställda projekt	45,1	42,2	2,9	64,2	68,9	-4,7
Pågående projekt mnkr	Beslutad totalutgift	Beräknad totalutgift	Prognos avvikelse	Budget helår 2020	Utfall helår 2020	Budget- avvikelse
Byggnadsnämnden, inventarier	-	-		-	-	
Kultur- och fritidsnämnd, inventarier	-	-		0,0	3,4	-3,4
Miljö- och hälsoskyddsnämnd, inventarier	-	-		-	-	
Kommunstyrelsen, IT-investeringar m.m.	-	-		-	-	
Omsorgsnämnden, inventarier	-	-		-	-	
Utbildningsnämnden, inventarier	-	-		-	-	
Gemensam finansiering	-	-		-	-	
Tekniska nämnden (TN) skattefinansierat, varav:	243,9	273,2	-29,3	-3,5	83,1	-86,6
TN, exploatering Bäckaslöv	83,4	107,1	-23,7	-15,7	30,9	-46,6
TN, övrigt exploatering	17,2	73,3	-56,1	-3,6	25,1	-28,7
TN, beläggningsprogram	21,0	21,2	-0,2	8,0	7,9	0,1
TN, övrigt skattefinansierat	122,3	71,5	50,8	7,9	19,2	-11,3
Tekniska nämnden (TN) VA avgiftsfinansierat, varav:	342,4	266,0	76,4	177,4	66,6	110,8
TN, VA exploatering	-5,6	80,4	-86,0	35,8	39,3	-3,5
TN, VA-plan	34,0	4,9	29,1	13,7	2,6	11,1

TN, VA förnyelse befintliga ledningar	116,5	70,8	45,7	34,3	20,4	13,9
TN, VA utrustning avloppsrening och pumpstationer	31,3	12,7	18,6	11,0	0,1	10,9
TN, VA avloppsrening processutveckling	66,3	17,0	49,3	51,7	1,3	50,4
TN, VA övrigt	99,8	80,3	19,5	30,8	2,9	27,9
Tekniska nämnden biogas						
S:a pågående projekt	586,3	539,2	47,1	173,9	153,1	20,8
S:A NETTOINVESTERINGAR TOTALT	631,4	581,4	50,0	238,1	222,0	16,1
Investeringsinkomster i form av investeringsbidrag och anslutningsavg VA etc år 2020					131	
S:A BRUTTOINVESTERINGAR TOTALT ÅR 2020					353,0	

Kommunens investeringar omfattar framförallt investeringar i VA (vatten och avlopp), gator och vägar samt IT-investeringar. Kommunens verksamhetsfastigheter ägs främst av kommunens helägda fastighetsbolag Växjö Fastighetsförvaltning AB, Vöfab och Vidingehem AB. Investeringar i verksamhetsfastigheter är en investeringsutgift i bolagen och kommunen har istället en driftkostnad för att hyra lokalerna. Större investeringar i bolagen avseende verksamhetsfastigheterna redovisas i eget avsnitt.

För år 2021 uppgår kommunens nettoinvesteringar till 222 miljoner kronor. Det är tekniska nämnden som svarar för den största delen av nettoinvesteringarna, 152 miljoner kronor som delas in i skattefinansierat, den avgiftsfinansierade VA-verksamheten samt biogas. Resterande investeringar återfinns främst inom kommunstyrelsen och avser i huvudsak IT investeringar. Övriga nämnders investeringar avser framförallt årliga inköp av diverse inventarier.

Inom framförallt VA verksamheten finns investeringsinkomster i form av anslutningsavgifter för fastigheters anslutning till VA-nätet. Vissa investeringsbidrag kan även förekomma för specifika investeringar som en investeringsinkomst. Investeringsinkomsterna minskar investeringsutgifterna. Exkluderas de totala investeringsinkomsterna som är till 131 miljoner kronor för år 2021, uppgår kommunens totala bruttoinvesteringar för året 353 miljoner kronor. Mellanskillnaden blir alltså kommunens nettoinvesteringar.

Skattefinansierad verksamhet

Ett viktigt inslag i nämndens investeringsinsatser fokuserar på det fortsatta arbetet för att öka tillgänglighet och säkerhet för cyklister. Med en riktad ramökning för satsningar för att fortsätta utveckla Växjöns cykelinfrastruktur har ytterligare planering av insatser inletts. Under 2021 har projektering av etapper för cykelöverfarter längs Mörners väg utförts. Inom projektet har även delar av entreprenadsinsatserna påbörjats.

Verksamhetens insatser inom underhållsinvesteringar har under 2021 i stort löpt enligt plan och budget. Förvaltningen har en årlig plan för utbyte av belysningspunkter samt för beläggning av kommunens vägar. Belysningsutbytet syftar till att öka tryggheten i kommunen och samtidigt

säkerställa kontroll över verksamhetens energikostnader.

Inom satsningar på natur och rekreation fortlöper arbetet i Hovshagas naturområde samtidigt som ett antal insatser inom ett brett paket avseende friluftsområden har påbörjats under året. Som en följd av den ökade utetrenden och belastningen på befintliga lek- och aktivitetsplatser har arbetet inletts med att ta fram ett åtgärds paket för att underhålla och utveckla kommunens anläggningar.

Inom kommunens exploateringsområden har under året arbetet med Telestadshöjden, Bredvik, Arenastaden, Bäckaslöv, Stationsområdet och verksamhetsområdet Västra Nylanda fortlöpt.

Vatten och avlopp

Årets investeringar har liksom de föregående åren styrts mycket av den höga exploateringstakten i kommunen. Vid nyexploatering svarar va-verksamheten för utbyggnad av nya ledningar, pumpstationer och dagvattenanläggningar. Projekten utförs ofta i samverkan med de skattefinansierade investeringarna men med en skarp kostnadsfördelning mellan taxe- och skattekollektiven. Kapitalkostnaderna för dessa utbyggnadsområden skall på sikt täckas med framtida anslutningsavgifter. Kostnaderna för att bygga ut VA-systemet för den första etappen på Nylanda har blivit dyrare än budgeterat beroende på flera faktorer. Den största anledningen till fördyringen är sämre markförhållanden än vad som framkom i de undersökningar som gjordes inför projektet.

Förutom nya områden har va-nätet anpassats till ny bebyggelse inom befintligt verksamhetsområde eller i omedelbar anslutning till dessa. Exempel på sådana insatser som gjorts under året är Regementsparken där huvudvattenledningen flyttades för att möjliggöra husbyggnation inom området.

Ledningsförnyelse har utförts i ett antal områden under året. Bland de större är utbyte av vattenledningar på norr i Växjö och relining och nyläggning av va-ledningar längs Torsjövägen i Ingelstad. Även i Nöbbele, Orraryd och på Dackevägen i Växjö har ledningsförnyelse skett. Förnyelse takten har inte nått upp till den årliga budgeterade takten i treårsbudgeten. Det beror främst på brist på personal samt att 2021 varit det första året utan egenregiverksamhet på tekniska förvaltningen, vilket krävt mer förberedelser och inskolning av nya aktörer.

Större projekt som pågått på va-verken är ombyggnaden av Braås avloppsverk i Böksholm där vi infört så kallade MBBR (Moving Bed Biofilm Reactor). MBBR är som process betraktat stabil, lätt-skött och robust för den biologiska reningen. Projektet är slutfört men till högre kostnad än beräknats. Stora delar av rörinstallationerna visade sig vara av undermålig kvalitet och fick bytas. Vidare måste även inloppsgaller ersättas vilket inte planerades från början utan kommer göras 2022.

Bolagens investeringar i kommunens verksamhetsfastigheter

Färdigställda investeringar mnkr	Utgifter sedan projektens start			Årets investeringar 2021		
	Beslutad totalbudget	Akkumulerat utfall	Budgetavvikelse	Utfall 2 021	Budget 2 021	Budgetavvikelse
Byggnation station och kommunhus <i>inkl kostnader för garage, p-köp, reservkraft, index mm</i>	701	639	62	44	47	-3
Kungsmadsskolan, ny matsal och kök	80	66	14	11	31	-20
Ulriksbergsskolan, idrottshall	-	56	-56	-	-	
Helenetorps förskola	42	40	2	3	0	3
Pilgatan, Lammhult	11	11	0	-	-	
Galaxen, Östra Lugnet	145	144	1	24	22	2
Övrigt Vidingehem	23	23	0	13	3	10
S:a färdigställda projekt	1 002	979	23	95	103	-8
Pågående projekt mnk	Beslutad totalbudget	Ack utgift	Budgetavvikelse	Utfall 2 021	Budget 2 021	Budgetavvikelse
Kommersiella investeringar totalt	0	0	0	392	730	-338
<i>varav respektive bolags del:</i>						
Växjöbostäder AB	-	-		178	331	-153
Växjö Energi AB	-	-		209	385	-176
Vidingehem AB	-	-		5	14	-9
Videum AB	-	-		-	-	
Verksamhetslokaler totalt	2 737	400	2 337	249	136	113
<i>varav största enskilda projekt</i>						
Torpa förskola	75	33	42	28	28	0
Nya Råppevallen	30	26	4	23	27	-4
Elin Wägnerskolan, ombyggnation	16	2	14	2	5	-3
Ulriksbergsskolan, om- och tillbyggnad	262	103	159	57	42	15
<i>samt nybyggnation</i>						
Lammhult skola	270	130	140	95	119	-24
Dådesjö skola	42	24	18	21	21	0
Ängslyckans förskola, Braås	69	3	66	2	28	-26

varav respektive övrigt						
Växjöbostäder AB	-	9	-9	9	10	-1
S:a pågående projekt	2 737	400	2 337	641	866	-225
S:A INVESTERINGAR TOTALT	3 739	1 379	2 360	736	969	-233

Investeringsprojekten i tabellen ovan visar investeringar för kommunens verksamhetsfastigheter som i huvudsak genomförs av Växjö fastighetsförvaltning AB (Vöfab) eller Vidingehem samt kommersiella investeringar som i huvudsak genomförs av Växjöbostäder AB och VEAB. Investeringar i verksamhetsfastigheter sker framförallt i skolor och förskolor. Under året har några projekt avslutats, bland annat det nya stations och kommunhuset, lägenheter i kvarteret Galaxen i stadsdelen Östra lugnet, ny matsal och kök på Kungsmadsskolan samt ny idrottshall vid Ulriksbergsskolan.

Upplysning om investeringsredovisningens uppbyggnad

Investeringsprojekt ingår inte i kommunens resultat, utan identifieras med en särskild projektkod och aktiveras som anläggningstillgångar.

Varje nämnd ska finansiera sina kapitalkostnader (avskrivning och ränta) inom sin budget. Vid ett investeringsbehov krävs att man undersöker om utrymmet i budgeten tillåter att investeringen kan göras. Nämnden beslutar om investeringar upptill 10 miljoner kronor. Investeringar som överstiger 10 miljoner kronor ska beslutas av kommunfullmäktige.

För så kallade tillväxtinvesteringar i infrastruktur (gator, cykelvägar, tunnlar, rondeller etc.) som inte ska belasta exploateringsverksamheten gäller följande: I samband med budgetberedningen presenteras aktuella projekt, investeringsbelopp samt driftkostnad fördelat på kommande treårsperiod. Budgetberedningen bedömer och föreslår fullmäktige att uppta ett eventuellt driftanslag avseende "Kompensation för tillväxtinvesteringar i infrastruktur" under gemensam finansiering.

Tekniska nämndens investeringsprojekt budgeteras för en treårsperiod.

Investeringsredovisningens utgifter består av kommunexterna utgifter och även utgifter för egen anläggningspersonals timkostnader. Investeringsredovisningen påförs också interna maskinkostnader.

Exploateringsredovisning

Exploateringsprojekt, mnr	Grundkalkyl			Utfall per bokslutsdatum					Total projektprognos		
	Ink.	Utg.	Netto	Ink.	Utg.	avr./ res. tot	Netto	varav avr./ res. pe- riod	Ink.	Utg.	Netto
6001 Västra mark handels- område	-26	2	-24	0	0	0	0	0	-38	5	-33
6002 Bredvik Industri	-12	10	-1	0	8	6	8	-2	0	9	9
6003 Ekeberg Norra	-87	50	-38	-18	62	0	44	0	-86	73	-13
6004 Västra Nylanda	-393	326	-67	-55	132	0	77	0	-437	390	-47
6005 Nylanda industriom- råde	-71	47	-24	-77	53	-30	-23	5	-77	55	-22
6006 Övriga verksamhets- områden	0	0	0	-17	2	-24	-15	-1	0	0	0
6007 Nytt akutsjukhus	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0
6101 Telestadshöjden	-145	150	6	-11	85	0	74	0	-188	174	-14
6102 Hagavik etapp 2	0	0	0	0	9	0	9	0	0	0	0
6103 Bredvik bostäder	-132	117	-16	-110	98	0	-12	0	-179	160	-20
6104 Sjöbågen Tbg Limno- logen	-72	37	-35	-90	53	-27	-37	-3	-90	63	-26
6105 Hovshaga centrum	-35	29	-6	-42	23	-7	-19	2	-41	35	-6
6106 Vikaholm	-266	194	-72	-210	201	0	-9	0	-282	218	-63
6107 Stationsområdet	-159	176	17	-108	200	45	93	15	-250	343	93
6109 Torparängen Tbg	-73	62	-11	-70	73	-3	3	-2	-80	75	-5
6110 Bäckaslövsområdet	-458	461	3	-3	248	0	245	0	-587	563	-25
6111 Arenastaden	-152	123	-29	-64	104	0	40	0	-157	131	-26
6112 Ingelstad	-4	7	3	-4	9	3	5	0	-4	9	5
6114 Övriga bostadsområ- den	0	0	0	-21	3	-25	-19	-15	0	0	0
6115 Hovsdal	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0
6117 Rottne	-2	5	3	-1	5	3	4	1	-5	8	3
6118 Braås	-7	18	11	0	15	4	15	0	-7	18	11
6121 Gemla	-21	23	3	0	3	3	3	0	-21	23	3
Summa	-2 115	1 837	-277	-901	1 388	-52	488	0	-2 529	2 352	-176
Varav VA verksamheten	-417	411	-6	-121	302		181				80
Varav tillväxtinvesteringar		101	101	-12	98		86				180

Hållbarhetsredovisning

Rättvist och ansvarstagande

Sammanfattande beskrivning och analys

Sammantaget indikerar nyckeltalens utfall på en positiv utveckling av målbilden.

Ekonomisk och social utsatthet och en jämlik, jämställd och inkluderande arbetsmarknad

De underliggande nyckeltalen som indikerar förutsättningar för jämlika livsvillkor avseende ekonomisk och social utsatthet visar generellt på en positiv utveckling. Att barn växer upp i familjer med låg ekonomisk standard kan påverka sådant som har betydelse för barns och ungas möjligheter och utveckling. Ekonomisk utsatthet kan innebära social utsatthet och ha negativa effekter på barns framtida möjligheter inom en rad olika områden. Forskning visar på samband mellan ekonomisk utsatthet och svagare skolprestation, risk för ohälsa och risk för kriminalitet i vuxen ålder. Arbete är den viktigaste källan till inkomst och risken att leva med låg ekonomisk standard är därför högre i hushåll där en eller flera vuxna är arbetslösa. I Växjö kommun har såväl andelen vuxna invånare i åldrarna 18–64 år med låg inkomst, som barn i ekonomiskt utsatta hushåll minskat under en tioårsperiod, vilket indikerar på en positiv utveckling av förutsättningar för jämlika livsvillkor avseende ekonomisk och social utsatthet. Däremot förekommer förhållandevis stora skillnader i arbetskraftsdeltagande mellan olika grupper, exempelvis mellan yngre och äldre samt mellan utrikes och inrikes födda. Dessutom finns ett gap mellan kvinnor och män, där arbetskraftsdeltagandet bland utrikes födda kvinnor fortsatt är märkbart lågt, både jämfört med utrikes födda män men också med inrikes födda kvinnor.

Trångboddhet är ett mått på boendestandard. Sverige är det land i Norden där högst andel personer bor trångt. Växjös utfall har under en tioårsperiod legat på en i stort sett konstant nivå, både i jämförelse med den egna utvecklingen men också i jämförelse med referensgruppen större stad.

Barn och unga som vill vara med och påverka

Färre barn och unga vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen, vilket indikerar en negativ utveckling av att barn och unga påverkar samhället och demokratins utveckling. En betydande andel barn och unga uppger att intresset för politik är förhållandevis lågt. Att barn och unga inte vet vilka möjligheter de har att föra fram sina åsikter kan vara en orsak.

Jämställda livsvillkor

Skillnaderna i medianinkomst mellan könen har minskat under de sista tio åren. Växjö ligger marginellt under utfallet för större stad. En förklaring till inkomstskillnaderna mellan könen är att kvinnor oftare jobbar deltid, att de tar ut mer föräldraledighet än män samt att kvinnor som grupp har högre sjukfrånvaro än män. Många olika faktorer kan påverka ett jämställt uttag av föräldradagarna. Ett jämställt uttag är vanligast bland föräldrapar med eftergymnasial utbildning. Även inkomst har betydelse för hur par väljer att dela upp dagarna. I par där kvinnor har en hög inkomst är det vanligare med ett mer jämställt uttag av föräldrapenningen. Växjö har under en

lång period haft en positiv utveckling av andel föräldrapenningdagar som tas ut av män, trots det har andelsiffran legat lägre än jämförelsegruppen större stad. De senast tre åren har ökningstakten avstannat för att ligga på en oförändrad nivå. Uttag av såväl föräldrapenningdagar som uttaget av vård av barn, VAB, är ännu inte helt jämställt. Fördelningen mellan mäns och kvinnors uttag av VAB visar dock på en försiktigt positiv utveckling av mer jämställt nyttjande av vab-dagar över flera års tid, en trend som även går att utläsa på riksnivå.

Framtid och omvärld

Rädda Barnens rapport om barnfattigdom i Sverige visar en fortsatt minskning av barnfattigdom samtidigt som den konstaterar att skillnaderna fortsätter vara betydande mellan olika barnhushåll och skiljer sig åt i landet. Den ekonomiska utsattheten är fyra gånger så hög bland barn till ensamstående kvinnor jämfört med barn till sammanboende föräldrar och att fyra av fem barn i ekonomisk utsatthet i Sverige är antingen utrikesfödda eller har åtminstone en utrikesfödd förälder.

Den ekonomiska standarden har generellt ökat i Sverige över tid och de flesta har fått det bättre. De människor som lever med låg ekonomisk standard är inte bara synbara bland arbetslösa utan även bland förvärvsarbetande.

Nyckeltal	Pe-riod	Ut-fall		
 Andel elever i åk 8 som vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen, %	2 0 21	4 0, 4		
 Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)	2 0 19	9		
 Invånare 18-64 år med låg inkomst, andel (%)	2 0 2 0	16		
 Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%)	2 0 21	2 9		
 Tillfälliga föräldrapenningdagar (VAB) som tas ut av män, andel av antal dagar (%)	2 0 21	41		
 Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%)	2 0 2 0	81		
 Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%)	2 0 2 0	15		

Växande och inkluderande

Sammanfattande beskrivning och analys

Coronapandemin har under nästan två års tid fört med sig restriktioner som påverkat både tillväxt och samhället i stort med allt i från en inbromsande befolkningstillväxt, stigande arbetslöshet till följd av ett stort antal permitteringar och varsel till minskad personlig rörlighet och nedstängningar av skolor och distansundervisning för våra unga. Vi har under denna tid även sett många exempel på hur stat, kommuner, företag och privatpersoner hjälpts åt för att minska smittspridning, hålla jobb och företag i gång samt hjälpa de som haft det svårast under pandemin, något som gett en grogrund till den återhämtning som senare skett i pandemins kölvatten.

Pandemin till trots visar målbilden Växande och inkluderande på en sammantaget positiv utveckling där en majoritet av nyckeltalen når upp till eller ligger över referensvärdena. Samtidigt visar också mer än hälften av nyckeltalen på en oförändrad eller positiv trend över tid.

Service säkra myndighetsutövning

Växjö kommun har under åren initierat en rad olika aktiviteter för att främja en positiv tillväxt. Inledningsvis har satsningar på att stärka kommunens service och erbjudande premierats, vilket fört med sig en förstärkning av den interna processen kopplat till företagsfrämjande aktiviteter. Det har medfört att en lotsfunktion som företag kan vända sig till gällande etablerings-, tillväxt- eller generella frågor har etablerats, vars syfte är att fungera som en väg in i den kommunala verksamheten. Den beskrivna funktionen har även kompletterats med ett kvalitetsråd som arbetar med att säkerställa utveckling av den befintliga servicen och processerna. Alla åtgärder och utökad service har kommunicerats genom en rad olika kanaler till näringslivet för att därigenom möjliggöra ett starkare stöd till en hållbar tillväxt inom Växjö kommun. Målbildens nyckeltal som indikerar tillväxt i näringslivet visar generellt på en god utveckling där det endast är BRP per invånare samt den demografiska försörjningskvoten som ligger lägre än större städer, trots en kontinuerligt positiv utveckling och starkare tillväxt än dessa sedan 2012.

Innovation och kompetensförsörjning

Utvecklingen i kommunen genomförs inte enbart med näringslivstillväxt i fokus, utan en lika stor betydelse har lagts på ett gemensamt miljö- och hållbarhetsarbete. Växjö kommun har med sitt hållbarhetsprogram tydligt satt en agenda som företag och föreningar kan följa, både relaterat till miljö, men även med ett lika stort fokus på integration och minskandet av utanförskap. Det omtal som gjorts med Växjö Linnæus Science Park under året, med syftet att stärka kommunens innovationsutveckling, bidrar också positivt till målbilden genom ett ökat fokus på innovation och förändring. Betydelsen av en fungerande innovationsprocess reflekteras bland annat i företagens förmåga att utvecklas, vilket bland annat påverkar och höjer kompetens- och kunskapsnivån bland både företag och sysselsatta.

Tillgång till rätt kompetens är något som är viktigt ur mer än bara ett företagsperspektiv. Det är också något som kan reflektera samhällsutvecklingen som helhet. Det är därför av betydelse att minimera utanförskap genom att koppla ihop nuvarande och framtida behov inom näringslivet med skola och integrationsarbete. Ett arbete har därför initierats för att utveckla en gemensam

kompetensförsörjningsstrategi baserat på ett samarbete mellan ett flertal förvaltningar och huvudprocesser inom Växjö kommun. Den inledande målsättningen är en förbättrad balans mellan tillgång och efterfrågan av kompetens på arbetsmarknaden där syftet är att skapa bättre förutsättningar att möta framtida kompetensbehov i näringslivet och hos offentliga aktörer. Konkret medför detta att det sätts en gemensam riktning för att uppnå bättre kompetensförsörjning och stärka den interna samverkan vilket ska minimera utanförskap och maximera effekter runt integrationsarbetet.

Destinationsutveckling

En lika betydelsefull aspekt för ett inkluderande och växande Växjö, förutom tillväxt, integrerad skolgång och kompetensförsörjning, är de aktiviteter som kopplas till kultur- och fritidsliv. Satsningar mot en stärkt destinationsutveckling med fokus på de värden som Växjö representerar gällande skog och natur, idrott, tillgänglighet mm. bidrar till att vi möjliggör dessa områden för alla medborgare på ett enkelt och hållbart vis. Detta bidrar bland annat till att stärka attraktionskraften både för Växjö som besöksdestination och för framtida nyetableringar samtidigt som det möjliggör för en bättre integration till en följd av en ökad tillgänglighet till dessa aktiviteter och grönområden.

Framtid och omvärld

Pandemins effekter på omvärlden förväntas klinga av i takt med att allt fler länder tar bort de restriktioner som satts in i kampen mot smittan. En viss osäkerhet dröjer sig dock kvar och många bedömare ser med försiktighet på framtiden pga av att ytterligare mutationer kan inte uteslutas. Återhämtningen sett i ekonomiska termer har emellertid varit relativt stark både globalt som nationellt och tillväxten i Sverige passerade under första halvåret 2021 nivåerna innan Coronakrisen. Konjunkturförstärkningen i den svenska ekonomin bröts dock tillfälligt i och med den fjärde smittovågen. När den väl ebbat ut antas dock ekonomin åter växa snabbare och under andra halvan av 2022 inleds en mild högkonjunktur. En utmaning vi står inför är dock att konjunkturuppgången inte förväntas få en direkt effekt på den svenska arbetsmarknaden och arbetslösheten, vilket till stor del beror på att många arbetslösa nu varit utan jobb en lång tid eller tillhör andra grupper med en svagare ställning på arbetsmarknaden.

Befolkningstillväxten i Växjö stärktes under 2021 jämfört med pandemiåret 2020 men är fortfarande lägre än åren innan Coronakrisen. En minskad migration är en delförklaring till detta. Enligt SCB:s senaste befolkningsframskrivning så förväntas befolkningen fortsätta att öka fram till 2030. Något som många kommuner kommer att kämpa med är dock en stigande demografisk försörjningskvot då ökningen av antalet invånare över 65 år förväntas öka kraftigt fram till 2030.

Nyckeltal		Pe- riod	Ut- fall		
	Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)	2 0 2 0	4 9	→	
	Förvärvsintensitet, utrikes födda 20-64 år, andel (%)	2 0 2 0	6 2	→	

Nyckeltal		Pe- riod	Ut- fall		
	Bruttoregionalprodukt (BRP), kr/inv	2 0 19	4 8 7 4 6 9	↗	■
	Demografisk försörjningskvot	2 0 21	0, 7 6	↘	■
	Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%)	2 0 2 0	7 8	↘	●
	Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	2 0 21	8 6	↗	●
	Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	2 0 21	7 8	→	●
	Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	2 0 2 0	8 9	↗	■
	Unga (18-24 år) som varken arbetar eller studerar eller finns i annan sysselsättning, andel %	2 0 21		—	■
	Nettoökning av antal företag, antal	2 0 2 0	2 5 0	↗	●
	Befolkningsutveckling utanför Växjö tätort, antal	2 0 2 0	21 0	↗	●
	Tillgång till samhällsservice (antal tätorter med minst 3 av förskola, skola, vårdcentral, dagligvaruhandel och paketutlämning i orten)	2 0 21	7	→	●
	Utsläpp av växthusgaser i relation till bruttoregionalprodukt, kg/tkr	2 0 19	5, 7 2	↗	●
	Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, hemkommun, andel (%)	2 0 19	6 3	↘	■
	Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, hemkommun, andel (%)	2 0 19	77	↗	●
	Andel hushåll som avslutas till egen försörjning från ekonomiskt bistånd (%)	2 0 21	4 7 *	↘	■
	Färdigställda bostäder i flerbilshus under året, antal/1000 inv.	2 0 2 0	8	↗	●

Klimat- och miljösmart

Sammanfattande beskrivning och analys

Målbilden har en svagt positiv utveckling. Huvudsakligen beror det på positiva trender inom energi, klimat och vatten, men negativa trender inom trafik, avfall och åkermark. Under året har Växjö kommun antagit flera styrande dokument som kommer bidra till att driva utvecklingen framåt. Det handlar om energiplan, transportplan, klimatanpassningsplan och vattenplan. Arbete i linje med mat- och måltidsplan samt plan för förebyggande och hantering av avfall, som antogs 2020, bidrar också positivt till målbilden.

Klimatsmarta energi- och transportsystem

Växjö kommun siktar på att bli en fossilbränslefri och klimatneutral kommun 2030. De territoriella koldioxidutsläppen har minskat med 70 procent per invånare mellan 1993 och 2020. Under 2021 skrev Växjö kommun under en reviderad version av Klimatkontrakt 2030 som beskriver de strategier som kommunen tillsammans med andra aktörer behöver fokusera på för att påskynda klimatomställningen. I Växjö har det under flera år skett en framgångsrik omställning av energisystemet och i princip all energi som produceras i kommunen är förnybar. Dessutom minskar den totala energianvändningen. Framför allt noteras att elanvändningen minskat med 25 procent per invånare på tio år.

Pandemin har haft såväl positiv som negativ påverkan på transportsystemet. Bilresandet har minskat kraftigt vilket bör ha haft flera positiva miljö- och hälsoeffekter. Bussresandet har dock minskat med 60 procent på två år, vilket kanske framför allt haft ekonomiska effekter på kollektivtrafiken.

Avfallsmängderna ökar

Växjös avfallsmängder ökar vilket sannolikt beror på att pandemin inneburit att många passat på att renovera och rensa ut i sina hem. Detta har i sin tur påverkat andelen avfall som materialåtervinns negativt eftersom en större andel avfall gått till förbränning. Verksamheten på Norremarks kretsloppspark har utvecklats och kompletterats med en verkstad där möbler och annat repareras för att ytterligare öka möjligheterna för återbruk. Södra Småland avfall och miljö AB (SSAM) har bland annat satsat på att förbättra möjligheterna för utsortering av bygg- och rivningsavfall och infört fyrfackstömning i fritidshus vilket väntas vända trenderna.

Växjö en föregångare inom ekologisk mat

Andelen ekologisk mat som serveras inom skolor, förskolor och äldreomsorg fortsätter att öka och under 2020 var Växjö den tionde bästa kommunen i landet inom detta område.

Hållbar vattenplanering

Goda rutiner har utarbetats för att i ett tidigt skede inkludera vattenfrågan i samhällsplaneringen. Tillsyn, planering och byggnation sker med vattendirektivet i fokus och stora insatser har gjorts på bred front – sjörestaurering, lokala åtgärdsprogram, utvecklad VA-plan, förbättrad dricksvattenförsörjning och förbättrade planeringsunderlag och rutiner.

Framtid och omvärld

Ett klimatneutralt Växjö

Det är fullt rimligt att Växjö kommer nå målsättningen om klimatneutralitet, åtminstone territoriellt sett. Något som kommer göra detta möjligt är den satsning som Växjö Energi AB (VEAB) gör på infångning och lagring av koldioxid. För att nå fossilbränslefrihet behöver omställningen fortsätta och påskyndas för framförallt transportsektorn. Det behövs en kombination av överföring av bilresor till gång, cykel och kollektivtrafik och ökad elektrifiering. Möjligheterna att nå ett fossilbränslefritt transportsystem kommer till stor del vara beroende av vilka styrmedel som kopplas till biodrivmedel från EU och staten. För att bidra till minskad klimatpåverkan från flygsektorn satsar VEAB tillsammans med flera partners på utveckling av bioflygbränsle.

Vi måste också på olika sätt se över hur samhället kan minska klimatpåverkan ur ett konsumtionsbaserat perspektiv. Här behöver alla aktörer agera utifrån sina förutsättningar och kunskapen om detta behöver höjas. Earth Week är en viktig kanal för detta.

Under 2022 inleds ett arbete för att profilera Växjö inom klimatsmart mat och minskat matsvinn. Detta kan bidra till att påverka de nyckeltal som kopplar till åkermarkens användning positivt. Genom att jobba strategiskt med den nya mat- och måltidsplanen kommer Växjö kunna ta flera steg fram inom alla aspekter av hållbarhet kopplat till mat.

Ett mer hållbart byggande

För att minska miljöbelastningen från byggsektorn samarbetar Växjö kommun med flera aktörer för att hitta förutsättningar för ökad användning av återbrukat material vid nybyggnation, renoveringar, underhåll och löpande förvaltning. I förlängningen siktar kommunen in sig på att hitta en högstanivå för klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv.

Utmaningar för vattenarbetet

En framtidsutmaning är de vattenåtgärder som ligger utanför kommunens direkta rådgivning. För att nå såväl vattendirektivets mål som Hållbara Växjö 2030 behövs bland annat en utökad samverkan med externa aktörer. Under 2022 påbörjas ett nästa steg i sjörestaureringen av Växjösjöarna. Även ett stort arbete kring framtidens dricksvattenbehov inleds med kapacitetsutredningar i Bergaåsen.

Nyckeltal		Pe-riod	Ut-fall		
	Areal åkermark, hektar	2021	13328	→	■
	Fosforhalt i Åsnens utlopp, µg/liter	2021	24	↗	■
	Andel förnybar energi, %	2020	72,1	↗	●

Nyckeltal		Pe-riod	Ut-fall		
	Antal resor med kollektivtrafik (stadstrafik) per kommuninvånare och år	2021	18	↘	■
	Kadmium i inkommande avloppsvatten till Sundet, kg/år	2021	0,7	↗	●
	Utsläpp av växthusgaser, kg CO2e/inv	2020 2021 2022	23 24 27	↗	●
	Insamlat hushållsavfall totalt, kg/person	2020 2021 2022	54 55 50	↘	■
	Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	2020 2021 2022	52	↗	●
	Ekologiskt odlad åkermark, andel (%)	2020 2021 2022	10	↘	■
	Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	2020 2021 2022	39	↘	■
	Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv	2020 2021 2022	60 61	↗	■
	Energianvändning per invånare, kWh/inv	2020 2021 2022	23 24 29	↗	●
			3*		

Trygg och tillitsfullt

Sammanfattande beskrivning och analys

Nyckeltalen för den faktiska brottligheten visar på att Växjö kommun är en säker plats att leva, bo och verka på.

Sen början av 2000-talet har stöld- och tillgreppsbrotten minskat i Växjö kommun, i jämförbara kommuner samt i riket. Även inom kategorin våldsbrott har Växjö kommun haft en stabil trend där endast små förändringar upp och ned har skett. Växjö kommun har ungefär 100–120 färre anmälda brott per 100 000 inv. än jämförbara kommuner. Dock noteras att grov kvinnofridskränkning har haft en negativ trend de senaste åren. Växjö kommun har gått från att ligga en bra bit under jämförbara kommuner till att de senaste två åren ligga över. Antal fall per 100 000 inv. är få (14st) så det är svårt att bedöma om trenden är tillfällig men oavsett är det mycket viktigt att följa

detta nog och sätta in åtgärder om trenden håller i sig.

Om den faktiska brottligheten visar på låga siffror så är det motsatt när det gäller den upplevda tryggheten. Begreppet otrygghet omfattar ett antal reaktioner, känslor och riskuppfattningar som betyder olika saker för olika människor, beroende på vem du är och var du är. Upplevelsen av otrygghet kan dock inte enbart härledas till den faktiska brottnivån, utan tillgänglig kunskap visar att otrygghet till stor del också hänger samman med socioekonomiska och psykosociala faktorer. Inom området trygghet är trenden stabil men vi har en högre otrygghet än jämförbara kommuner. Ungefär 31-32% uppger att de skulle avstå från att gå ut ensam av rädsla för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad. Av trygghetsmätningen som Polisen och kommunen gör tillsammans framkommer att den upplevda otryggheten samt att personer avstått från att åka buss eller tåg på grund av otrygghet eller rädsla för att bli hotad, ofredad eller utsatt för våld är de största problemområdena. Oro för att bli överfallen eller misshandlad har minskat något jämfört med år 2020 men är fortsatt ett problem. Det finns dock skillnader mellan de olika stadsdelarna. Den upplevda otryggheten, oro för att bli överfallen eller misshandlad samt någon gång avstått från att åka tåg är som störst i Araby, Växjö City, Campus samt i Teleborg.

Känslan av trygghet och tillit till andra människor har ett starkt samband. Tillit till staten, myndigheter och andra människor är ett slags "smörjmedel" som underlättar för samhället att fungera. Ett exempel är att vi blir mer benägna att betala skatt om vi litar på att andra inte myglar för att själva slippa undan. Sverige är generellt sett ett "höglitarland" och det har vi fortsatt med under coronapandemin, enligt den senaste SOM-undersökningen som genomfördes från den 7 september till den 21 december 2020 och mäter svenskarnas inställning till en rad samhällsfrågor. Undersökningen visar att förtroendet för alla samhällsinstitutioner var lika starkt, eller starkare, som vid mätt tillfället år 2019. Särskilt gäller det sjukvården, grundskolorna, Folkhälsomyndigheten samt riksdag och regering – och i lägre utsträckning även journalister, polisen och försvaret.

Folkhälsomyndigheten gjorde en kartläggning som publicerades i juni 2021 om hälsa och ensamhet under covid-19 pandemin hos personer över 70 år, enligt den gick det ännu inte att dra några klara slutsatser om hur covid-19-pandemin och smittskyddsåtgärderna påverkat ensamhet, levnadsvanor och hälsa i gruppen 70 år och äldre. Dock visar Socialstyrelsens nationella brukarundersökning som besvaras av personer med hemtjänst som genomfördes under mars-maj 2020 (coronapandemins inledande och för samhället osäkra månader) att de ofta besvaras av ensamhet. För Växjös del har andelen personer som upplever ensamhet ökat med några procentenheter jämfört med 2019. Samma ökning syns inte vid jämförelse med större stad, där utfallet ligger kvar på samma nivå som föregående år, vilket är något lägre än för Växjö.

Framtid och omvärld

En av grundstenarna för att Växjö kommun ska vara en attraktiv plats att leva, bo och verka på är att medborgarna känner sig trygga och säkra. Oron för att bli utsatt för brott och den faktiska utsattheten skiljer sig mycket åt, men båda perspektiven är viktiga att förebygga.

Mycket görs men det brottsförebyggande- och trygghetskapande arbetet behöver förstärkas både på nationell och lokal nivå. Arbetet bör ske genom tidiga insatser för barn och unga men

även utifrån den situationen vi har här och nu och med fokus på både social- och situationell prevention. Exempelvis har flera kommuner startat platsamverkan i olika bostadsområden eller infört konceptet BoTryggt 2030 som är ett arbetssätt kopplade till den fysiska utformningen av säkra och trygga livsmiljöer.

Även tilliten i samhället är något som behöver prioriteras i högre grad både genom att det offentliga behandlar alla lika och använder våra gemensamma resurser på bästa sätt men även att tilliten mellan olika individer stärks. Nationellt har flera förslag tagits fram för att öka tryggheten och minska brottsligheten varav ett föreslår ett lagstadgat ansvar för kommunerna att ta fram en lägesbild, undersöka och analysera samt försöka hitta orsakerna till problem, ta fram en åtgärdsplan och följa upp arbetet. Utredningen föreslår att lagen ska träda i kraft 1 januari 2023.

Nyckeltal		Pe- riod	Ut- fall		
	Anmälda stöld- och tillgreppsbrott, antal/1000 inv	2 0 2 0	31	↗	●
	Anmälda brott om grov kvinnofridskränkning i kommunen, antal/100 000 inv	2 0 2 0	14	↗	■
	Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	2 0 21	2 9	→	■
	Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%)	2 0 2 0	81	↘	●
	Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)	2 0 21	3 2	→	■
	Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv	2 0 2 0	9 0 2	↘	●
	Invånare 16-84 år med lågt socialt deltagande, andel (%)	2 0 21	18	↘	●
	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - besväras ofta av ensamhet, andel (%)	2 0 2 0	19 %	↘	■

Grönt och hälsosamt

Målbilden Grönt och hälsosamt har en svagt positiv utveckling. Huvudsakligen beror det på positiva trender inom partiklar i luft och betesmarker men negativa trender inom närhet till grönområden, skyddad natur samt andel invånare med bra självskattat hälsotillstånd och gott psykiskt välbefinnande.

Naturvård

Växjö kommun bedriver ett aktivt arbete inom naturvård vilket innefattar åtgärder och insatser för att utveckla både biologisk mångfald och friluftsliv i kommunen.

Det treåriga EU Interreg-projektet Blue Green City bidrar till att Växjö kommun blir stärkta i arbetet med att bevara och värdesätta naturens ekosystemtjänster (nyttor från naturen). Tio olika åtgärder för ett ökat arbete med ekosystemtjänster i samhällsbyggnadsprocessen har utvecklats och implementeras nu i verksamheten.

Växjö kommuns plan för biologisk mångfald är framtagen under 2021 och kommer att antas under 2022. Arbetet utifrån denna plan bidrar i hög grad till att uppnå målbilden Grönt och hälsosamt som bygger på en varierad och tillgänglig natur i balans.

Växjö är en expansiv stad och förtätning sker i tätbebyggda områden. Det har dock inneburit att en ökad andel av Växjöborna har mer än 300 meter till 0,5 hektar park eller natur och därför en negativ påverkan på målbilden Grönt och hälsosamt.

Friluftslivet har med anledning av pandemin blivit viktigare och fått ett uppsving.

Hälsa och levnadsvanor

I åldersgruppen 16–84 år har andelen invånare som uppger att de har bra eller mycket bra hälsa minskat sedan 2016. Fler män än kvinnor uppger bra självskattat hälsotillstånd. Den psykiska ohälsan har ökat, andelen invånare som besväras av ångslan, oro och/eller ångest har ökat från 35 procent (2014) till 40 procent (2020). Andelen invånare med fetma har under senaste decennium ökat något till 14 procent och andelen invånare som uppger att de är stillasittande mer än sju timmar per dag är 50 procent.

Andelen ungdomar i årskurs 8 och gymnasiet årskurs 2 som svarar att de har ganska bra eller mycket bra hälsa var lägre 2021 än 2018, medan en ökad andel uppger att de har psykiska besvär.

Få ungdomar kommer upp i de nationella rekommendationerna om fysisk aktivitet minst 60 minuter per dag, som exempel har andelen barn som svarar att de har gått eller cyklat till skolan minskat under perioden 2004 – 2018.

Pandemins påverkan

Pandemin har utöver sjukdom och dödlighet i covid-19 även påverkat befolkningens psykiska välbefinnande. Studier från främst Europa och Nordamerika visar att vuxna skattade sitt psykiska välbefinnande som något lägre i början av pandemin, eller på samma nivå som före, och att en något större andel rapporterade psykiska besvär. Det finns liknande resultat för barn i grundskoleåldern och för högskolestudenter.

Framtid och omvärld

Pandemin har även påverkat befolkningens levnadsvanor. I Sverige är det främst unga 16–29 år som rapporterat förändrade levnadsvanor, t.ex. att de sitter mer stilla och äter mer sötsaker, men även att de dricker mindre alkohol. Internationell forskning tyder också på att den fysiska aktiviteten minskade bland barn, gymnasieungdomar och högskolestudenter under pandemins första månader.

Mycket arbete sker inom kommunens verksamheter, med exempelvis insatser från socialtjänsten,

skola och förskola, samt boende- och fritidsmiljöer, som har stor betydelse, särskilt för dem med sämst hälsa. Redan nu ser man att det hälsofrämjande och förebyggande arbetet efter Coronapandemin behöver stärkas och prioriteras för att behålla en god folkhälsa. Det är exempelvis viktigt att följa upp hur pandemin kan ha påverkat skolors möjlighet att tillgodose elevers behov av extra anpassning och särskilt stöd.

Några direkt hälsofrämjande uppdrag i kommunens verksamheter är att implementera Aktiv skolgång, fortsatt utveckling av Cykelstaden Växjö och insatser för att motverka ofrivillig ensamhet.

Vistelse i grönområden har en positiv påverkan på människors fysiska och psykiska hälsa. Fortsatt förtätning i områden med långa avstånd till grönområden påverkar andelen Växjöbor som har högst 300 meter till ett tillgängligt park- eller naturområde. Ett aktivt arbete med tillskapande eller kompensation av grönområden behövs för att målbilden Grönt och hälsosamt ska ha en fortsatt positiv utveckling. Detta arbete stärks av det uppdrag som finns om att ta fram en ny plan för grönstruktur med mål att underlätta hållbar exploatering och förtätning.

Inom kommunens verksamhet pågår arbete för att öka andelen skyddad natur, som legat på en oförändrad nivå de senaste åren. Två aktuella uppdrag om reservatsbildning föreligger. Det handlar dels om Norra Öjaby på 50 hektar, dels om Hanefors på 8 hektar. Minst ett av dem väntas antas under 2022 och bidra till att andelen ökar. Det finns också ett uppdrag att utreda möjligheten att skapa ett naturreservat vid Hovs Göl. Vidare arbetar även Länsstyrelsen i Kronobergs län aktivt med att skydda natur i kommunen vilket stärker målbilden Grönt och hälsosamt.

Nyckeltal	Pe- riod	Ut- fall		
 Invånare med fetma, andel (%)	2 0 21	14	→	●
 Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	2 0 21	7 3	↗	■
 Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - hälsotillstånd, andel (%)	2 0 2 0	3 0	→	■
 Skyddad natur totalt, andel (%)	2 0 2 0	3, 5	→	■
 Andelen invånare som har högst 300 m till ett tillgängligt park- eller naturområde större än 0,5 hektar (%)	2 0 21	8 9, 6 *	↘	■
 Årsmedelvärde av partiklar PM10 µg/m3 luft	2 0 2 0	1 0, 9	↗	●
 Andel elever i klass F-6 som cyklar och går till skolan, %	2 0 18	5 3	↗	●

Nyckeltal		Pe- riod	Ut- fall		
	Total betesmark, hektar	2 0 2 0	5 12 0	↘	●
	Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)	2 0 21	8 5 %	→	■

*Nyckeltalet är ett lokalt mått som inte kan jämföras med kommungruppen större stad. Som bas för jämförelsen används istället hittills bäst inrapporterat värde.

Verksamhetsredovisning

Uppföljning riktningsmål

I de följande kapitlen ges en verksamhetsredovisning i processperspektiv. Växjö kommun har strukturerat koncernens styrning i fem huvudprocesser. Processerna verkar över organisationsgränserna och fokuserar på ett gemensamt värdeskapande och en tydlig leverans till dem vi är till för.

Riktningens utveckling värderas

Varje process beskrivs i ett eget kapitel med separata avsnitt för de till processen kopplade riktningens målen. Varje avsnitt inleds med en kort beskrivning av riktningens utveckling. Målen saknar explicita måltal och är av karaktären riktning där önskvärd riktning eller utveckling definieras med hjälp av angivna nyckeltal. Genom att inte ange absoluta värden för respektive mål främjas ett ständigt förbättringsarbete.

Bedömning av måluppfyllelse sker på kommunövergripande nivå och baseras på utfallet i samtliga nyckeltal kopplade till respektive mål i Växjö kommuns budget.

Nämnden/bolaget värderar sitt bidrag till måluppfyllelse med röd, gul eller grön färgindikation.

Sammanfattande beskrivning och analys

I den sammanfattande beskrivningen och analysen av verksamhet, uppdrag och nyckeltal som följer efter den inledande beskrivningen av riktningens utveckling ges information om för perioden betydelsefulla aktiviteter, åtgärder, resultat och effekt. Här ges även en djupare analys och åtgärdsförslag avseende de nyckeltal som avviker väsentligt från önskvärd utveckling. Avsnittet avslutas med ett resonemang om framtid och omvärld.

Uppdrag och nyckeltal

I avsnittet rörande uppdrag beskrivs den aktivitet samt det resultat och effekt som har uppnåtts avseende de till riktningens målet kopplade uppdragen. Under respektive rubrik indikeras status på uppdragets realiserade effekt med en röd, gul eller grön färgmarkering där grön markering anger att uppdraget är avslutat och förväntad effekt är uppnådd.

Under rubriken nyckeltal redovisas utfallet i de nyckeltal som fungerar som indikatorer för såväl riktningens utveckling som bedömning av det samlade effektivitetsmålet. Nyckeltalen är märkta med RK för resultat och kvalitet och E för effektivitet. Kolumnrubriken period anger vilken period som utfallet noteras för. Positiv utveckling av noterat utfall i förhållande till den förra mätningen anges med en uppåtgående pil och negativ utveckling av noterat utfall anges med en nedåtgående pil. Kolumnrubriken jämförelse med större stad ger information om respektive nyckeltals utfall i förhållande till det genomsnittliga värdet för kommungruppen större stad i Kolada. Samma utfall eller bättre indikeras med grön färgmarkering och sämre utfall indikeras med röd färgmarkering. I de fall där vi använder lokala mått som inte kan jämföras med denna referensgrupp utgör hittills bäst inrapporterad data för Växjö kommunkoncern bas för jämförelsen

och är därmed det accepterade värdet. I de fall detta förekommer noteras det i anslutning till aktuellt nyckeltal.

Merparten av indikatorerna för måluppföljning kommer från Kolada som är en nationell statistikdatabas för kommun och landsting. Information publiceras med viss fördröjning vilket får till följd att flera av nyckeltalen refererar till annan period än det aktuella verksamhetsåret.

Sammantagen bedömning av måluppfyllelsen

När det gäller bedömningen av måluppfyllelsen i de tolv koncerngemensamma riktningssmålen noteras en högre måluppfyllelse i två riktningssmål där ett mål gått från icke-tillfredsställande måluppfyllelse till god måluppfyllelse och ett mål från tillfredsställande måluppfyllelse till god måluppfyllelse. Två riktningssmål går i motsatt riktning och redovisar sämre måluppfyllelse.

Av de tolv riktningssmålen kopplade till verksamheten indikerar sju stycken god måluppfyllelse (2020; sju stycken), fyra stycken tillfredsställande måluppfyllelse (2020; fyra stycken) och en icke tillfredsställande måluppfyllelse (2020; en styck). Ett riktningssmål har försämrats och påvisar en icke tillfredsställande måluppfyllelse; Ett engagerat civilsamhälle och starkare föreningsliv.

Skapa förutsättningar för ett växande näringsliv och en fungerande arbetsmarknad

Nya steg mot full sysselsättning

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Växjö kommuns sammantagna arbete bidrar till en bibehållen positiv utveckling avseende riktningssmålet. Nyckeltalens utfall visar trots effekterna av pandemin på stabilitet och god måluppfyllelse.

På grund av turbulens i omvärlden har organisationen ställt om och anpassat service och arbetsmetoder för att tillmötesgå invånarens behov. Indikatorerna rörande arbetsmarknad och vuxenutbildningens områden visar på generellt positiva utfall. Kostnader för ekonomiskt bistånd ökar, bland annat på grund av att antal hushåll i behov av ekonomiskt stöd under året har befunnit sig på en relativt hög nivå.

Snabb återhämtning i ekonomin

Svensk ekonomi återhämtar sig snabbt efter förra årets djupa nedgång. Den kombinerade utbuds- och efterfrågechocken medförde att BNP minskade under 2020. Utvecklingen av BNP återhämtade sig dock under 2021, en trend som bedöms hålla i sig utifrån att antal vaccinerade succesivt ökar.

Sysselsättningsgraden väntas utvecklas positivt de kommande åren och samma trend noteras i arbetskraftsdeltagandet. Arbetslösheten sjunker successivt och väntas bli 7 procent 2023 och 2024.

Fler långtidsarbetslösa i spåren av pandemin

Utsikterna på arbetsmarknaden har förbättrats. Arbetslösheten är dock fortsatt hög och effekterna av pandemin bedöms som långvariga, framför allt med tanke på det stora antalet långtidsarbetslösa.

Arbetslösa som redan innan hade en svag position på arbetsmarknaden har det nu ännu svårare i konkurrensen om jobben, en situation som sannolikt påverkar hushållens behov av ekonomiskt bistånd. Under 2020 noterades ett ökat antal hushåll och nivåerna bestod under större delen av 2021. Ökningen härleds delvis till inkomstbortfall och/eller svårighet att varaktigt etablera sig på arbetsmarknaden på grund av pandemin. Samma något negativa utveckling noteras således även för kostnaderna avseende ekonomiskt bistånd.

Till självförsörjning via studier eller arbete

Rådande omvärldsläge bidrar sannolikt till varför andelen deltagare som börjat arbeta eller studera efter avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet minskar. Dock noteras en stabil trend rörande gruppen som börjat studera, ett utfall som sannolikt kan härledas till arbetet med aktiv vägledning mot studier, tät samverkan med arbetsmarknadsverksamheterna samt möjlighet att

kombinera studier med andra arbetsmarknadsinsatser, såsom extratjänst. En annan bidragande faktor bedöms vara det nära samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Växjöloftet Vuxenutbildning, där återkommande uppföljningar av bland annat elever som studerar enligt utbildningsplikt, bedöms bidra till resultatet. En minskning syns i andel hushåll som avslutas till egen försörjning efter att ha uppburet ekonomiskt bistånd.

Kostnaderna för arbetsmarknadsåtgärder visar på en ihållande positiv trend. Utfallet kan delvis härledas till det koordinerande förhållningssätt som präglar Växjö arbetsmarknads- och utbildningsinsatser, med fokus på egen försörjning, långsiktig planering för den reguljära arbetsmarknaden och träffsäkra matchningar. Dessutom har kostnaderna för Växjöloftet Sommar ej redovisats som arbetsmarknadsinsats, vilket påverkar det totala utfallet.

Andel kursdeltagare på gymnasial vuxenutbildning/påbyggnadsutbildning som slutför kurs ökar. Konjunkturen påverkar sannolikt utfallet, i den mån att det finns något färre arbeten att söka och att fler således väljer att slutföra sina studier snarare än att avbryta för arbete. Dessutom antas Växjö sammanhållna studie- och yrkesvägledningsprocess bidra till resultatet, så även att anordnare i valfrihetssystemet erhåller bonus om en elev får ett arbete efter avklarad yrkesutbildning.

Hushåll i behov av ekonomiskt bistånd

Sammantaget uppvisar Växjö relativt stabila resultat kopplat till de verksamheter som arbetsmarknadsåtgärder och utbildning för vuxna omfattar. Utfallen har däremot i nuläget ingen direkt synbar effekt på kostnaderna för ekonomiskt bistånd. Dock bedöms kommunens samlade insatser ha kunnat stävja en till pandemin hänförlig ökning av biståndet. Växjö aktiva arbete med exempelvis extratjänster har bidragit till att ökningen av kostnader och antal hushåll inte blivit fullt så stor som initialt prognostiserats. Trots att en person anställs i en extratjänst kan hushållet vara i fortsatt behov av ekonomiskt stöd. Även personer som deltar i etableringsprogrammet har under det gångna året haft möjlighet att få extratjänst, vilket ska ses som en tidig och förebyggande insats för att förhindra ett eventuellt framtida behov av monetärt stöd. Delar av gruppen som är i behov av ekonomiskt bistånd har även av olika skäl en lång väg till självförsörjning genom exempelvis studier, varför det koordinerande och långsiktiga kompetensförsörjnings- och matchningsarbetet är av vikt.

Framtid och omvärld

Arbetsmarknaden fortsätter att återhämta sig, och i slutet av nästa år bedömer Arbetsförmedlingen att arbetslösheten är tillbaka på nivåerna innan pandemin. Samtidigt ökar långtidsarbetslösheten. Personer i utsatt ställning på arbetsmarknaden bedöms fortsatt ha en längre väg till självförsörjning på grund av pandemins påverkan.

Uppdrag

Samtliga verksamheter i Växjö kommunkoncern ska tillhandahålla arbetstränings- och praktikplatser samt arbetsmarknadsanställningar.

Samordning och koncernövergripande kommunikation genomförs av ansvarig avdelning inom arbete och välfärd. Kontaktpersoner för arbetsmarknadsinsatser har utsetts för respektive bolag och förvaltning. Omvärldsläget har dock i betydande grad påverkat verksamheternas möjlighet att tillhandahålla kompetensutvecklande insatser för kommunens målgrupper, varför platstillgänglighet inom förvaltningar och bolag skiftar i volym. Fortsatt verkställande av uppdraget påverkas alltjämt av eventuella restriktioner.

Förstärkning av insatser inom Växjöloftet för att dämpa effekterna av arbetslöshet och bidragsberoende.

Ett utvecklingsteam har tillskapats för att säkerställa att interna processer, samverkansformer och behovsinventering genomförs på ett ändamålsenligt vis. Arbets sättet fungerar understödjande till chefsledet och möjliggör för förankring och informationsspridning i respektive verksamhet. Därtill har arbetet med lärlingsplatser och vägledningsinsatser stärkts för att möta behovet hos målgrupp, såväl som hos potentiella arbetsgivare och inför framtida studier.

Nyckeltal		Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
		Förvärsarbetande invånare 20-64 år, andel (%)	2020	78	
		Andel hushåll som avslutas till egen försörjning från ekonomiskt bistånd (%)	2021	47 *	
		Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat	2020	35	

Nyckeltal		Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad	
arbeta eller studera, andel (%)						
KF	RK	Kursdeltagare i gymnasial vuxenutbildning som vid årets slutfört kurs, andel (%)	2020	73	↗	●
KF	E	Kostnad utbetalt ekonomiskt bistånd, kr/inv	2020	906	↘	●
KF	E	Nettokostnad arbetsmarknadsåtgärder, kr/inv	2020	421	↗	●
KF	E	Kostnad komvux, kr/heltidsstuderande	2020	42 839	↘	●

* Andel hushåll som avslutas till egen försörjning från ekonomiskt bistånd är ett lokalt mått, som således ej kan jämföras med referensgruppen för större stad. Därför utgör hittills bäst inrapporterad data för Växjö kommunkoncern bas för jämförelsen och är därmed det accepterade värdet.

Växande näringsliv

● Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Restriktioner och åtgärder för att minska smittspridningen har påverkat världsekonomin kraftigt. Krisen avtecknar sig tydligt i flera indikatorer såsom långtidsarbetslöshet samt anställnings- och investeringsplaner, hushållens konsumtion ökar dock i takt med att smittspridningen minskar och restriktionerna i samhället lättar. Den sammantagna bilden är att näringslivet i Växjö fortsatt växer och är konkurrenskraftigt.

Pandemins påverkan på lokal och nationell arbetsmarknad

Pandemin har slagit hårt mot branscher som hotell, restaurang och handel där tillfälliga anställningar är vanliga och där det finns många ingångsjobb. Krisen skyndar också på strukturomvandlingen på arbetsmarknaden vilket leder till att vissa jobb inte kommer tillbaka, vilket i sin tur kan bidra till att den tudelning på arbetsmarknaden som vuxit fram under ett antal år riskerar att permanentas.

Koncerngemensam ambition kring näringslivs- och kompetensförsörjningsfrågor

Samverkan mellan näringslivet och det offentliga bedrivs kontinuerligt i olika former. Koncernens näringslivs- och kompetensutvecklingsarbete knyts samman och genomförs i samverkan mellan näringslivsavdelningen, vuxenutbildningen, yrkeshögskolan, Arbetsförmedlingen, Linnéuniversitetet och andra nödvändiga parter.

Växjöloftets jobbvecka genomfördes digitalt under början av året, med det huvudsakliga syftet att utifrån ett kompetensförsörjningsperspektiv öka jobbmatchningen, tillse näringslivets rekryteringsbehov samt pressa tillbaka utanförskap. Utvärdering visar att det var ett färre antal deltagare än förväntat.

Något försämrat företagsklimat

Växjö kommuns ranking sjunker något i Öppna jämförelser insiktsmätning (NKI) rörande företagsklimatet. Resultatet är marginellt sämre än för jämförelsestäderna. Undersökningen är en kvalitetsmätning av den kommunala myndighetsutövningen och servicen gentemot företag. Resultatet baseras på upplevelsen hos ett urval av de näringsidkare som varit i kontakt med kommunen rörande företagsrelaterade frågor.

Initiativ för att förbättra företagsklimatet

Kvalitetsrådet samordnar alla uppdrag och insatser för bättre service och bemötande gentemot företag. Tillståndsguiden hålls ständigt aktuell och dialog förs för att samordna tillsynsbesök där det är möjligt. Därtill har en utbildning i service och bemötande inkluderats i introduktionsprogrammet för nya medarbetare. Under året har ett antal digitala träffar av upphandlingsskolan ägt rum där olika teman har berörts och träffarna fortlöper under 2022. Dialogen mellan Växjö kommun och näringslivet har förstärkts genom initiativet Morgonsoffan, där olika teman och utmaningar berörs. Under året lanserades en ny företagswebb, vilken underlättar för företag att söka information om kommunens tjänster.

Nettokostnaderna för näringslivsfrämjande åtgärder sjunker över tid, och ligger markant under utfallet för jämförelsestäderna. Posten innefattar bland annat bidrag till näringslivsbolag, informationsinsatser och marknadsföring där Växjö kommun har medvetet arbetat med vilka kommunikations- och informationsinsatser som ska genomföras. Därtill har omfattning rörande personalkostnader såväl som externa samarbeten minskats, vilket bidrar till utfallet.

Nyregistrerade företag kommun, antal/1000 invånare

Växjö kommun bibehåller nivån rörande nyregistrerade företag. Indikationer visar att antal nyregistreringar dessutom ökar i

jämförelse med föregående mätning. Vid lågkonjunktur och sviktande arbetsmarknad kan personer som förlorat sitt arbete välja att ställa om och starta egen verksamhet. Det är möjligt att liknande tendenser kan ha påverkat utfallet, däremot ska en eventuell korrelation tolkas med försiktighet. Växjö kommun stimulerar företagande och entreprenörskap bland annat genom att stödja Ung Företagsamhet, Nyföretagarcentrum och Företagsfabriken.

Attraktivitet och profilering

Under året antogs Växjö kommuns besöksnärlingsplan. Planen ska bidra till att skapa en helhetssyn och främja ett effektivt arbete med besöksnärlingsfrågor där mat, design och natur pekas ut som Växjös starkaste reseanledningar. Utifrån de begränsningar pandemin fört med sig genomfördes MAT-torget istället i form av en MAT-vecka i samverkan med Växjös restauranger. Seminarieprogrammet gavs digitalt, och MAT-rundan ägde rum på samma sätt som föregående år.

Innovation och företagande

Arbete pågår för att förstärka utvecklingen inom kommunens fokusområden – IT, skog och trä, cirkulär ekonomi och hållbart byggande. Genomförandet baseras bland annat på samarbeten och koordinering av innovationsmiljöer och företagsfrämjande åtgärder. Beslut om att bilda Växjö Linnaeus Science Park är fattat och bolagsbildning är genomförd. Arbetet med att bygga upp det nya bolaget och dess struktur pågår.

Under året har förberedande arbeten gjorts för att ansöka om att bli en europeisk digital innovationshub i samverkan med ett flertal organisationer i Blekinge, Småland och Skåne. Ansökan skickas in under början av 2022.

Framtid och omvärld

Den stärkta konjunkturen bidrar till högre förväntade skatteintäkter. Dessutom förväntas företagen använda mindre än tidigare beräknat av de krisstöd som regeringen beslutat om. Sammantaget innebär det stabiliserade omvärldsläget en mer positiv utsikt för näringslivets återhämtning än vad som tidigare prognostiserats, dock kvarstår obalansen mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft vilket inom vissa branscher bromsar tillväxten.

Höjda ambitioner inom besöksnärlingsfrågan och destinationsutveckling tillsammans med en tydligare struktur för det interna samarbetet, kommer innebära fler och långsiktiga insatser på området. Genom det nära samarbete som inletts med Växjö & Co kommer destinations- och evenemangsarbetet stärkas ytterligare.

Uppdrag

Servicesäkra kontakten med företag om myndighetsutövning och säkerställ en väg in med den digitala tillståndsguiden.

Tillståndsguide lanserades under året, i samband med nyttillkommen företagswebb. Kartläggning av nuvarande utbud av e-tjänster fortlöper. Därtill finns utvecklingsplan för kontinuerlig förbättring av befintliga och nya e-tjänster. Förslag på processflöde för vägledning av företag till etablering och expansion är framtagen.

Genomför samlade tillsynsbesök för att minska avgifterna och tidsåtgången för tillståndshavarna.

Samlade tillsynsbesök genomförs utifrån geografisk närhet när möjlighet ges. Tillsynsbesök genomförs gemensamt i aktuella fall med bland annat Värends Räddningstjänst och miljö- och hälsoskyddskontoret.

Etablera en upphandlingsskola för att stötta företag att delta i upphandlingar.

Under året har ett antal digitala träffar av upphandlingsskolan ägt rum. Teman som berörts är exempelvis vad som gäller inom offentliga affärer, hur lämnande av anbud går till samt hur utvärderings- och kravmodeller fungerar. Planering pågår för en fortsättning under 2022.

Utbildning i service och bemötande gentemot företag ska införas för nyanställda och i kompetensutvecklingen för alla som arbetar med företagskontakter.

Utbildningspaketet har tagits fram och utgör numera en del av introduktionsprogrammet för nyanställda.

Kartlägg tillgången till verksamhetsmark utanför Växjötätort.

Kartläggning av verksamhetsmark utanför Växjö tätort är genomförd. Kartläggningen visar att det finns tillgänglig säljklar verksamhetsmark för industri i Lammhult, Rottne, Ingelstad och en mindre tomt verksamhetsmark i Braås.

Förutsättningarna för ett naturreservat i Lammhult håller på att utredas. Vid skapande av naturreservatet skulle detaljplanerna innefattande Växjö kommuns verksamhetsmark komma att upphävas. Detta skulle resultera i att Växjö kommun inte skulle ha någon verksamhetsmark att erbjuda i Lammhult.

Fortsatt stöd till Företagsfabriken

Uppdrag

Växjö kommun är fortsatt en av ägarna till Företagsfabriken, tillsammans med Region Kronoberg och Linnéuniversitetet. Finansiella åtaganden till Företagsfabriken regleras under 2021 av ägaren direkt och inte av Videum, som tidigare. Företagsfabriken arbetar enligt plan gällande inkubatorföretag.

MAT 2021 är en senareläggning av jubiléet och ska uppmärksammas i hela Växjö kommun.

På grund av pandemin har initialt koncept modifierats och det blev inget event utanför konserthuset och på Teatertorget. Seminariedelen genomfördes digitalt, matrundan ägde rum på samma vis som förra året, och restauranger i Växjö engagerades för att genomföra en MAT-vecka med lokala råvaror i fokus. Växjö & Co involverades i det operativa genomförandet.

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
	Nyregistrerade företag kommun, antal/1000 invånare	2019	5	→	
	Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	2020	72	↘	
	Nettokostnad näringslivsfrämjande åtgärder, kr/inv	2020	95	↗	

Snabbare etablering för nyanlända

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Växjö kommun bedriver ett aktivt samverkansarbete med berörda myndigheter, civilsamhället och näringslivet vilket ger nytillkomna invånare möjlighet att etablera sig i kommunen. Ordinarie verksamheter och projekt bidrar till en gemensam kunskapsreserv kring integrationsfrågor. Könsskillnader avseende etablering på arbetsmarknaden genom arbete eller studier kvarstår dock alltjämt, i synnerhet inom målgruppen utrikes födda. Indikatorerna pekar på en bibehållen positiv utveckling av riktningssmålet.

Pandemin slår mot arbetsmarknadens redan utsatta

De som först blir arbetslösa när efterfrågan på arbetskraft minskar är personer med tillfälliga anställningar och nytillkomna individer på arbetsmarknaden. Situationen försvåras ytterligare för dessa personer då krisen har drabbat privata tjänster som hotell, restauranger och handel där tillfälliga anställningar är vanliga och där det finns många ingångsjobb. Unga och utrikes födda är överrepresenterade både i dessa branscher och bland dem med tillfälliga anställningar. Förhållandevis stora skillnader i arbetskraftsdeltagande förekommer mellan olika grupper, exempelvis mellan yngre och äldre samt mellan utrikes och inrikes födda. Dessutom finns ett gap mellan kvinnor och män, där arbetskraftsdeltagandet bland utrikes födda kvinnor fortsatt är märkbart lågt, både jämfört med utrikes födda män men också med inrikes födda kvinnor.

Trots anpassade insatser och ökat fokus på målgruppen noteras en marginellt negativ utveckling avseende andel personer som befinner sig i arbete eller studier efter avslutad etablering. Könsskillnader förekommer fortsatt och män befinner sig i betydligt högre grad i arbete eller studier än kvinnor, en trend som bedöms cementeras ytterligare i och med pandemin. Avseende andel förvärvsarbetande efter ett antal år i Sverige noteras en mindre, men dock positivt ihållande trend.

Regional samverkan och användardriven utveckling

Växjö kommun driver ett antal externt finansierade projekt med fokus på etableringsfrågor där projekten synliggör de utmaningar som målgruppen möter i sin etableringsprocess. Med hjälp av teambaserat arbete, koordinering och metodutveckling arbetar projekten tillsammans med berörda myndigheter och samverkansparter i syfte att minska de strukturella hinder som uppstår för målgruppen. Metoden användardriven utveckling har nyttjats i flertalet processer kopplat till snabbare etablering, både inom projekten såväl som ordinarie verksamhet.

Gott utfall rörande svenska för invandrare

Pedagogisk kvalitet och utveckling samt progression utvärderas och säkerställs genom kvalitetsuppföljningar. Ett antal yrkesutbildningar i kombination med SFI - Svenska för invandrare - har startats och utvecklingen för fler sådana är god. Även personer som i dagsläget inte står till arbetsmarknadens förfogande erbjuds kompetenshöjande insatser, bland annat genom föräldrasvenska via Familjecentralen.

Kostnader för svenska för invandrare har minskat sedan föregående mätning. Elevantalet är i stort sett samma som föregående period, däremot visar analys att allt fler elever studerar på distans, vilket i sin tur innebär att pris per elev är något lägre. Andelen

elever på SFI som klarat minst två kurser bibehåller den positiva trend som noterats över tid.

Integrationsordning

Strategisk integrationsordning innebär intern och extern samverkan för att nå fullmäktiges integrationspolitiska mål och implementering av Växjö kommuns integrationsplan. Framtagandet av SÖK – Strategisk regional överenskommelse om mottagande och etablering i arbets- och samhällsliv – försenades på grund av Arbetsförmedlingens omställning. I början av förra året undertecknades dock både den strategiska såväl som de lokala överenskommelserna av berörda parter och samverkansarbetet fortlöper. Fokus är att främja en effektiv etablering för utrikes födda och även främja samordnade och effektiva integrationsinsatser i kommunkoncernen.

Framtid och omvärld

Förändrad arbetsmarknad

Strukturumvandlingen på arbetsmarknaden kan medföra att vissa jobb, exempelvis inom handeln, inte kommer tillbaka efter krisen. Det rådande läget på arbetsmarknaden riskerar därför att försena och försvåra inträdet för personer som är nya på arbetsmarknaden framöver. Särskilt svår bedöms konkurrensen om jobben bli för nya personer på arbetsmarknaden som saknar gymnasial utbildning. En fullföljd gymnasieutbildning är den enskilt viktigaste faktorn för att erhålla en varaktig förankring på arbetsmarknaden, och är dessutom en förutsättning för högre utbildning.

Få söker asyl under pandemin

Stängda gränser och omfattande reserestriktioner i pandemins fotspår har påverkat möjligheterna för människor att såväl söka skydd som att arbeta och studera i Sverige. För kommande år bedömer Migrationsverket att pandemin får en mer långvarig påverkan på möjligheterna att resa in i och genom Europa jämfört med tidigare prognoser. Migrationsverket prognostiserar antalet asylsökande till ungefär 16 000 personer för 2022.

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
	Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%)	2020	47	→	
	Kostnad svenska för invandrare, kr/inv	2020	139	↗	
	Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (%)	2020	29	↘	
	Förvärsarbetande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år, vistelsetid 4-6 år, andel (%)	2019	50	↗	

Utbilda för ett livslångt lärande

Fler barn och elever ska utmanas i sitt lärande och nå kunskapsmålen

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Mot bakgrund av nyckeltalens sammantagna utfall utvecklas riktningmålet i positivt. Andel elever i årskurs 9 som når behörighet till gymnasieskolan ökar något och ligger nu i linje med nivån för större städer. Andelen elever med examen och studiebevis inom fyra år ligger på samma nivå som tidigare.

Elevers behörighet till gymnasiet

Fler grundskolelever når behörighet till gymnasieskolan jämfört med föregående år. Ökningen är marginell och Växjö kommuns resultat ligger på samma nivå som utfallet för större stad. Utvecklingen kan delvis förklaras med att det i årets budget riktats särskilt fokus på att minska skillnaderna mellan pojkar och flickor vilket också blivit utfallet. Även om flickorna fortfarande har högre

måluppfyllelse har skillnaderna mellan pojkar och flickor minskat. Växjö kommun har under året fortsatt arbetet med att öka pojkarnas måluppfyllelse och minska skillnaden mellan pojkar och flickor.

Andel elever som tar gymnasieexamen oförändrat

Andelen elever som når examen eller studiebevis inom fyra år är oförändrat sedan föregående mätning och ligger i nivå med genomsnittet för jämförelsestäder. Utvecklingsområden inom gymnasieskolan under året är att fortsätta stärka mentorskap, verka för tydligare samarbete mellan mentor, lärare och elevhälsa samt skapa goda rutiner för uppföljning och stöd. Inom gymnasiet fokuseras förutsättningar för ökat samarbete mellan ämnen och förbättrade strukturer för arbete mot examensmål och med gymnasiearbete. Mot bakgrund av pandemin fick gymnasieskolorna ställa om till distansundervisning, en övergång i många fall som bedöms ha fungerat bra. Samtidigt arbetar Växjö kommun proaktivt för att identifiera och tillmötesgå elevers olika förutsättningar och behov.

Kostnader för grundskola och gymnasiet har ökat

Växjö kommuns samtliga kostnader för grundskola och gymnasiet ökar sedan föregående mätning. I Växjö kommuns budget för 2021 tillfördes medel till utbildningsnämnden vilket ökade kostnaden per elev. De tilldelade medlen innebar en förstärkning för kommunens skolor inom områden som exempelvis kompetenshöjning liksom tillskott till elevhälsan. Vidare har en förstärkning av elevpeng till enheterna utifrån identifierade behov inneburit mer stöd till lärarna i det sociala arbetet. Bland annat har fler skolor fått tillgång till så kallade elevkoordinatorer och stödjande personal, vars arbete syftar till att avlasta lärarna, samordna, öka trygghet och studero på våra skolor. Därtill tillsattes resurser kring lovskola.

Framtid och omvärld

Även 2021 har präglats av pandemin som satt stora avtryck på verksamheterna. Trots detta visar resultaten för grundskola och gymnasium att elevernas totala resultat inte har påverkats i negativ riktning. Omställningen till distansundervisning har krävt nya arbetssätt och lösningar för att ge elever stöd. Därför är det relevant att fortsatt följa upp hur pandemin kan ha påverkat skolors möjligheter att tillgodose elevers behov av extra anpassningar och särskilt stöd.

Skolverkets uppföljning av pandemins effekter visar att det på ett nationellt plan har fungerat bra, men att utmaningar också funnits. I grundskolan nämns frånvaro hos personal som en anledning till att det i vissa fall har varit svårt att tillgodose elevers behov av stöd.

Inför kommande år kommer grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ges större möjligheter att använda fjärrundervisning och distansundervisning. Från och med juli 2021 gavs förutsättningar att använda fjärrundervisning inom fler ämnen än tidigare, även om det inte finns någon behörig lärare för en viss typ av undervisning eller om det är för få elever i skolan. Regler om distansundervisning har införts i skollagen. Distansundervisning får användas för en elev som inte kan vara i skolan på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik. En elev i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan kan även ha andra skäl för att inte behöva delta i undervisningen i skolans lokaler. Både fjärrundervisning och distansundervisning ska kunna överlämnas till entreprenad.

Inför det kommande året kommer såväl grundskolan som gymnasiet präglas av nya kurs- och ämnesplaner. De huvudsakliga förändringarna är att fakta och förståelse betonas, det centrala innehållet har anpassats när det gäller omfattning, konkretisationsgrad och progression samt att kunskapskraven är mindre detaljerade.

Uppdrag

Se över möjligheterna att införa traineetjänster för lärarstudenter

Ett arbete är påbörjat för utveckling av introduktions- och professionsprogram. I arbetet har kontakt tagits med bland annat Kungsbacka kommun kring traineeprogram för studenter som går sista året på sin lärarutbildning. För att genomföra ett traineeprogram behöver befintliga resurser och nuvarande organisation ses över.

Säkerställa lärarbehörigheter och tillgång till undervisning i moderna språk

I samband med HÖK21, som syftar förbättra kompetensförsörjning och läraryrkets attraktivitet, arbetsmiljö, arbetsorganisation/arbetsätt, digitalisering, likvärdighet och segregation är en handlingsplan för att säkerställa lärarbehörigheter och tillgång till undervisning i moderna språk under framtagande. Planen syftar till att förbättra exempelvis läraryrkets attraktivitet, arbetsmiljö, digitalisering och likvärdighet.

Förbereda för att införa spetsutbildning(ar) på gymnasiet med start höstterminen 2022, tillsammans med intresserade fristående skolor

En spetsutbildning i teknikvetenskap är framtagen. Utbildningen startar höstterminen 2022 och kommer att bedrivas i nära samarbete med Linnéuniversitetet.

Höj undervisningsdelen i skolpengen

Under året har extra satsningar inom mellanstadiet samt inom grundsärskolan genomförts. Mot bakgrund av aktuellt

Uppdrag

Uppdrag har det genomgående i varje skolformens verksamhetsplan fokuseras på undervisningens utveckling och organisering utifrån läroplanens mål.

Exempelvis prioriteras kompetenshöjning vad gäller att använda forskning och olika teorier för att analysera och förstå undervisning i förskolan och även språkutvecklande arbetssätt samt interkulturellt förhållningssätt. Inom grundskolan prioriteras att öka måluppfyllelsen och likvärdigheten genom att fortsätta att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet och det förebyggande arbetet utifrån pedagogisk, social och fysisk lärmiljö.

Införa praktik även på teoretiska gymnasieprogram, utan att det går ut över ordinarie undervisningstid

Utredning om förutsättningarna genomfördes under 2020. Utredningen visade på viss komplexitet vid eventuellt införande och därav har det förs fortsatt diskussioner under 2021.

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
	Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	2021	86	↗	●
	Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	2021	78	→	●
	Nettokostnad grundskola åk 1-9, kr/elev	2020	106 006	↘	■
	Nettokostnad gymnasieskola, kr/elev	2020	118 702	↘	■

En mer likvärdig skola som ger goda möjligheter att lyckas oavsett bakgrund

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Riktningmålet visar en positiv utveckling där Växjö kommun gör förbättringar i relation till föregående år. I fyra av nyckeltalen når dock inte kommunen upp i nivå med större städer.

Positiv utveckling i det kompensatoriska uppdraget

Resultatet för 2021 visar en uppgång när det gäller såväl gymnasiebehörigheten, andel elever som har nått målen som meritvärdet. Värdena kan tolkas som att kommunens grundskolor har förbättrat sitt arbete med att kompensera och möta upp elevgrupper med olika förutsättningar.

Värdet för att nå kunskapskraven har förbättrats men ligger fortfarande under värdet för större städer. Det innebär att andelen elever som uppnår målen i alla ämnen närmar sig det förväntade värdet utifrån elevernas bakgrund.

Det genomsnittliga meritvärdet har haft en positiv utveckling sedan föregående år, men ligger likväl under värdet för större städer. Även andelen elever som är behöriga till yrkesprogram utvecklas i positiv riktning. Utvecklingen under de senaste tre åren har varit negativ men årets resultat visar på ett litet trendbrott. Detta bekräftas även av att resultaten för andelen nyinvandrade elever som når behörighet ökar.

Strategi för fler barn i förskolan

Inför budget 2021 togs ett strategiskt beslut om att öka andelen inskrivna barn i förskolan. Strategin är ett led i att dels öka deltagandet i förskolan bland barn i 3-5 års ålder, dels stärka förskolans arbete med barnens språkutveckling i svenska bland annat när det gäller nyanlända barn, barn med annat modersmål än svenska och barn med socioekonomiskt svag bakgrund. Växjö kommun ligger i nivå under större städer i andelen inskrivna barn per årsarbetare och har en oförändrad utveckling de senaste åren. Av uppföljningar framgår att flera förskolor använder ett arbetssätt där de delar avdelningens barngrupp och att barn och en pedagog bildar en mindre grupp som gör olika aktiviteter. Oavsett barngruppens storlek skapas närhet mellan en pedagog och barnet. Planerad eller spontan undervisning med en mindre grupp barn möjliggörs genom arbetssättet.

Utvecklingsarbete för att stärka elevgrupper i utsatt ställning

Under året genomfördes kompetensinsatser kring tillgängliga lärmiljöer. Allt fler skolor börjar utarbeta rutiner för arbetet med tillgängliga lärmiljöer som ett perspektiv för att möta barn och elevers behov. Initiativet förväntas leda till att verksamheterna i högre grad uppmärksammar elever i behov av särskilt stöd. Det framkommer även att alltfler enheter inom förskoleklass och lågstadiet arbetar eller har påbörjat arbete med att skapa rutiner för att möta läsa-skriva-räknagarantin som tidigare införts.

Växjö kommun har under året tagit flera initiativ i syfte att stärka elevgrupper med mindre gynnsamma förutsättningar. Ett treårigt samarbete mellan Skolverket och Växjö kommun har initierats under 2021. Projektets mål är att kommunen ska förbättra förutsättningarna för nyanlända barn och elever eller barn och elever med annat modersmål än svenska. Arbetet pågår för att utveckla skolor som har försvårande socioekonomiska elevsammansättningar i syfte att öka skolornas förutsättningar att möta elevgrupper som har svårt att nå målen. Inom ramen för den statliga satsningen Likvärdig skola genomför även Växjö kommuns grundskolor insatser för att stärka det kompensatoriska uppdraget, statsbidraget används främst till personalförstärkningar vilka bland annat möjliggör utökad undervisningstid och intensivundervisning och förstärkt stöd för elever med annat modersmål än svenska.

För att säkerställa utvecklingen fortsätter Växjö kommun arbeta för att stärka strukturerna kring arbetet med tillgängliga lärmiljöer. Växjö kommun initierar även ett arbete med att utveckla kvalitetsarbetet inom grundsärskolan, resursenheten och inom fritidshemmet.

Framtid och omvärld

Under 2022 kommer en ny organisation träda i kraft i syfte att öka likvärdigheten mellan skolorna och förbättra förutsättningar för alla Växjö kommuns elever. I samband med organisationsförändringen - från en geografiskt områdesorienterad organisering till en verksamhetsorienterad - kommer ledning och styrning tydliggöras och effektiviseras. I arbetet ligger även att se över de digitala systemen och de stödjande funktionerna samt fortsätta utveckla det systematiska förbättringsarbetet.

Utmaningar gällande skillnader mellan olika elevgrupper och skolor kvarstår alltså. Vissa grupper av barn och elever har svårare att nå de nationella målen inom grundskolan, inte minst gäller det unga utrikesfödda och elever med förälder med förgymnasial/gymnasial utbildningsnivå. Skolverket gör bedömningen att pandemin förstärkt effekterna av dessa utmaningar, vilket dessutom bekräftas av de uppföljningar som Skolverket genomfört.

Uppdrag

Minskad administration i den centrala förvaltningen och samordning av hantering av digitala hjälpmedel och andra IT-resurser

Genom den nya organisationen förväntas styrning bli tydligare och de administrativa flödena mer effektiva. I arbetet ligger även att se över de digitala systemen och de stödjande funktionerna. Målet med en samlad organisation är att det blir möjligt att göra effektiva insatser där de bäst behövs och det finns en både bred och hög kompetens att tillgå. Med det samlade 1-20 års perspektivet kan blicken fokuseras på det viktigaste gemensamma uppdraget.

Åtgärdsplan mot skolsegregation, med förslag på åtgärder särskilt fokuserade på att förbättra förutsättningarna för Centrumskolan

Plan är framtagen som innehåller flera strategiska åtgärder mot bakgrund av skolsegregationsproblematik. Ambitionen är att initiera åtgärder under 2022.

Implementera Aktiv skolväg

Utbildningsplan för trafiksäkerhet och aktiv skolväg har utarbetats för klass 4 och 5 i alla kommunala skolor. Beslut har tagits i berörda nämnder om att finansiera och starta ett utbildningspaket. Paketet innefattar bland annat säker cykel, hållbarhet och trafiksmart lärande. Första utbildningstillfället kommer att äga rum under våren 2022.

Säkerställa likabehandling av alla skolor och skolhuvudmän

Under året har ett utvecklingsarbete pågått för att se över resurs- och kostnadsfördelningar och bidrag för lika villkor. Växjö kommun arbetar kontinuerligt med att säkerställa likabehandling och systematiskt handläggande av ärenden kopplat till fristående skolor.

Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram	2021	-2		

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
	avvikelse från modellberäknat värde lägeskommun, procentenheter				
KF RK	Elever i åk. 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen avvikelse från modellberäknat värde lägeskommun, procentenheter	2021	-2	↗	■
KF RK	Elever i åk. 9. genomsnittligt meritvärde avvikelse från modellberäknat värde lägeskommun, meritvärdespoäng	2021	-5	↗	■
KF RK	Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, lägeskommun, antal	2020	5	→	■
KF RK	Andel nyinvandrade elever som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor	2021	43,3 *	↗	●

*Andel nyinvandrade elever som är behöriga till yrkesprogram är ett lokalt mått, som således ej kan jämföras med referensgruppen för större stad. Därför utgör hittills bäst inrapporterad data för Växjö kommunkoncern bas för jämförelsen och är därmed det accepterade värdet.

Utveckla och förvalta en växande och trygg stad, tätort och landsbygd

Bättre fungerande och mer miljösmart samhällsplanering

● Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

En sammanfattande analys visar att utvecklingen mot en bättre fungerande och mer miljösmart samhällsplanering är god. Många nyckeltal påvisar en positiv utveckling över tid medan andra visar en negativ utveckling som är svår att åtgärda. Utvecklingen av dessa nyckeltal följs noggrant.

Växjö kommun växer i snabb takt och kommer enligt befolkningsprognosen att uppnå hundratusen invånare runt år 2025. För att skapa ett hållbart och attraktivt samhällsbyggande måste förtätning ske med hänsyn tagen till grönstrukturprogrammet. Det sker i dag en förtätning av bostäder inom delar av staden som har längre än 300 meter till tillräckligt stora gröna miljöer. Förtätning inom dessa delar av staden bidrar till att bostadsbeståndet ökar och att fler bostäder byggs i attraktiva lägen. Samtidigt påverkar ett ökat bostadsbyggande i dessa områden andelen Växjöbor som har högst 300 meter till ett tillgängligt park- eller naturområde. En strategi för att tillgodose invånarnas tillgång till gröna miljöer är framtiden och arbetet med att underlätta hållbar exploatering och förtätning fortgår.

Under 2019 beviljade EU medel till ett 3 årigt projekt, Blue Green City. Syftet med projektet är att säkerställa ekosystemtjänster genom hela samhällsbyggnadsprocessen, i enlighet med Sveriges miljömål. Stadens gröna miljöer och ekosystemtjänster är centrala element i en väl fungerande samhällsplanering i en växande stad och kommun.

Hållbar stadsplanering med träbyggnadsstrategi

Ett betydelsefullt instrument i arbetet med hållbar stadsplanering är träbyggnadsstrategin. Strategin uppdaterades senast 2018 med fler och tydligare riktlinjer. Ett av träbyggnadsstrategins motiv är att marknaden kräver förändring, och Växjö kommun manifesterar att vi går i framkant. Förändringar på marknaden påverkar vårt arbete vid hantering av skärpta regelverk, ökade krav på klimatdeklarationer och teknik- och byggsystemutveckling. Uppdateringen av träbyggnadsstrategin ligger i linje med Boverkets förslag till nya regler, där klimatdeklarationer ska presenteras i samband med slutbesked vid byggnation, och där man vill stärka kunskapen om livscykelperspektivet i de olika delarna av byggprocessen.

Kommunkoncernen är aktiv i arbetet med hållbart byggande och agerar i flertalet nätverk, bland annat Trästad Sverige, Smart Housing Småland och stiftelsen CBBT, Centrum för byggande och boende i trä. Växjö kommun, VKAB och Linnéuniversitetet har ingått i ett projekt med Viable Cities för att stärka kunskapen om byggnaders klimatpåverkan, därtill bedrivs samverkan inom

projektet "Betydelse av trä för boendemiljö i flerbostadshus i trä" som startade i december 2021.

Under året har fyra träbaserade byggprojekt färdigställt i kommunkoncernen. Det är Växjö station och kommunhus, Ulriksbergsskolans idrottshall, Lillestadsskolans idrottshall och bostadsprojektet på Kv. Tunlandet. På totalen har 49 procent av kommunkoncernens nyproduktion varit träbaserad mellan 2013 och 2021.

Teknisk infrastruktur och miljö

Växjö kommun har som mål att bli klimatneutral 2030. Projektet Klimatneutrala Växjö 2030 bedrivs i samverkan med Linnéuniversitetet och syftar till att finna metoder för omställningen till ett samhälle med låg klimatpåverkan. Under våren antog kommunfullmäktige Växjös vattenplan, och även den strategiska planen för skogen är antagen. Under året har förutsättningarna för att skapa två nya naturreservat utretts, ett i Grevaryd och ett i Hanefors. Beslut finns att gå vidare med Hanefors.

Vid 2020 års mätning av Nöjd Medborgarindex, gång- och cykelvägar, ligger resultatet marginellt under genomsnitt i jämförelsegruppen, för Växjös del kvarstår nivån på resultatet sedan föregående mätning. Liksom vid den senaste mätningen är medborgarna mest nöjda med belysning och underhåll/skötsel medan snöröjning och trafiksäkerhet har lägre resultat.

Körsträckan med personbil per invånare har minskat kraftigt sedan föregående mätning. Medan minskningen mellan 2018 och 2019 kanske kan förklaras av en Greta-effekt, bör pandemin rimligen stå för den stora minskningen under 2020. Eftersom pandemin fortfarande pågår, är det rimligt att körsträckan kommer att fortsätta att ligga på en lägre nivå än 2019. Prognoser längre fram är osäkra.

Nyckeltalet avseende fossila koldioxidutsläpp från kommunkoncernen visar på en minskning med 86 procent mellan 2019 och 2020. Till största del beror minskningen på att Växjö Energis fjärrvärme nu är helt fossilfri och på en stor omställning till förnybara drivmedel i inköpta entreprenadtjänster. Pandemin har inneburit att utsläppen från flygresor har minskat drastiskt. Den största posten för återstående utsläpp kommer från diesel.

Regional samverkan i Södra Smålands Avfall och Miljö

Från och med 2019 ansvarar det regionala avfallsbolaget Södra Smålands Avfall och Miljö AB, SSAM, för avfallshanteringen i Växjö kommun. SSAM ägs av Växjö kommun tillsammans med kommunerna i Lessebo, Markaryd, Tingsryd och Älmhult.

Införandet av fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar är nu slutfört. Sammantaget har en hög andel av villor såväl som fritidshus valt fyrfackssortering. Detta har lett till att mängderna restavfall minskat kraftigt och utsorteringen av förpackningar och tidningar ökat.

Olika förutsättningar för VA-verksamhet i Sverige

Nyckeltalet som indikerar kostnad för vattenförsörjning och avloppshantering visar att Växjö kommun har en högre kostnad för vatten och avlopp per invånare än jämförbara kommuner. Utfallet bedöms delvis bero på faktorer som närheten till vatten, anläggningarnas ålder, anläggningarnas status och beskaffenhet, räntebelastning på låneskuld och tillkommande kostnader som arrendavgift för ledningar i kommunal mark.

Både Växjös vattenförsörjning och avloppsrening är dimensionerad för cirka 100 000 personer och i takt med att kommunen växer kommer kapacitetshöjande investeringar att krävas tillsammans med normal förnyelse för att va-anläggningens skick skall vidmakthållas. Detta kommer på sikt innebära stora investeringar med ökade kostnader, samtidigt som kommunen blir rustad för att möta en växande kommuns krav på säker dricksvattenförsörjning. I säker dricksvattenförsörjning räknas in att vatten skall levereras till rätt kvalitet utan anmärkningar och i tillräcklig mängd utan avbrott. Nöjd medborgarindex för vatten och avlopp bibehåller resultatnivån sedan föregående mätning.

Underhåll av VA-ledningsnät

Förnyelse av det befintliga ledningsnätet pågår löpande, med jämnt fördelad budget mellan åren. Andelen ledningsnät som förnyats under året är något låg men arbete pågår med att försöka öka förnyelseakten. Noterbart är att ledningslängden ökar hela tiden vilket ger att förnyelselängden också måste öka för att procentsatsen skall vara samma. Ett stort fokus på nybyggnation gör att saneringstakten får stå tillbaka.

Framgångsrikt sjömiljöarbete och hög åtgärdstakt för enskilda avlopp

För att bibehålla god ekologi i sjöarna och hålla dem friska krävs löpande åtgärder. Den förvaltande planen för Växjösjöarna är framtagen och beräknas beslutas i början av 2022.

Genom att bedriva aktiv tillsyn av äldre avloppsanläggningar samt meddela förbud på anläggningar som inte har godtagbar rening är åtgärdstakten för enskilda avlopp fortsatt hög. En god rening av avloppsvatten är viktig dels för att närliggande dricksvattentäkter inte ska förorenas och dels för att det inte ske en övergödning i omgivande sjöar och vattendrag.

Framtid och omvärld

Att staden utvecklas till en attraktiv och hållbar plats blir allt viktigare för att attrahera människor och skapa en ökad tillväxt. Idrott, kultur och attraktiva boendemiljöer är exempel på faktorer som är viktiga för stadens långsiktiga utveckling och attraktionskraft.

Inom träbyggnadssektorn kan noteras att volymen av bostadshus och offentliga byggnader framställda i fabrik, s.k. industriell produktion, fortsätter öka. Det rör sig om nya leverantörer av volymentelement (moduler), massivträproduktion och utökning och effektivisering av tidigare produktion. Även intresset för återvinning/återbruk och cirkulär ekonomi inom byggsektorn stiger, vilket tyder på en strävan mot ett mer hållbart byggande med låg klimatpåverkan. Tillverkningsbör bör på sikt leda till högre konkurrens och kortare leveranstider. Pandemin har dock lett till leveranssvårigheter av byggmaterial, inklusive trämaterial.

En trend inom fastighetsbranschen är digitalisering och byggnation av smartare hus med exempelvis sensorer för mätning och styrning av olika tekniska funktioner. Användandet av nya e-tjänster ökar och förväntas fortsätta öka inom stadsbyggnadsområdet. Även arbetet med digital transformation i syfte att arbeta smartare och mer digitalt utvecklas ständigt.

Arbetet med en ny kommunövergripande översiktsplan för Växjö kommun är klart, och planen antogs av kommunfullmäktige i december. Översiktsplanen tillsammans med eventuell etablering av nytt sjukhus kan påverka hur infrastrukturen behöver utvecklas för att möta upp behoven tekniskt och hållbarhetsmässigt i kommunen framöver.

Uppdrag

Fortsätta utvecklingen av Cykelstaden Växjö med cykelöverfarter och cykelfartsgator

Under 2021 har en cykelöverfart byggts vid Lineborgsplan. Totalt finns nu 23 stycken cykelöverfarter och fler har planerats och projekterats under året för genomförande under 2022, bland annat i cirkulationsplatserna utmed Mörners väg. Utöver detta så pågår planering avseende införandet av kommunens första cykelfartsgata på Vallgatan, i stadsdelen söder i Växjö.

Alla förvaltningar och bolag ska vara fossilbränslefria 2021

Koldioxidutsläppen från koncernen minskade med 86 procent mellan 2019 och 2020. Till stor del beror minskningen på att Växjö Energis fjärrvärme är helt fossilfri och på omställning till förnybara drivmedel i entreprenader. År 2020 var kommunstyrelsens koldioxidutsläpp 19 ton, en minskning med 86 procent. Minskningen beror till stor del på minskade flygresor. Fossilbränslefrihet nåddes inte under 2021, men bör ligga på samma nivå som 2020 eller bättre, inte minst med tanke på att flygresorna har varit minimala.

Förstudie om nya användningsområden förbiogasen, med relevanta aktörer

Växjö kommun har genomfört en utredning med fokus på regelverk, stödsystem, användningsområden, efterfrågeanalys och analys av detta i relation till Växjö kommuns biogasproduktion. Med de förväntade stödsystemen och framtida marknadsutsikterna med högre el- och gaspriser visar utredningen på möjliga alternativ för användningen av biogas i framtiden. Utredningen redovisas under första kvartalet 2022.

Anta en ny klimatanpassningsplan

Uppdraget är slutfört och planen är godkänd.

Ta fram en plan för biologisk mångfald

En koncernövergripande arbetsgrupp har genomfört ett arbete som ligger till grund för framtagen plan för biologisk mångfald. Tre utvecklingsområden och därtill kopplade insatsområden har identifierats som särskilt viktiga för att bidra till målbilderna i Hållbara Växjö 2030 och till riktningarna i Växjö kommuns budget: arter och livsmiljöer, planering och förvaltning, och kunskap och information.

Utreda förutsättningarna för att tillskapa nya naturreservat vid Grevaröds äng (Lammhult) och våtmarksområdet kring Hanefors (Ingelstad)

Utredningar har tagits fram som redovisar förutsättningarna för tillskapande av nya naturreservat vid Grevaröds äng, Lammhult och Hanefors, Ingelstad. Förslaget till naturreservat Grevaröds äng ligger delvis på planlagd verksamhetsmark. Utredningarna har resulterat i ett uppdrag om att bilda naturreservat vid Hanefors.

Lokaleffektiveringsplan om hur lokalkostnaderna kan minska med minst två procent

Arbetet med optimering av lokalnyttjande fortskrider. Under 2021 har flera lokaler kunnat omallokerats inom de kommunala verksamheterna och därmed har kostnaderna pressats tillbaka. Utifrån givna förutsättningar har en kostnadsbesparing om hittills 1,2 procent uppnåtts. Inför 2022 har nya projekt startats upp, där ambitionen är att effektivisera lokalutnyttjandet, utveckla verksamhet och arbetsmiljö. Några exempel är samlokalisering av daglig verksamhet i Växjö, hemvårdsgrupper i Växjö (Teleborg/Vikaholm) och hemvård samt särskilt boende i Rottne.

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
 	Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	2020	89	↗	
 	Andel av kommunal nybyggnation som är träbaserad (%)	2021	49*	↗	
 	Energianvändning per invånare, kWh/inv	2020	23 493*	↗	
 	Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv	2020	601	↗	
 	Fossila koldioxidutsläpp från kommunkoncernen, ton	2020	536*	↗	
 	Andel av VA-ledningsnätet som lagts om eller renoverats under året (%)	2021	0,3*	↗	
 	Andel av hushåll och verksamheter som sorterar sitt matavfall (%)	2020	95*	↗	
 	Andelen invånare som har högst 300 m till ett tillgängligt park- eller naturområde större än 0,5 hektar (%)	2021	89,6 *	↘	
 	Kostnad väg- och järnvägsnät, parkering, kr/inv	2020	1 527	↘	
 	Fjärrvärmepris inkl. moms för typfastighet enligt Nils Holgersson-modellen, kr/kvm	2021	151	↘	
 	Kostnad vattenförsörjning och avloppshantering, kr/inv	2020	2 048**	↘	
 	Kostnad avfallshantering, kr/inv	2020	1 075**	↘	
 	Nöjd Medborgar-Index - Gång- och cykelvägar	2020	57	→	
 	Nöjd Medborgar-Index - Gator och vägar	2020	59	↗	
 	Nöjd Medborgar-Index - Renhållning och sophämtning	2020	68	↘	

* Nyckeltalet är ett lokalt mått som inte kan jämföras med kommungruppen större stad. Som bas för jämförelsen används istället hittills bäst inrapporterat värde.

** Urvalet i jämförelsegruppen större stad är justerad till att endast omfatta de kommuner som bedriver verksamhet i samma organisationsform som Växjö kommun.

Fler bostäder och minskad segregation

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Nyckeltalen indikerar en förbättrad utveckling av riktningmålet sedan föregående år. Trots tillfällig avsaknad av segregationsmått indikeras stabilitet i måluppfyllelsen. Växjö kommun har under de senaste åren, med en toppnotering 2018, varit inne i en kraftig expansionsfas med exploatering av främst bostäder. Måluppfyllelsen påverkas av en bättre placering i Fokus ranking. Här är det bäst att leva, samt lägre kostnader än tidigare avseende fysisk och teknisk planering.

Hållbar nyproduktion av bostäder i och utanför Växjö

Arbetet med alla stadsutvecklingsprojekt och utbyggnadsområden i orterna utanför Växjö fortsätter. Ambitionen är att Växjö kommun ska vara bland Sveriges främsta när det gäller nyproduktion av bostäder och samtidigt växa på ett socialt hållbart sätt. Även planeringen och byggnationen av de mindre utbyggnadsområdena i orterna utanför Växjö har fortsatt. Sammantaget under året har cirka 800 bostäder färdigställts, vilket är i samma storleksordning som de senaste två åren.

Utbyggnationen av flera områden som Vikaholm, Telestadshöjden, Bredvik, Bäcksalöv och Arenastaden pågår och möjliggör fler bostäder. I områdena Telestadshöjden, Bredvik samt i Rottne lades kommunala villatomter ut till försäljning under 2021.

I Gemla/Öpestorp har projektering och upphandling av det nya bostadsområdet som innehåller både villatomter och flerbostadshus utförts under året. Byggstart av entreprenadarbeten kommer att ske under början av 2022. I Rottne har en ny etapp med villatomter färdigställts under året, och i det nya bostadsområdet vid Örkens strand i Braås pågår försäljning och markanvisning av tomter för bostäder. Tillgången på villatomter i orterna utanför Växjö är god och det finns i dagsläget cirka 40 tomter till försäljning.

Inom kommunkoncernen har Växjöbostäder under året färdigställt 49 bostäder med olika upplåtelseformer bland annat i kvarteret Saturnus på väster samt kvarteret Tunnländet på Bredvik. Byggnation pågår även för ytterligare 182 lägenheter varav 122 bostadsrätter och ägarlägenheter på området Araby. I kvarteret Ansgarius i centrum pågår utredning samt kalkylarbete för cirka 200-250 lägenheter.

Vidingehem har under året färdigställt Växjö kommuns första trygghetsboende med 15 lägenheter i Ingelstad. I Lammhult har sex lägenheter färdigställts och på Östra Lugnet har 36 lägenheter blivit klara under våren.

Under året, till och med kvartal 3, har enligt SCB 485 lägenheter färdigställts varav 85 procent i flerbostadshus. Det är en minskning jämfört med samma period föregående år då 690 lägenheter färdigställdes men i samma storleksordning som för 2019. Antalet påbörjade lägenheter till och med kvartal 3 är högre än 2020 och i paritet med 2019. Detta tyder sammantaget på att antalet färdigställda bostäder 2021 bör ligga i samma storleksordning som för de senaste två åren.

Växjö kommuns prognos för 2021 visar att cirka 800 bostäder förväntas färdigställas, men siffran kan variera beroende på vilken sida årsskiftet slutbesked ges för byggnationen.

Växjö kommun har stigit från plats 82 till plats 45 i Fokus ranking. Här är det bäst att leva, vilket är ett brett mått. Stigningen beror bland annat på högre siffror inom kategorierna arbetsmarknad och trygghet.

God planberedskap och tillräcklig markreserv möjliggör långsiktig tillväxt

Planberedskapen är god och det finns en beredskap för cirka 5 400 bostäder och detaljplaner med ytterligare omkring 2 400 bostäder som är under planläggning. Under 2021 har sex detaljplaner vunnit laga kraft ytterligare en har antagits. Dessa laga kraftvunna detaljplaner innehåller byggrätter för cirka 700 bostäder inom områdena Öjaby samt Hovshaga/Hagavik.

I dagsläget finns cirka 1 800 planerade bostäder i tecknade avtal som ännu inte är påbörjade. Detta visar att förutsättningarna för en fortsatt hög takt i bostadsproduktionen finns men marknaden styr hur snabbt det kommer att byggas ut. En viktig faktor för att kunna växa långsiktigt över tid är att ha en markreserv, och under året har vissa markförvärv gjorts, bland annat i Ingelstad.

Kommunen har under året även påbörjat utbyggnationen av Växjös nästa stora verksamhetsområde, Nylanda, där cirka 140 hektar ny verksamhetsmark möjliggörs, varav 31 procent är kommunägt. I dagsläget har kommunen sålt cirka fem hektar mark och tecknat optioner för ytterligare 17 hektar. I anslutning till detta planområde har kommunen tidigare förvärvat cirka 160 hektar mark, där ny verksamhetsmark kan tillskapas framöver för att täcka framtida behov.

Blandade upplåtelseformer bidrar till social hållbarhet och minskad segregation

Framtagandet av en ny bostadsförsörjningsplan startades upp under våren 2021 och förväntas godkännas av kommunfullmäktige till sommaren 2022. Tidigare årlig behovsanalys för bostadsförsörjning avses inte uppdateras men används som underlag i analysen inför ny plan. Nya områden planeras med blandade upplåtelseformer och med olika typer av bostäder för att skapa socialt hållbara bostadsområden. Prognosen för 2021 visade att det som skulle färdigställas bestod av 59 procent hyresrätter, 32 procent bostadsrätter och 9 procent äganderätter. Fördelningen av upplåtelseformer i Växjö kommun är 47 procent hyresrätter, 35 procent äganderätter och 18 procent bostadsrätter.

Kostnad för fysisk och teknisk planering

Nyckeltalet avseende Kostnad fysisk och teknisk planering, bostadsförbättringar i kronor per invånare var felaktigt för år 2019 på grund av felaktig inrapportering i räkenskapssammandraget till SCB. För år 2020, som är den senaste mätningen, visar nyckeltalet på minskade kostnader. Detta beror huvudsakligen på organisationsförändring, budgetjustering för interndebitering samt ett nytt

redovisningsupplägg avseende internt upparbetad tid i projekt.

Framtid och omvärld

Växjö kommun har haft en stark befolkningsutveckling under många år. Under 2020 och 2021 har tillväxttakten dock varit lägre på grund av pandemin. Var kommunens nya invånare bosätter sig har stor inverkan på utbyggnaden av bostadsområden, skolor, förskolor och äldreomsorg. Det är en utmaning att planera för nya stadsutvecklingsprojekt och bygga bostäder och ändamålslokaler samtidigt som framkomligheten ska fungera och förväntningarna att uppfylla kommunens hållbarhetsprogram ska tillgodoses.

Konjunkturen inom byggsektorn i Växjö kommun har under de senaste åren varit god, men något lugnare än de närmast föregående, med toppåret 2018. I Växjö kommuns bostadsprognos noteras att antalet påbörjade bostäder för årets tre första kvartal är högre än föregående år och i paritet med 2019. Detta tyder på att antalet nyproducerade bostäder som kommer att färdigställas under kommande år bör ligga i samma storleksordning som de två föregående åren.

En tendens runt om i landet är att bostadspriserna har fortsatt att öka under 2021, starkast för villor. Dock förväntas bostadspriserna att falla något de närmaste åren.

Bostadsutbudet behöver också i högre grad motsvara behovet och utvecklas på ett sådant sätt att fler Växjöbor kan efterfråga bostäderna. Dagens situation med pandemi, osäker materialtillgång och en orolig omvärld ställer och kommer att ställa höga krav på många olika delar av kommunens verksamhet, bland annat att få fram ändamålslokaler, boenden och bostäder i olika former. Att möta detta behov med ökad nyproduktion är svårt, då betalningsförmågan inte alltid matchar boendekostnaden.

Att använda livscykelkostnader som bas för investeringsbedömning och driftkostnadsanalys tillämpas i allt högre grad även i kommunal byggverksamhet. Det innebär att hänsyn tas till alla de kostnader som kan uppstå under en byggnads nyttjandetid, istället för att enbart se på den initiala investeringskostnaden. Ofta visar kalkylerna att miljöanpassade produkter är bättre ur ett totalekonomiskt perspektiv.

Den nya översiktsplanen tillsammans med eventuell etablering av ett nytt sjukhus kan påverka hur utbyggnaden av både verksamhetsområden och bostadsområden kommer att prioriteras i kommunen framöver.

Uppdrag

Möjliggör för fler att bo utanför Växjö tätort, med fler villatomter, nya bostadsområden, ödehuskartläggning, förenklad byggprocess och samverkan med andra aktörer

En ny etapp med villatomter i Rottne byggdes ut 2021 och det nya området i Gemla byggstartas i början av 2022. I området vid Örken i Braås pågår försäljning av tomter och en förstudie pågår även för bostäder i södra Ingelstad.

Arbetet med att genomföra en ödehuskartläggning har pågått under året och utskick har gjorts till cirka 2000 fastighetsägare. 15 personer har hört av sig och visat intresse för att hyra ut eller sälja sin fastighet.

Ett arbete har även skett under året för att förbättra informationen på kommunens hemsida gällande byggprocessen och att förenkla de e-tjänster som finns. Byggprocessen har anpassats så att den stödjer det nationella kravet på digitala detaljplaner.

Påbörja implementeringen av Hållbara Araby 2030

Uppdraget är organiserat i flera delprojekt och omfattar samtliga nämnder och styrelser i Växjö kommun. Kommunledningsförvaltningen sammanställer vilka insatser som varje nämnd och styrelse beslutar och planerar. En central del är framtagande av strategisk stadsdelsplan för Araby. Målbilden är att stadsdelsplanen beslutas under kvartal ett 2022.

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
	Färdigställda bostäder i flerfamiljshus under året, antal/1000 inv.	2020	8		
	Färdigställda bostäder i småhus under året, antal/1000 inv.	2020	1		
	FOKUS Här är det bäst att leva, plats i ranking	2021	45 *		

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
KF E	Kostnad fysisk o. teknisk planering, bostadsförbättringar, kr/inv	2020	658		

* Måttet FOKUS Här är det bäst att leva, plats i ranking kan ej jämföras med kommungruppen större stad. Som bas för jämförelsen används istället hittills bäst inrapporterat värde.

Ökad trygghet i hela kommunen

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Riktningmålet förbättrar sitt sammantagna resultat sedan föregående mätning. Två av fyra nyckeltal visar dock ett sämre utfall än vid förra mätningen. Utfallen för kostnad för olyckor samt nettokostnad för räddningstjänst visar en viss förbättring, även om det är små skillnader. Mellan 2018 och 2020 har indexvärdet Nöjd Region-index, trygghet, sjunkit vilket innebär att medborgarnas upplevelse att otryggheten ökat något i kommunen. Utvecklingen av detta nyckeltal följs noggrant.

Otrygghet

Det breda måttet Nöjd region-index – trygghet visar att otryggheten ökade mellan mätningarna 2018 och 2020. Otryggheten ökade bland både kvinnor och män, och otryggheten är störst bland kvinnor. Nyckeltalet ingår inte längre i den nationella mätningen, men det finns andra nyckeltal att begrunda för 2021. Ett mått i medborgaundersökningen utgår från frågan: "Hur trygg känner du dig utomhus i det området där du bor när det är mörkt ute?". I jämförelse med större stad har Växjö kommun ett sämre resultat – 64 mot 71. Vi har tidigare också följt "Invånare 16–84 år som avstår från att gå ut ensam". Detta nyckeltal har visat stabilitet för Växjö kommun under de senaste åren – mellan 31 och 32 procent har uppgett att de ofta eller ibland avstår från att gå ut ensamma av rädsla för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad. I jämförelse med större stad har Växjö kommun ett sämre resultat.

Ett annat verktyg som är användbart för att se hur tryggheten i kommunen har utvecklats, är den lokala trygghetsundersökningen, och den ger en delvis annan bild än de mått som har lyfts ovan. Undersökningen genomförs av polisen och delfinansieras av kommunen. Resultatet från 2021 års trygghetsmätning visar att otryggheten och andelen invånare som upplever problem i sitt bostadsområde har minskat något sedan föregående år. Av trygghetsmätningen framkommer att den upplevda otryggheten samt att personer avstått från att åka buss eller tåg på grund av otrygghet eller rädsla för att bli hotad, ofredad eller utsatt för våld är de största problemområdena. Oro för att bli överfallen eller misshandlad har minskat något jämfört med år 2020 men är fortsatt ett problem. Det finns dock skillnader mellan de olika stadsdelarna/tätorterna. Den upplevda otryggheten, oro för att bli överfallen eller misshandlad samt någon gång avstått från att åka buss eller tåg är som störst i Araby, Växjö City, Campus och Teleborg. Trots att oron och otryggheten ökat något i kommunen, ligger Växjö som helhet på relativt bra siffror jämfört med det nationella genomsnittet, och utsattheten för brott ligger fortsatt på låga nivåer.

Upplevelsen av otrygghet är alltså inte jämnt fördelad över kommunen. För otrygghet och oro för att bli överfallen eller misshandlad sticker Araby, Teleborg och Campus ut. Vidare utmärker sig Araby genom att ha en avsevärt högre problemlnivå än övriga kommuner på ett betydligt större antal problemområden. Precis som föregående år sticker Campus ut då en hög andel av respondenterna uppger att det finns problem med att kvinnor antastas. Här syns även en tydlig försämring jämfört med föregående år.

Pandemins påverkan på brottslighet

Ytterligare ett år med coronarestriktioner har löpt, vilket har påverkat brottsligheten och otryggheten i samhället. Från flera håll lyfts en oro kring att pandemin medför en ökad risk för bland annat våld i nära relation, olika typer av bedrägerier samt vissa typer av livskvalitetsbrott som skadegörelse, stöld och personrån samt social oro. BRÅ:s statistik visar att antalet anmälda misshandelsbrott mot kvinnor ökade med fyra procent första halvåret 2020 jämfört med året innan. Även Trygghetsberedningens rapport om brottslighet under coronapandemin visar på en marginell ökning av anmälningar om våld i hemmet. Enligt Socialstyrelsen har orosanmälningarna om barn som far illa ökat med fem procent under pandemin i 56 undersökta kommuner. För Växjö del ser vi att orosanmälningar ökat men framför allt på grund av kriminalitet och droger vilket kan vara en indirekt konsekvens av corona men det vet vi inte. Samtidigt har andra restriktioner gjort att viss brottslighet i princip helt har avtagit, till exempel krogrelaterad brottslighet.

Arbetet med kommunens trygghetsvårdar har fortgått i centrum, Araby och Teleborg/Campus till hösten 2021, och en utvärdering av insatsen genomförs. Under sommaren/hösten har kommunen även kompletterat närvaron i Växjö centrum med patrullerande ordningsvakter på stationsområdet. Under året har kommunen tecknat ett samverkansavtal med Växjö Charity för att stärka det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Växjö Charity och kommunen satsar 2 miljoner per organisation under tre år i denna samverkan.

Flera insatser har även genomförts i syfte att öka tryggheten på våra skolor. Utbildningsförvaltningen och Vöfab har installerat flertal bevakningskameror för att förebygga skadegörelse. Utbildningsförvaltningen har även startat upp ett försök med slumpmässiga frivilliga drogtester. En konsekvensanalys av planritningarna för nya Hagavikskolan har genomförts för att säkerställa att skolan blir en trygg, inkluderande och tillgänglig plats för elever, personal och besökare. Ett flertal trygghetsvandringar har genomförts som skapat underlag för att utveckla den fysiska miljön till det trygga.

Ett pilotprojekt *Grannsamverkan unga* med motorburen ungdom i Lammhult initierades av fritidsgården i samverkan med samhällsföreningen och fältgruppen i syfte att minska problemen med buskörning och öka tryggheten på orten. Satsningen verkar ha

haft en positiv effekt och kommer fortsätta under 2022.

Miljö & hälsoskyddsförvaltningen har under året påbörjat en samverkan med andra myndigheter för att på så vis kunna göra gemensamma insatser och arbeta mer tillsammans och förebygga kriminell verksamhet.

Under året har det även genomförts strategiska insatser. En ny struktur för att ta fram tertiälanalyser över brottsligheten och otryggheten i kommunen har tagits fram. Analysen ska utgöra ett stöd vid beslut av prioriteringar och syftar till att skapa förutsättningar för mer effektiva och kunskapsbaserade insatser.

Med utgångspunkt i Hållbara Araby 2030 har det nu tagits fram en ny stadsdelsplan för Araby. Stadsdelsplanen kommer gå till beslut under kvartal ett 2022. Det har även startats upp fyra områdesteam i de prioriterade områdena som samlar aktörer från näringsliv, kommun och föreningsliv i syfte att främja ett mer problemorienterat, samordnat och lokalt utvecklingsarbete inom bl.a. trygghet och säkerhet. En fördjupad analys över otryggheten på Campus har tagits fram, och insatser i samverkan med aktörerna i området är påbörjad.

Kostnadsutveckling för Värends räddningstjänst

Nettokostnad för Värends räddningstjänst visar på en marginell förbättring i kostnadsutveckling sedan föregående mätning, men har ett sämre utfall än genomsnittet för kommungruppen större stad. Växjö kommuns befolkning har en större geografisk spridning i fler tätorter än jämförbara kommuner vilket medför en ökad kostnad för bland annat deltidbrandmän då räddningstjänsten måste organisera sig med ett större antal deltidsstationer och med deltidspersonal.

Vid centrala förhandlingar gällande ersättningsnivåer för deltidspersonal så påverkas Värends räddningstjänst mer än övriga i jämförelsegruppen större städer på grund av en hög andel deltidanställda. En annan kostnadspåverkan är den personalomsättningen som återfinns inom deltidorganisationen. Detta är inte unikt för Växjö kommun men organisationen påverkas mer genom ett större antal deltidanställda än övriga i jämförelsegruppen.

Framtid och omvärld

Otryggheten är ett hinder för många

En av grundstenarna för att Växjö kommun ska vara en attraktiv plats att leva, bo och verka på är att medborgarna känner sig trygga och säkra. Oron för att bli utsatt för brott och den faktiska utsattheten skiljer sig mycket åt, men båda perspektiven är viktiga att arbeta med. Beroende på vilken undersökning vi väljer att analysera så visar siffrorna för trygghet lite olika men alla visar på att cirka 30-40 procent av befolkningen väljer att inte gå ut själva eller känner sig otrygga i sitt bostadsområde en sen kväll när det är mörkt. Växjö kommun sticker inte ut nämnvärt jämfört med andra kommuner men oavsett är det ett hinder för många och bör fortsatt prioriteras. I juni 2021 överlämnade utredningen om kommunernas brottsförebyggande arbete sitt betänkande till regeringen. Utredningen föreslår ett lagstadgat ansvar för kommunerna att ta fram en lägesbild, undersöka och analysera samt försöka hitta orsakerna till problem, ta fram en åtgärdsplan och följa upp arbetet. Utredningen föreslår att lagen ska träda i kraft 1 januari 2023.

Återuppbyggnad av det civila försvaret

I regeringens budgetproposition för 2021 beskrivs långsiktiga satsningar för att stärka och ytterligare intensifiera återuppbyggnaden av det civila försvaret. I denna proposition finns ingen specifik satsning för kommunernas arbete med civilt försvar, men flertalet insatser påverkar kommunens arbete. Utgångspunkterna är att Totalförsvaret (militärt och civilt försvar) ska utformas och dimensioneras för att kunna möta ett väpnat angrepp mot Sverige. Med anledning av det säkerhetspolitiska läget har denna fråga fått ett ökat fokus. Därför behöver kommunen stärka sin förmåga för central samordning men också specifikt genom framtagning av beredskapsplaner, säkerhetsskydd, kontinuitetsplanering, kompetenshöjning och uppbyggnad av krigsorganisation. Kommunens samhällsviktiga verksamheter behöver bli robustare, och vid planeringen av hur kommunen ska utvecklas behöver denna aspekt tydligare analyseras framöver.

Värdefull och livsviktig information

En del av vår information är extremt värdefull, ibland till och med livsviktig, såsom information i patientjournaler eller i olika styrsystem. Om denna information går förlorad eller blir felaktig kan det få katastrofala följder. Idag går digitaliseringen fort, och det är viktigt att vi analyserar känslig data och skyddar den mot manipulation eller destruktion. Därför är det nödvändigt med ett systematiskt informationssäkerhetsarbete för att skapa en robust och säker hantering. Även arbetet med skydd av personuppgifter enligt dataskyddsförordningen behöver implementeras i utvecklingsarbetet på ett djupare plan.

Värends Räddningstjänst till räddningstjänstssamverkan Småland Blekinge

Från och med 2022-01-17 ansluter sig Värends Räddningstjänst till räddningstjänstssamverkan Småland Blekinge gällande övergripande ledning. Det är 30 kommuner som har gått in i gemensam systemledning med hela Kronoberg, Blekinge, Jönköping, delar av norra Kalmar län och Ydre kommun, detta betyder att vi snabbt kan få fram mycket resurser vid större händelser. Ledningscentralen bemannas av SOS-personal samt gemensamt ett ledningsbefäl och vakthavande befäl.

Uppdrag

Utvärdera och möjliggöra fortsatt finansiering av trygghetsvårdar, samt förstärkta resurser till andra trygghetsskapande åtgärder.

Växjö kommun har genomfört en utvärdering av satsningen på trygghetsvårdar. Arbetet är färdigt och kommer att

Uppdrag

slutredovisas 2022. Till förstärkningarna hör utökad verksamhet för nattvandrare, förbättrad belysning på utvalda platser, patrullerande ordningsvakter i stationsområdet och fler trygghetsvårdare. Dessutom har en undersökning av trygghet på Campus genomförts, och en särskild samverkansgrupp för Campusområdet har initierats.

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
	Responstid (tid från 112-samtal till första resurs är på plats) för räddningstjänst, mediantid i minuter	2021	11	↘	
	Kostnad för olyckor to-talt, kr/inv	2020	7 000	↗	
	Nettokostnad räddningstjänst, kr/inv	2020	731	↗	
	Nöjd Region-Index - Trygghet	2020	48	↘	

Stödja individer och främja ett tryggt och självständigt liv

Tryggare välfärd med stöd, vård och omsorg efter behov

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Skillnaden vad gäller riktningens underliggande resultat- och kvalitetsmått är överlag marginell över de senaste åren. Brukarbedömningen inom såväl kommunens hemtjänst som särskilt boende visar fortsatt stabila och goda resultat trots en viss nedgång. Pågående strategier för att uppnå högre effektivitet i verksamheten har börjat ge resultat, vilket märks på effektivitetsnyckeltalet för särskilt boende. Omställningsarbetet till en god och nära vård och omsorg utifrån den nationella strategin pågår. Arbetet med förankring och implementering fortlöper under de närmaste åren.

Trygga och nöjda invånare med stöd, vård och omsorg efter behov

Brukarbedömningen inom äldreomsorgen i såväl hemtjänst som särskilt boende visar på en mindre nedgång sedan föregående mätning, även om skillnaderna är marginella och resultatet fortsatt på en bra nivå. Växjö kommun har fortsatt bra resultat inom områden som berör bemötande, trygghet, förtroende för och möjlighet till kontakt med personal.

Inom måltidsområdet ses en tydlig positiv trend avseende brukarnöjdheten, såväl vad gäller matdistribution som hur maten smakar i särskilt boende. Individer med matdistribution kan välja mellan fem olika huvudrätter dagligen, vilket sannolikt bidrar till upplevd nöjdhet.

Socialpsykiatrins verksamheter arbetar vidare med brukarombud inom särskilda boenden. Målet med funktionen är att stärka brukarinflytandet och öka delaktigheten, vilket i sin tur ska medverka till att säkerställa den brukarupplevda kvalitén.

För att bidra till en trygg välfärd finns väl utarbetade strategier rörande personalkontinuitet, team- och nätverksbaserat arbete samt utredningsförfarande. Arbetssättet IBIC, Individens behov i centrum, används sedan en tid tillbaka för att säkerställa att rätt stöd beviljas på rätt nivå utifrån behov.

Effektivitet i jämförelse med andra större städer

Växjö kommun har över ett antal år haft en ökning rörande kostnader för hemtjänst och särskilt boende. Motsvarande ökning noteras även på nationell nivå. Senaste effektivitetsnyckeltalet för särskilt boende (2020) indikerar dock ett trendbrott för Växjö kommun där kostnaderna minskat jämfört med 2019 års mätning. Motsvarande minskning ses inte på nationell nivå. Den positiva kostnadsutvecklingen kan förklaras av strategiskt arbete med att vilandelägga platser på särskilda boenden med överkapacitet av platser i förhållande till behov och efterfrågan.

Effektivitetsnyckeltalet för hemtjänst indikerar högre kostnader för 2019 i förhållande till föregående år, vilket delvis kan förklaras av högre anslag för satsningar samt löne- och prisökningar, vilket resulterar i en högre kostnadsnivå. Nyckeltalet påverkas också av utvecklingen av antal omsorgstagare, där förändring kan ske snabbt och utan möjlighet till samma förändringstakt vad gäller

exempelvis personalkostnader. Jämfört med kommungruppen större stad har Växjö dock en lägre kostnad per hemtjänsttagare.

Nettokostnadsavvikelsen för LSS har ökat jämfört med föregående mätning. Den översyn av omsorg funktionsnedsättning som gjordes 2019 visar att kostnadsläget delvis beror på att Växjö kommun har en större andel gruppboende i förhållande till jämförbara städer. Då en plats i gruppboende oftast innebär ett större omvårdnadsbehov medför detta också en högre kostnad. Kommunens dagliga verksamheter bedrivs därtill med stor spridning över kommunens geografiska område, vilket också får en påverkan på nettokostnadsavvikelsen utifrån lokal- och personalkostnader.

Uppdragsplan för god och nära vård och omsorg framtiden

Med den enskilde individens behov, resurser och förutsättningar som utgångspunkt samt en hälsofrämjande och förebyggande riktning har en uppdragsplan för kommunens fortsatta omställningsarbete till en God och nära vård och omsorg tagits fram utifrån den nationella strategin. Arbetet med uppdragens genomförande, förankring och implementering har påbörjats och fortlöper under de närmaste åren.

Digitala lösningar för ökad trygghet och smartare användning av resurser

Utgångspunkten är att ta tillvara på digitaliseringens möjligheter för att öka kvaliteten, använda resurserna smartare och skapa större trygghet och självständighet för omsorgstagaren. Mobil journalföring, digital signering, läkemedelsrobotar och GPS-baserad lösning för trygghetslarm är några exempel på digitala lösningar som i vissa verksamheter redan finns på plats och som i andra har varit föremål för utredning inför ett eventuellt införande. Pandemin har även medfört att nya digifysiska arbetsmetoder arbetats fram och implementerats. Livsmedelskontroll är ett område där de fysiska besöken kompletteras med digitala kontroller.

Under 2021 upphandlades ett gemensamt verksamhetssystem för förvaltningen arbete och välfärd samt omsorgsförvaltningen där implementationen av verksamhetssystemet planeras vara genomförd under 2022.

Under hösten har även ett byte av journalsystem för hälso- och sjukvårdsjournalerna genomförts enligt plan.

Framtid och omvård

Socialstyrelsen fastslår i sin senaste lägesrapport att pandemin påverkat den psykiska och fysiska folkhälsan. Antalet vård- och omsorgsaktörer som den enskilde behöver ha kontakt med ökar och en generell utmaning inför framtiden blir att samordna myndighetsutövning och insatser på ett effektivt sätt för att tillmötesgå invånarnas behov. Ökat behov kopplat till våld i nära relation och ofrivillig ensamhet kan noteras. Socialstyrelsen fastslår även att miljöer med utanförskap och ekonomisk utsatthet kan öka risken för att barn och unga hamnar i oönskade situationer med kriminalitet och missbruk som följd.

Bostadsbristen i landet har inneburit att många personer som inte kommer in på den ordinarie bostadsmarknaden vänt sig till socialtjänsten. Ensamstående kvinnor med låg inkomst och hemmavarande barn är en sådan grupp, och deras osäkra boendeförhållanden medför att inte minst barnen kan påverkas negativt.

Vidare pågår en översyn av socialtjänstlagen samt en översyn av lag om stöd och service till vissa funktionshindrade. Den nya socialtjänstlagen, som bland annat föreslås innehålla bestämmelser om möjlighet till stöd utan föregående behovsprövning, förväntas bidra till en ökad tillgänglighet och till att sänka tröskeln för individer att ta emot stöd från socialtjänsten i ett tidigt skede.

Samtidens utveckling sätter tydliga spår även inom måltidsområdet – ökade krav på hållbarhet och valmöjligheter är några aspekter. Maten till omsorgstagare blir alltmer individanpassad, vilket ställer krav på flexibilitet utan att kostnaderna ökar. Dessutom blir behovet av krisberedskap och kontinuitetshandling inom måltids- och livsmedelsområdet allt tydligare. Under 2022 intensifieras arbetet med hållbarhet och mot matsvinn inom måltidsområdet. Utvecklingen kommer att kunna följas i Livsmedelsverkets nationella jämförelser.

Uppdrag

Kvalitetsprogram i äldreomsorgen med implementerad demensstrategi, aktivering mot ensamhet och stärkt anhörigstöd

Uppdraget genomförs inom ramen för omställningen till en God och nära vård och omsorg. En särskild enhet med fokus på att samordna förebyggande insatser, utveckla och säkerställa anhörigstöd samt motverka ofrivillig ensamhet har startats upp inom omsorgen. Inom särskilt boende har omsorgstagare haft besök av terapihundar med mål att minska isolering. Antal anhörigkonsulenter har ökat från en till tre. Demenssteam med olika professioner kommer starta upp under 2022. Rekrytering av demenssjuksköterskor är genomförd. En undersköterska knuten till demenssjuksköterskorna har anställts för ökad kvalitet och tillgänglighet. Projektledare är utsedd för att utreda och implementera demensstrategin.

Införa förenklad biståndsprövning för vissa insatser

Personer över 75 år har möjlighet att ansöka om fler insatser än tidigare genom förenklad handläggning. Insatserna som avses är städ, tvätt och inköp enligt frekvens i omsorgsnämndens vägledning för insatser enligt socialtjänstlagen, eller mer sällan om man så önskar. Möjligheten att ansöka om trygghetslarm och matdistribution genom förenklad handläggning kvarstår som tidigare för personer över 65 år.

Utveckla den förebyggande nutritionsvården

Uppdrag

Uppdraget genomförs inom ramen för omställningen till en god och nära vård och omsorg. Under året har ett nytt arbetssätt testats på Evelid i syfte att höja kunskapsläget om nutrition. Sjuksköterskor har fått ökat stöd av dietist i att göra näringsberäkningar, att stödja undersköterskor och sjuksköterskor i att komma igång med mat- och vätskeregistreringar och att etablera ett aktivt arbetssätt med utvecklade rutiner för att undvika undernäring. Arbetssättet är under implementering och genomförs i samverkan mellan omsorgen och måltidsorganisationen. Dietisterna tillhör numera omsorgens sjuksköterskeorganisation i syfte att skapa specialistteam mellan dietist och specialistsjuksköterskor.

Se över förutsättningarna för att personer över 85 ska erbjudas fysisk läkarkontakt en gång om året

Detta uppdrag ingår som ett delprojekt i omställningsarbetet till en God och nära vård och omsorg. Under året har avstämningssmöten skett med verksamhetschefer inom primärvården. Samtliga verksamhetschefer anger att de inte har några svårigheter att erbjuda fysiska läkarbesök till de äldsta personerna.

Möjliggöra mer kontinuerlig kvalitetsuppföljning av insatser, exempelvis matkvalitet och hemtjänst, än brukarundersökningarna.

Genom utvecklande av nya metoder för kvalitetsuppföljning såväl som att förbättra strukturerna för redan befintliga uppföljningar möjliggörs goda förutsättningar för en systematisk och kvalitativ uppföljning. Växjö kommun deltar även i samverkan med Linnéuniversitetet via FYS, forskarskolan för yrkesverksamma, samt har en representation i SKR:s, Sveriges kommuner och regioner, nätverk för systematisk uppföljning.

Kompetenslyft inom äldreomsorgen och fler specialistsjuksköterskor

En satsning benämnd Äldreomsorgslyftet ger medarbetare möjlighet att utbilda sig till undersköterska på betald arbetstid. Under året har ett antal medarbetare påbörjat utbildningsinsatsningen. Andelen utbildad tillsvidareanställd personal inom äldreomsorg och omsorg funktionsnedsättning uppgår till 87 procent.

Därutöver har en riktlinje för så kallad utbildningstjänst fastställts och ett antal sjuksköterskor har fått beviljad betald utbildning till distriktssköterska under året.

Höja HAB-ersättningen till nivå med statsbidraget

Habiliteringsersättningen är höjd med 33 procent till 63 kronor per dag (avser hel ersättning) från och med 1 juni 2021 med retroaktiv utbetalning för perioden januari - maj 2021. Ytterligare höjningar kommer att genomföras under 2022.

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	2020	87	↘	
	Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	2020	79	↘	
	Nettokostnadsavvikelse LSS, (%)	2020	2,6	↘	
	Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/hemtjänsttagare	2020	365 921	↘	
	Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/brukare	2020	867 893	↗	

Pressa tillbaka utanförskap och minska social utsatthet

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Utfallet i de underliggande nyckeltalen indikerar en ihållande positiv utveckling. Strategier för bland annat teambaserat arbetssätt, rätt insatser och automatisering/digitalisering möjliggör koncernövergripande och resurseffektiva arbetsmetoder. Växjö arbete med förebyggande barnvård, behovsanpassad öppen- och missbruksvård samt utvecklingen av fältverksamhet och mobila team bidrar till riktningens utveckling.

Samverkan, förebyggande arbete och tidiga insatser

I länet fortgår implementeringen av Barnens bästa galler! i Kronoberg. Parterna ska komma fram till gemensamt arbetssätt kring barn och unga. Arbetet leds av en styrgrupp med chefer från hälso- och sjukvården, skolan, socialtjänsten och polisen. Barnet ska som rättighetsbärare stå i centrum och länets resurser samlas runt barnet då det behövs någon form av insats. Växjö kommun arbetar utifrån förebyggande och individuellt anpassade insatser, bland annat utifrån funktionen skolsociologer. Syftet är att gemensamt stärka elevernas närvaro och bidra till förbättrad psykisk hälsa bland barn och unga.

En kombination av förebyggande och tidiga insatser, kvalitativa hemmaplanslösningar, utveckling av öppenvårdsinsatser samt ett helhetsgrepp kring placerings- och hemtagsarbetet bidrar till att barn och ungdomar som inte återkommer till socialtjänsten efter avslutad insats ökar. Även kostnaderna för placeringar utvecklas i positiv riktning, en trend som prognostiseras vara ihållande även kommande år. Arbetet påverkar i sin tur också utfallet för nettokostnaderna för individ- och familjeomsorg, en post som innefattar vård för vuxna med missbruksproblem, barn- och ungdomsvård, övrig vuxenvård, ekonomiskt bistånd samt familjerätt och familjerådgivning. Kostnaderna har minskat något över tid, dock visar analys att kostnader för ekonomiskt bistånd ökar.

Ökat behov av förebyggande arbete och bekämpning av våld i nära relationer

Samverkansytan mellan arbete och välfärd och utbildningsförvaltningen som utgörs av fältverksamhet och mobila team blir allt viktigare för att förebygga social otrygghet, missbruk och kriminalitet bland unga. Syftet med de mobila teamen är att samordna och effektivisera det förebyggande arbetet kring eleverna på respektive skola. Genom teamets olika kompetenser möjliggörs stöd för ungdomarna under såväl skoltid som fritid. Växjö kommun konstaterar likt många andra instanser att risken för våld i nära relation ökar på grund av omständigheter kopplat till pandemin. Insatser för att stötta både offer och förövare bedrivs i länsövergripande samverkan.

För att öka besöksfrekvensen till träffpunktsverksamheterna har innehållet och fokusområden för dessa anpassats utifrån målgruppens intressen och behov. Då kvinnor har haft ett lågt deltagande har även riktade kvinno- och mammagrupper startat. Träffpunkterna är vanligtvis välbesökta, men på grund av covid-19 har verksamheterna ej kunnat bedrivas i samma omfattning som tidigare.

Stöd till vuxna med sammansatt problematik

Fokus på placeringstider har intensifierats, vilket givit resultat mot budget. Boendet Novus är ett resultat av sammanslagningen av utredning- och akutenheten och ungdomsbasen, som genomfördes under föregående år. Den organisatoriska förändringen har breddat Växjö kommuns förmåga att matcha behoven och lösa placeringar på hemmaplan, vilket bidrar till minskade externa placeringar. Samverkan avseende stödlägenheter som komplement till placeringar är pågående. När processen för förberedande sysselsättning sjösatts kommer klienter kunna erbjudas insatser som syftar till egenförsörjning och stabilitet i nykterhet och drogfrihet.

Under de senaste åren har familjeorienterat boendestöd testats och utvärderats. Insatsen innebär att boendestödaren även ska kunna ge stöd i föräldrarollen. Målet är att minska antal kontakter som familjerna har samt att ge särskilt och sammanhållet stöd kring barnen, något som tidigare inte ingick i insatsen. Nämnada arbetssätt och initiativ bidrar till att andelen vuxna med missbruksproblematik som ej återaktualiseras efter avslutad insats ökar, en positiv trend som varit ihållande över tid.

Från ekonomiskt bistånd till varaktig försörjning

Andel personer som varaktigt har kunnat etablera sig på arbetsmarknaden efter att ha uppburit försörjningsstöd sjunker. Den positiva trend som tidigare noterats har därmed avstannat. Utfallet kan sannolikt delvis härledas till pandemins påverkan på arbetsmarknaden, men indikationer på att Växjö har ett sämre utfall än jämförelsestäderna noterades även innan pandemins början. Att andelen personer som åter är i behov av försörjningsstöd inte sjunker påverkar i sin tur kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd, såväl som nettokostnaderna för biståndet i negativ riktning.

Hinder att utföra bostadstillsyn

Utifrån smittskyddssynpunkt har bostadstillsyn med fokus på inomhusmiljö ej kunnat genomföras som planerat. Med löpande tillsyn får kommunen möjlighet att kommunicera tillsynens syfte samt vilka krav som ställs på fastighetsägare. Samtidigt leder en löpande tillsyn ofta till lägre andel inkomna klagomål på inomhusmiljö i hyresbostäder. Möten med fastighetsägare har utifrån de restriktioner som råder kombinerats med den digitala tillsynen av särskilda boenden, då flera av fastighetsägarna också äger flerbostadshus. Fokus har legat på egenkontrollarbetet som är av samma betydelse oavsett om man äger en fastighet för särskilt boende eller för flerbostadshus. Bostadstillsynen återupptas så snart smittläget tillåter.

Framtid och omvärld

SKR, Sveriges kommuner och regioner, signalerar att många kommuner rapporterar svårigheter att hålla ursprunglig budget för individ- och familjeomsorg. Kostnadsökningarna härrörs bland annat från ökad missbruksproblematik bland unga vuxna, fler orosanmälningar, fler fall av hedersrelaterat våld och våld i nära relationer samt fler komplexa placeringar av barn och unga.

Tidiga insatser är ofta avgörande för barn och unga som riskerar att fara illa. Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att lämna förslag på hur möjligheterna att ge öppna insatser utan samtycke kan öka. Uppdraget är en del i regeringens särskilda åtgärdsprogram mot gängkriminalitet, det så kallade 34-punktprogrammet.

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
KF R/K	Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	2021	66	↘	■
KF R/K	Ej återaktualiserade barn 0-12 år ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%)	2019	82	↗	●
KF R/K	Ej återaktualiserade vuxna med missbruksproblem 21+ ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%)	2019	83	↗	●
KF E	Nettokostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv	2020	1 096	↘	●
KF E	Nettokostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv	2020	3 754	↗	●

Möjliggöra en aktiv fritid

Ett kultur- och fritidsutbud med mer bredd och spets

◆ Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Nyckeltalens sammantagna utfall innebär en försämring av målpuffyllelsen sedan föregående år, utfallet har inte förändrats sedan delårsredovisningen. Den negativa utvecklingen härleds främst till pandemins påverkan på kulturutbudet. Kommunens fritidsutbud har också påverkats av rådande omständigheter med minskad verksamhet och inställda publika sammanhang som följd.

Pandemins påverkan på kultur - och fritidsutbudet

Rådande restriktioner har påverkat kommuninvånarnas tillgång till kultur - och fritidsaktiviteter. Inom kulturområdet är det i första hand den publika verksamheten som har minskat. Pandemin har därtill medfört negativa konsekvenser för den sociala hälsan genom exempelvis ökad ensamhet och mindre tillgång till mötesplatser. Studier har visat en ökad risk för ohälsosamma levnadsvanor i termer av minskad fysisk aktivitet, framförallt bland grupper som är socialt och ekonomiskt utsatta. Färre barn och ungdomar har idrottat i en förening under pandemin, där minskningen är särskilt påtaglig för äldre ungdomar samt personer med funktionsvariation.

Pandemin har för många inneburit ett tillfälle att prova nya motionsformer på nya platser, framförallt i naturen. Ett ökat deltagande inom friluftsliv har noterats, där stadsnära och lättillgängliga områden har varit särskilt välbesökta.

Allmän fritids- och kulturverksamhet

Sedan föregående mätning har medborgarnas bedömning av möjligheten till fritidsaktiviteter sjunkit något, vilket kan härledas till att tillgången till evenemang och nöjesutbud minskat. Analys visar att invånarna är mest nöjda med tillgången till parker, grönområden och natur samt möjligheterna till att utöva fritidsintressen. Växjö kommuns kontinuerliga utvecklingsarbete med utomhusmiljöer bedöms bidra positivt till resultatet.

Även medborgarnas bedömning av kommunens kulturverksamhet har försämrats sedan föregående mätning. Den negativa utvecklingen härleds till det minskade kulturutbudet orsakat av pandemin, samt att en återstart av kulturinstitutionerna inte varit möjlig att genomföra i någon större omfattning. I syfte att skapa ett utökat kvalitativt kulturutbud samt större tillgång till kultur har insatser i form av ett höjt och breddat långsiktigt kulturstöd genomförts. Scensommar har kunnat genomföras, med fokus på kulturarangemang för barn och unga. I syfte att främja det lokala kulturlivet och höja den långsiktiga attraktiviteten i Växjö City har beslut fattats om att genomföra ett årligt återkommande evenemang i form av en öppen stadsmiljöhöjande tävling.

Nyckeltalet kostnad kulturverksamhet har en fortsatt positiv utveckling i avseendet att kostnaderna minskat. Det gäller framförallt området allmän kulturverksamhet. I relation till jämförelsegruppen större stad har Växjö kommun lägre kostnader. Utfallet är ett resultat av att restriktioner och rekommendationer medfört inställd eller begränsad verksamhet, det är troligt att kostnaderna ökar när pandemin ebbat ut då mer av den planerade verksamheten kan genomföras.

Utfallet för nyckeltalet kostnad fritidsverksamhet visar på en viss negativ utveckling i förhållande till föregående period i avseendet att kostnaderna ökat. Orsaken till utfallet härleds framförallt till de extrastöd som Växjö kommun sammantaget betalade ut till föreningslivet för att lindra konsekvenserna av pandemin och möjliggöra nystart. Växjö kommun har dock lägre kostnader än jämförelsegruppen större stad, en trend som pågått sedan 2017.

Kultur - och biblioteksverksamhet

Biblioteksbesöken har minskat i något mindre omfattning än andra besöksaktiviteter, då biblioteken i kommunen möjliggjort service genom begränsade öppettider för utlåning. Växjö kommun arbetar aktivt med integration och målgruppsanpassad verksamhet, genom exempelvis förstärkning av personal på Tallgården, vilket syftar till att i större utsträckning nå personer som generellt inte besöker biblioteken.

För att tillgängliggöra kultur utifrån invånarnas olika förutsättningar har såväl digitala arrangemang, som utbildningsinsatser genomförts.

Idrotts, friluftsanläggningar och mötesplatser

Intresset för friluftsliv har fått ett uppsving vilket resulterat i en ökad användning av friluftsanordningar. Kommunen har genomfört kvalitetshöjande insatser vid vandringsleder, elljusspår och badplatser. Ett helhetsgrepp har tagits om Evedalsområdet i syfte att skapa en attraktiv plats för invånare och besökare, med förslag till upprustning av badplats samt förbättrad tillgänglighet.

Framtid och omvärld

Pandemins påverkan på kultur - och fritidsutbudet

Pandemin och därpå följande restriktioner har medfört ett begränsat kultur- och fritidsutbud. De direkta konsekvenserna är bland annat begränsad verksamhet, minskat deltagande i föreningslivet, intäktsbortfall och uteblivna arbetstillfällen vilket i sin tur kan få långsiktig påverkan på folkhälsan.

Ett ökat fokus har lagts vid digital verksamhet och utveckling i syfte att tillgängliggöra utbud som varit föremål för restriktioner. Ett digitaliserat utbud utgör på sikt ett värdefullt komplement vid sidan om det fysiska. Ett allt för starkt fokus på digitalisering riskerar samtidigt att exkludera vissa målgrupper.

Uppdrag

Höj och bredda långsiktigt kulturstöd

Det långsiktiga kulturstödet har höjts och därtill breddats med två nya mottagare av stödet. Per 2021 uppbar därmed totalt 18 föreningar långsiktigt kulturstöd till en summa av 4 370 000 kr.

Digital kursatsning med digitalisering av offentlig konst och digitala aktiviteter för att minska den ofrivilliga ensamheten

Offentliga arrangemang så som Kulturnatten, valborg och nationaldagen har genomförts i digitalt format och digital programverksamhet har utvecklats inom flera verksamheter. Befintlig app över offentlig konst har omarbetats till ett enklare format med kartfunktion. Därtill pågår vidareutveckling av kulturkartan. Genomförda utställningar har varit digitala, alternativt haft digitala inslag i form av text- och bildinlägg samt videovisningar. Digital handledning har genomförts och digital hjälp online erbjuds kontinuerligt. Ett antal instruktionsfilmer om digitala tjänster har arbetats fram.

Långsiktigt höjda ambitioner för kultur och evenemang i Växjö city

Beslut är fattat om att genomföra ett årligt återkommande evenemang i form av en öppen stadsmiljöhöjande tävling som långsiktigt främjar det lokala kulturlivet och höjer den långsiktiga attraktiviteten i Växjö city. Det operativa genomförandet är under planering.

Satsning på integration, läsförståelse och svenska med förstärkt mötesplats på Tallgården

Tallgårdens bibliotek har utökats personalmässigt med en bibliotekspedagog. Programverksamhet och uppsökande arbete har startat. Stort fokus läggs på integrationsarbete och att bygga nätverk i området. Bibliotek, mötesplats och medborgarkontor har samlakerats genom samarbete mellan kultur- och fritidsnämnden, nämnden för arbete och välfärd och Växjö-bostäder.

Nyckeltal		Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
KF	E	Kostnad fritidsverksamhet, kr/inv	2020	1 808	↘ ●
KF	R/K	Nöjd Region-Index - Fritidsaktiviteter	2020	69	↘ ●
KF	R/K	Nöjd Medborgar-Index - Kultur	2020	66	↘ ■
KF	E	Kostnad kulturverksamhet, kr/inv	2020	1 299	↗ ●

Ett engagerat civilsamhälle och starkare föreningsliv

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Utfallen i de till riktningsmålet tillhörande nyckeltalen indikerar en sammantaget negativ utveckling. Pandemin har resulterat i ett minskat deltagande i föreningslivet, likaså har graden av nöjdhet gällande invånarnas möjligheter till insyn och inflytande minskat. Nyckeltalet avseende totalt utbetalt bidrag för deltagartillfällen i idrottsföreningar visar att kostnaderna ökat i relation till föregående period, vilket är ett resultat av att Växjö kommun betalat ut tillfälliga extrastöd i syfte att lindra pandemins konsekvenser och möjliggöra återstart.

Pandemins påverkan på civilsamhälle och föreningsliv

Pandemin har påverkat, och påverkar även fortsättningsvis förutsättningarna för en aktiv fritid. Idrottsrörelsens barn- och ungdomsverksamhet har under året anpassat verksamheten utefter rådande regler och rekommendationer. Restriktionerna har lett till att den traditionella tävlingsidrotten fått ställa in samt ställa om verksamheterna till mindre skala, vilket har påverkat föreningarnas ekonomi. För kulturområdet har restriktioner av besöksantal vid offentliga tillställningar fått omfattande konsekvenser i termer av minskat och förändrat kulturutbud samt intäkts- och inkomstbortfall. Detta i sin tur innebär ett minskat antal arbetstillfällen i kulturbranschen.

RF-SISU Småland, Linnéuniversitetet och kommunerna i Kronobergs, Kalmar och Jönköpings län har tagit initiativ till en undersökning bland tränare och ledare för att undersöka pandemins påverkan på den småländska idrotten utifrån föreningarnas perspektiv. Undersökningen pekar bland annat på behov av kompetenshöjande insatser för tränare men också att tillgången på ändamålsenliga lokaler blir bättre. Brist på ideella ledare lyfts också fram som en utmaning av föreningslivet.

Bidrag och stöd

En översyn av föreningsbidragen genomförs i dialog med berörda nämnder. Syftet är att nå en förbättrad likvärdighet för villkor och bedömning, effektivisering av det interna arbetet samt att stöden bättre möter föreningarnas behov. Under hösten har konsekvensanalyser och dialoger med föreningar genomförts. Berörda föreningar inkluderas i arbetet inför förankring och beslut i de olika nämnderna.

Utfallet av nyckeltalet deltagartillfällen i idrottsföreningar uppvisar en negativ trend men är i nivå med resultatet för jämförelsegruppen större stad. Minskningen härleds till pandemin som begränsat förutsättningarna för föreningar att bedriva verksamhet. Sett över tid har deltagandet minskat sedan 2015 men den negativa trenden avstannade innan pandemin. Det senaste utfallet tydliggör behovet av satsningar som möjliggör återstart.

Utfallet av nyckeltalet totalt utbetalt bidrag för deltagartillfällen i idrottsföreningar visar att utbetalningen av stöd och bidrag ökade under 2021. Skälet till detta är att Växjö kommun under året beslutat om tillfälliga extrastöd till föreningslivet i syfte att lindra konsekvenserna av pandemin och möjliggöra återstart. Ökade kostnader är därmed inte en direkt indikation på ett ökat deltagande.

Utöver extrastöd till föreningslivet har Växjö kommun under året bland annat delat ut arbetsstipendier till kulturskapare för egen konstnärlig praktik. Kommunen kommer fortsatt att vidta åtgärder för att stödja kultur- och föreningslivets återstart.

Fältverksamhet, områdesteam och civilsamhälle

Områdesteam har bildats för att samordna initiativ som pågår i Araby, Lammhult, Teleborg och Braås. Vidare fortgår utvecklingsarbete kring mobila teamens arbete. Därtill pågår ett utvecklingsarbete för att utvärdera och utveckla arbetet i fält, i syfte att förebygga kriminalitet och minska utanförskap.

Insatser mot utanförskap fortsätter genom att möjliggöra för fler att delta i föreningsliv eller andra fritidsaktiviteter. Civilsamhället och föreningslivet har en viktig roll i samhället genom att bidra till en meningsfull fritid, bryta isolering, främja integration och demokratiska rättigheter. Arbete pågår för att utveckla samverkansformer med civilsamhället för att säkerställa långsiktighet och gemensamt engagemang i samhälls- och välfärdsfrågor. Genom formalisering av tydligare samhällsuppdrag kan föreningar aktivt medverka för det mål som Växjö kommun satt upp om ökad inkludering, stärkt folkhälsa och stärkta förutsättningar för civilsamhället.

Nyckeltalet nöjd inflytande index visar en försämrad måluppfyllelse, både i relation till jämförelsegruppen och i förhållande till

föregående mätning. Dock uppvisar även jämförelsegruppen en negativ utveckling. Det är svårt att utifrån denna data dra några säkra slutsatser om skälet till den lokala utvecklingen. Ur ett nationellt perspektiv kan en möjlig bidragande orsak vara den ökade digitaliseringen av information och tjänster vilket i sin tur medför höjda förväntningar på tillgänglighet, återkoppling och service. Digitaliseringen innebär också en utmaning för grupper i samhället som har svårt att ta till sig den nya tekniken. En annan faktor som eventuellt kan vara bidragande är förändrade uttryck för engagemang vilket exempelvis kan ses i form av minskat deltagande i politiska organisationer och föreningsliv. En sådan utveckling innebär också att den offentliga sektorn behöver anpassa form och forum för kommunikation och dialog. Ett tecken på att utvecklingen inte är ett uttryck för allmänt minskat samhällsengagemang är att det nationella valdeltagandet ökat vid varje val sedan 2002.

Framtid och omvärld

Pandemins påverkan på civilsamhälle och föreningsliv

Det råder fortsatt osäkerhet kring i vilken utsträckning medlemmar och aktiva återvänder till föreningslivet efter pandemin. Inaktivitet kan öka riskerna för framtida hälsoproblem och bidra till ett ökat utanförskap.

Bidrag och stöd

Utredningen kring möjliga finansieringslösningar och förslag till former för stärkt samverkan med civilsamhället kring olika samhällsuppdrag ska färdigställas under 2022. Vidare pågår ett arbete med att teckna idéburet offentligt partnerskap, med ett antal föreningar i syfte att bidra till stärkt integration och folkhälsa. Att utveckla denna samverkansform kan potentiellt bidra till att invånarna, inte minst barn och unga, ges bättre förutsättningar för en god hälsa.

Uppdrag

Förstärkt samverkan med civilsamhället och fler möjligheter för företag som tar samhällsansvar att utföra uppgifter.

En utredning är påbörjad som ska presentera möjliga finansieringslösningar och förslag till former för förstärkt samverkan. Parallellt har en översyn av föreningsstöden genomförts vilket har synergier med detta uppdrag.

Ett arbete pågår med att teckna idéburet offentligt partnerskap, IOP, med ett antal föreningar i syfte att bidra till stärkt integration och folkhälsa. Vidare har samverkan fortsatt med civilsamhället utifrån det nätverk som finns kopplat till frågor som rör mottagande och etablering – Vi är Växjö (VäV). Prioriterat under 2022 är att färdigställa utredningen och under-teckna IOP enligt ovanstående.

Förstärk samordningen av fältverksamhet, mobila team, mötesplatser och annat områdesbaserat arbete.

Områdesteam har bildats för att samordna initiativ som pågår i Araby, Lammhult, Teleborg och Braås. Vidare fortgår utvecklingsarbete kring mobila teamens arbete. En utvärdering av arbetet i fält initierades under 2021 vilken syftar till att stärka arbetet mot utanförskap.

Utvärdera och utveckla arbetet i fält för att förebygga kriminalitet och minska utanförskap

Uppdragsinnehåll är formulerat och syftar till att beskriva ett nuläge kring de olika aktiviteter och insatser och strategier/mål som de olika aktörerna inom koncernen bidrar med för att förebygga, främja men även det mer ingripande arbetet som utförs via fältverksamhet, trygghetsvårdar, bostadssociala insatser. Uppdraget fortgår under 2022 i processen Utbilda för ett livslångt lärande.

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
	Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	2020	31		
	Totalt utbetalt bidrag för deltagartillfällen i idrottsföreningar (7-20 år), kr/inv.	2021	1 605*		
	Nöjd Inflytande-Index - Helheten	2020	38		

* Totalt utbetalt bidrag för deltagartillfällen i idrottsföreningar (7-20 år), kr/inv är ett lokalt mått, som således ej kan jämföras med referensgruppen för större stad. Därför utgör hittills bäst inrapporterad data för Växjö kommunkoncern bas för jämförelsen, och är därmed det accepterade värdet.

Revisionsberättelse